

UNIVERZA V LJUBLJANI
FILOZOFSKA FAKULTETA
in
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Simona Kepic

Leposlovni podlistek v Delu in Dnevniku v obdobju od 1980 do 2016

Diplomsko delo

Ljubljana, 2016

UNIVERZA V LJUBLJANI
FILOZOFSKA FAKULTETA
in
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Simona Kepic

Mentor: red. prof. dr. Miran Hladnik

Mentorica: doc. dr. Nataša Logar

Leposlovni podlistek v Delu in Dnevniku v obdobju od 1980 do 2016

Diplomsko delo

Ljubljana, 2016

Diplomsko delo z naslovom *Leposlovni podlistek v Delu in Dnevniku v obdobju od 1980 do 2016* je izdelano s soglasjem obeh fakultet in urejeno po pravilniku matične fakultete.

Zahvala

Iskreno se zahvaljujem Nataši Logar in Miranu Hladniku za strokovno mentorstvo in prijazno ter hitro odzivnost. Hvaležna pa sem tudi mami in Maji za neprecenljivo podporo, Tini za vztrajno spodbujanje ter Tanji za razumevanje. Uroši in Lori pa predvsem za veliko mero potrpežljivosti.

Leposlovni podlistek v Delu in Dnevniku v obdobju od 1980 do 2016

Diplomsko delo obravnava objavljanje leposlovnih in polleposlovnih podlistkov v osrednjih slovenskih časopisih Delo in Dnevnik od 1981 do 2016 ter uredniško politiko obeh časopisnih hiš glede objavljanja leposlovja. Osrednji del diplomskega dela sestavljajo bibliografije podlistkov, narejene po dveletnih obdobjih obravnavanih desetletij na osnovi pregleda izdaj časopisov v vezanih letnikih, na mikrofilmih in v digitalni knjižnici dLib. Na podlagi bibliografij je narejena statistična analiza, ki prikazuje obseg vseh objavljenih podlistkov v teh obdobjih, razmerje med objavljenim leposlovjem in polleposlovjem, razmerje med slovenskimi in prevedenimi podlistki ter med številom avtoric in avtorjev. Na koncu je še primerjava rezultatov obeh časopisov v vseh štirih desetletjih. Analiza potrди postavljeno hipotezo, da se prostor za podlistke v obeh dnevnikih vztrajno krči, saj v Delu danes izhaja samo še en roman v nadaljevanjih, Dnevnik, ki je imel še po letu 2000 za podlistke rezervirano celo uredniško stran, pa jih v letu 2016 sploh ne objavlja več.

Ključne besede: podlistek, leposlovje, časopis Delo, časopis Dnevnik, bibliografija.

Literary feuilleton in Delo and Dnevnik in the period from 1980 to 2016

The thesis paper deals with the publishing of the literary and semi-literary feuilleton in the top-ranking Slovenian newspapers Delo and Dnevnik from the beginning of the 1980's to 2016, and their editorial policy concerning publishing of literature. The statistical analysis is made on the basis of chronological list of feuilletons, published in Delo and Dnevnik in that period. The list was made by reviewing old newspapers, microfilms and digital library dLib. The analysis shows the scale of all published feuilletons in both newspapers in that period, the ratio between those of fiction and semi-fiction, those written in Slovene and translated from foreign languages and the ratio between women and men authors. The paper ends with the comparison of analysis results of both newspapers in all four decades. It confirms the hypothesis that feuilleton space in two main daily newspapers in Slovenia is becoming smaller over the decades. In 2016, there is only one serialized novel in Delo.

Key words: feuilleton, literature, Delo newspaper, Dnevnik newspaper, bibliography.

KAZALO

1	UVOD.....	10
2	O PODLISTKU.....	12
	2.1 Zgodovina.....	12
	2.2 Definicija in lastnosti.....	13
3	BRALNE NAVADE SLOVENCEV OD 1980 DO 2016.....	15
4	POLOŽAJ SLOVENSkih TISKANIH MEDIJEV V OBRAVNAVANEM OBDOBJU.....	16
5	DELO IN DNEVNIK.....	18
	5.1 Zgodovina časopisa Delo.....	18
	5.2 Zgodovina časopisa Dnevnik.....	19
6	ANALIZA PODLISTKOV V DELU IN DNEVNIKU.....	21
	6.1 Pregled časopisov: metoda dela.....	22
7	BIBLIOGRAFIJE IN REZULTATI ANALIZE ČASOPISA DELO.....	24
	7.1 Delo 1981 in 1982.....	24
	7.1.1 Bibliografija podlistkov.....	28
	7.1.2 Rezultati analize.....	31
	7.2 Delo 1992 in 1993.....	34
	7.2.1 Bibliografija podlistkov.....	36
	7.2.2 Rezultati analize.....	41
	7.3 Delo 2001 in 2002.....	45
	7.3.1 Bibliografija podlistkov.....	47
	7.3.2 Rezultati analize.....	50
	7.4 Delo 2014, 2015 in 2016.....	52
	7.4.1 Bibliografija podlistkov.....	53
	7.4.2 Rezultati analize.....	53
	7.5 Obseg podlistkov ter avtorstvo v časopisu Delo od 1980 do 2016.....	58
8	BIBLIOGRAFIJA IN REZULTATI ANALIZE ČASOPISA DNEVNIK.....	61
	8.1 Dnevnik 1981 in 1982.....	61
	8.1.1 Bibliografija podlistkov.....	65
	8.1.2 Rezultati analize.....	67
	8.2 Dnevnik 1992 in 1993.....	70

8.2.1	<i>Bibliografija podlistkov</i>	72
8.2.2	<i>Rezultati analize</i>	73
8.3	Dnevnik 2001 in 2002.....	77
8.3.1	<i>Bibliografija podlistkov</i>	78
8.3.2	<i>Rezultati analize</i>	80
8.4	Dnevnik 2014, 2015 in 2016.....	82
8.5	Obseg podlistkov ter avtorstvo v časopisu Dnevnik od 1980 do 2016.....	84
9	PRIMERJAVA REZULTATOV ANALIZE DELA Z REZULTATI ANALIZE DNEVNIKA	87
10	SKLEP.....	91
11	LITERATURA IN VIRI.....	94
PRILOGA A: <i>Bibliografija kratkih zgodb, objavljenih v Dnevniku v letih 1981 in</i>		
	<i>1982, 1992 in 1993 ter 2001 in 2002</i>	97

Kazalo slik

Slika 7.1: Podlistek (kriminalni in ljubezenski roman) v Delu leta 1981.....	25
Slika 7.2: Polleposlovni podlistek v Delu leta 1981.....	26
Slika 7.3: Podlistka (mladinsko leposlovje in polleposlovje) v Delu leta 1981.....	27
Slika 7.4: Kriminalni in ljubezenski roman v Delu leta 1992.....	35
Slika 7.5: Polleposlovni podlistek v Delu leta 1992.....	36
Slika 7.6: Leposlovni podlistek v Delu leta 2002.....	46
Slika 7.7: Polleposlovni podlistek v Delu leta 2002.....	46
Slika 7.8: Podlistek v Delu leta 2015.....	52
Slika 8.1: Feljton v Dnevniku leta 1981.....	62
Slika 8.2: Uredniška stran Roman, zgodba v Dnevniku leta 1981.....	64
Slika 8.3: Uredniška stran Feljton, zgodba v Dnevniku leta 1992.....	71
Slika 8.4: Kratka zgodba v Dnevniku leta 1992.....	72
Slika 8.5: Roman v Dnevniku leta 2002.....	78

Kazalo grafov

Graf 7.1: Obseg slovenskih in tujih avtorjev glede na žanr romanov v Delu v letih 1981 in 1982.....	32
Graf 7.2: Obseg slovenskih in tujih avtorjev romanov in polleposlovnih podlistkov v Delu v 1981 in 1982.....	32
Graf 7.3: Obseg ženskih in moških avtorjev leposlovnih in polleposlovnih podlistkov v Delu v 1981 in 1982.....	33
Graf 7.4: Obseg leposlovnih in polleposlovnih podlistkov v Delu v 1992 in 1993.....	42

Graf 7.5: Obseg slovenskih in tujih avtorjev glede na žanr romanov v Delu v letih 1992 in 1993.....	42
Graf 7.6: Obseg slovenskih in tujih avtorjev romanov in polleposlovnih podlistkov v Delu v 1992 in 1993.....	43
Graf 7.7: Obseg ženskih in moških avtorjev leposlovnih in polleposlovnih podlistkov v Delu v 1992 in 1993.....	44
Graf 7.8: Obseg leposlovnih in polleposlovnih podlistkov v Delu v 2001 in 2002.....	50
Graf 7.9: Obseg slovenskih in tujih avtorjev romanov in polleposlovnih podlistkov v Delu v 2001 in 2002.....	51
Graf 7.10: Obseg ženskih in moških avtorjev leposlovnih in polleposlovnih podlistkov v Delu v 2001 in 2002.....	51
Graf 7.11: Obseg različnih žanrov romanov v Delu od 2014 do 2016.....	54
Graf 7.12: Obseg slovenskih in tujih avtorjev romanov v Delu od 2014 do 2016.....	55
Graf 7.13: Obseg ženskih in moških avtorjev podlistkov v Delu od 2014 do 2016.....	55
Graf 7.14: Obseg leposlovnih in polleposlovnih podlistkov v Delu v dveletnih obdobjih od 1981 do 2016.....	59
Graf 7.15: Obseg slovenskih in tujih avtorjev podlistkov v dveletnih obdobjih Delu od 1981 do 2016.....	59
Graf 7.16: Obseg ženskih in moških avtorjev podlistkov v Delu v dveletnih obdobjih od 1981 do 2016.....	60
Graf 8.1: Obseg leposlovnih in polleposlovnih podlistkov v Dnevniku v 1981 in 1982.....	67
Graf 8.2: Obseg slovenskih in tujih avtorjev romanov in polleposlovnih podlistkov v Dnevniku v 1981 in 1982.....	68
Graf 8.3: Obseg ženskih in moških avtorjev leposlovnih in polleposlovnih podlistkov v Dnevniku v 1981 in 1982.....	69
Graf 8.4: Obseg različnih žanrov romanov v Dnevniku v 1992 in 1993.....	75

Graf 8.5: Obseg slovenskih, tujih in nepodpisanih avtorjev romanov v Dnevniku v 1992 in 1993.....	75
Graf 8.6: Obseg slovenskih in tujih avtorjev podlistkov v Dnevniku v 2001 in 2002.....	81
Graf 8.7: Obseg slovenskih in tujih ženskih in moških avtorjev podlistkov v Dnevniku v 2001 in 2002.....	81
Graf 8.8: Obseg podlistkov v Dnevniku od 1981 do 2016.....	84
Graf 8.9: Obseg slovenskih, tujih in nepodpisanih avtorjev podlistkov v Dnevniku od 1981 do 2016.....	85
Graf 8.10: Obseg ženskih in moških avtorjev podlistkov v Dnevniku od 1981 do 2016.....	86
Graf 9.1: Obseg leposlovnih podlistkov v Delu in Dnevniku v obravnavanih obdobjih od 1981 do 2016.....	88
Graf 9.2: Obseg polleposlovnih podlistkov v Delu in Dnevniku v obravnavanih obdobjih od 1981 do 2016.....	88
Graf 9.3: Obseg slovenskih in tujih avtorjev podlistkov v Delu in Dnevniku v obravnavanih obdobjih od 1981 do 2016.....	89
Graf 9.4: Obseg ženskih in moških avtorjev leposlovnih podlistkov v Delu in Dnevniku po obdobjih od 1981 do 2016.....	90

Kazalo preglednic

Preglednica 7.1: Žanr romanov, objavljenih od junija 2014 do 2016 v Delu.....	54
Preglednica 8.1: Žanr romanov v Dnevniku v 1992 in 1993.....	74

1 UVOD

V diplomskem delu obravnavam leposlovne podlistke v časopisih Delo in Dnevnik v obdobju od začetka osemdesetih let 20. stoletja do danes. Podlistek ima tako kot drugje v Evropi tudi v Sloveniji bogato zgodovino, saj so bili časopisi v 19. stoletju in v prvi polovici 20. stoletja najobičajnejši kanal za publiciranje leposlovja (Hladnik, 2014). O podlistku v obdobju, ki ga zajema tukajšnja analiza, pa vemo bolj malo. To je obdobje prehoda izpod jugoslovanskega okrilja v samostojno državo, obdobje tranzicije, globalizacije in digitalizacije. Vse te politične in družbene preobrazbe so vplivale tudi na uredniške politike medijev, zato me je v diplomskem delu zanimalo, če je podlistku kljub temu tudi ob koncu 20. in začetku 21. stoletja uspelo obdržati svoje mesto »pod črto« v dnevniškem tisku.

Delo in Dnevnik sta v vseh obravnavanih desetletjih dva od treh najbolj branih slovenskih časopisov (Nacionalna raziskava branosti 2015) ter veljata za najkakovostnejši (vse)slovenski vsakodnevni publikaciji. Čeprav podlistkarska kultura ne igra več tako pomembne vloge pri bralnem opismenjevanju Slovencev in pri objavljanju izvirnih del, kot jo je v začetku 20. stoletja, pa vsakodnevno brano časopisje nosi svoj del odgovornosti pri oblikovanju bralne kulture in odnosa do kulture.

Namen diplomskega dela je priprava bibliografskega popisa podlistkov v Delu in Dnevniku v izbranih obdobjih zadnjih štirih desetletij, analiza pogostosti objavljanja podlistkov v teh obdobjih, prikaz razlik med časopisoma in ugotavljanje uredniške politike časopisnih hiš glede objavljanja leposlovja.

Pred pregledom časopisov sem postavila štiri hipoteze, ki jih natančneje opredeljujem v poglavju Analiza in jih bom v Sklepu na podlagi interpretacije rezultatov potrdila ali ovrgla. Na začetku naloge sem poskušala na hitro orisati položaj medijev v družbeno-politični situaciji obdobja, ki je predmet naloge, bralne navade Slovencev in nekaj teoretičnih temeljev o podlistku. V drugem delu naloge pa sem na podlagi listanja zaprašenih strani Dela in Dnevnika popisala bibliografijo podlistkov, ki je osnova za analizo dinamike objavljanja podlistkov in njihovega avtorstva ter uredniške politike, kot jo je bilo mogoče razbrati iz pregleda oziroma jo pridobiti v intervjujih s trenutnimi uredniki v obeh časopisnih hišah. Analiza se konča s

primerjavo števila objavljenih podlistkov, deleža leposlovnih in polleposlovnih podlistkov, dinamike objavljanja in deleža slovenskih ter tujih avtorjev v Delu in Dnevniku.

2 O PODLISTKU

2.1 Zgodovina podlistka

Podlistek ali feljton¹ se je v začetku 19. stoletja pojavil v francoskem časopisju kot posebna oglasno-zabavno-kulturna rubrika s sestavki o umetnosti, družabnem življenju, potovanjih in podobnih razvedrilnih vsebinah. Ker je s svojo sproščenostjo vsebinsko in slogovno odstopal od ostalih resnih informativnih vsebin, so ga od njih kmalu ločili s črto in drugačno tipografijo. Sčasoma je iz novinarskega žanra prešel v leposlovnega, saj je bil prostor »pod črto« idealen za objavlanje kratke proze (črtice, novele). Od sredine 19. stoletja, ko se je pojavil dnevniški tisk in z njim objavlanje leposlovja v nadaljevanjih, pa je najpopularnejša oblika podlistkarski roman (Enciklopedija Slovenije, 1989: 105–106)

V Slovenijo je podlistek prišel z nemškim tiskom, natančneje z manifestom o feljtonu, ki ga je leta 1848 objavil dunajski Wiener Zeitung. Podlistek v slovenščini pa smo dobili šele približno deset let kasneje, ko se je pojavil dnevniški tisk. Posamezne slovenske tekste so sicer že prej objavljali nemški časopisi, kot sta Ilyrisches Blatt in Carinthia, vendar so izhajali preveč poredko, da bi v njih lahko objavljali romane v nadaljevanjih. Kot rubrika se je slovenski podlistek uveljavil šele leta 1868 v dnevnikih Slovenski narod, Slovenec in Edinost, čeprav je že sedem let pred tem Zarnik v Bleiweisovih novicah pisal politično satiro, ki bi lahko prav tako veljala za prvo predstavnico slovenskega podlistka. (Hladnik, 2014:133–137)

Do Jurčičevega romana Ivan Erazem Tatenbah, ki je bil objavljen leta 1873 in velja za prvi slovenski feljtonski roman, so se kot opaznejši feljtonisti pojavljali še Levec, Trstenjak, Zarnik, Levstik. Jurčič je (poleg romana) v svojih podlistkih kritično pregledoval literarno dogajanje in politiko, pisal pa je tudi črtice in novele. Kot izjemno pomemben feljtonist je leta 1873 nastopil Kersnik, ki je feljton dvignil v območje poetičnih pisem o aktualnih dogodkih. (Hladnik, 2014: 133–137) Med slovenskimi feljtonisti pa se je s svojimi črticami pojavil tudi Cankar.

Časopisni podlistek je bil v 19. in 20. stoletju pomemben kot ena izmed redkih možnosti za objavo proznega dela. Med letoma 1868 in 1895 je »pod črto« izšlo kar 1832 podlistkov, ki

¹ Za diplomsko delo sem izbrala izraz podlistek, ker se je v obravnavanih časopisih Delo in Dnevnik večkrat kot feljton pojavil v povezavi z leposlovljem. Delo izraza feljton sploh ni uporabljalo, Dnevnik pa je sicer objavljala rubriko s tem imenom, ampak so v njej objavljali polleposlovne, večinoma pa popolnoma neleposlovne prispevke.

spadajo v izvirno slovensko prozo, poleg njih pa še najmanj trikrat toliko potopisov, kulturnih in jezikovnih razmišljanj, polemik in prevodne literature. Časopisni tisk je torej omogočil prozi, da je prodrla do slehernega bralca. (Dović, 2007: 119–123) Kasneje je podlistek precej izgubil na popularnosti in pomembnosti za slovensko kulturo. Ker se je podlistkarskih romanov skoraj od vsega začetka držala oznaka trivialnosti, so bili mnogokrat pomanjkljivo evidentirani in posledično dostikrat odsotni v nacionalnih literarnih zgodovinah. (Hladnik, 2014: 125–131)

2.2 Definicija in lastnosti

Zdi se, da ima podlistek toliko različnih definicij, kot je ljudi, ki so o njem kaj napisali. Preberemo lahko vse od tega, da je »to vse, kar v časopisu obravnava kulturno življenje« (Leksikon CZ Literatura, 1984), do tega, da je pravi feljton vrsta polliterarne zvrsti, katere prevladujoča funkcija je zabavati naslovnika z razmišljanji o aktualni družbeni problematiki, pri čemer naslovnik pričakuje lahkoten stil in kramljajoč jezik (Vreg, 1961: 118–138).

Definicija v Slovarju slovenskega knjižnega jezika (1970–1991) je skromna: »prozni sestavek v časopisu, navadno v več nadaljevanjih // živahno, duhovito pisan literarni sestavek, navadno grafično ločen od drugega gradiva«. Leksikon Cankarjeve založbe pa poleg zgoraj navedenega pravi še, da »k feljtonu sodijo povesti, zgodbe, pesmi, romani v nadaljevanjih ipd. V ožjem smislu pa je to posebna oblika časopisnega, v podlistku objavljenega kramljanja o aktualnih političnih, socialnih in kulturnih vprašanjih« (Literatura, 1984: 70).

Enciklopedija Slovenije ga opisuje kot »posebno rubriko leposlovne ali publicistične narave zlasti v dnevnem časopisju«, spletna Wikipedija pa geslo feljton opredeljuje kot »*publicistično ali leposlovno časopisno rubriko, ki se je prvotno pojavljala na posebnem listu (francosko feuille – list), prilogi k časopisu, nato se je preselila na dno strani pod črto. Od tod pa tudi slovensko ime podlistek*«.

Ena od najpogostejših in najbolj popularnih oblik podlistka je – ko že rečeno – podlistkarski roman. Za njegovo razumevanje je pomemben opis lastnosti prostora, na katerem se pojavlja. To je na dnu strani – lahko se pojavi na dnu prve strani in se nadaljuje na dnu druge in tretje ali pa se pojavi nekje v notranjosti časopisa in se nadaljuje v naslednji številki. Lahko, čeprav redkeje, pa vsebuje zaključen prispevek. Je iz več stolpcev, ki so vodoravno ločeni od ostalih

vsebin. Na serijsko izhajanje opozarjajo zaporedne številke nadaljevanj pod naslovom, včasih tudi zaključek *Se nadaljuje, Dalje prihodnjič* ipd. Rubrika je včasih naslovljena, čeprav je že grafična ločenost od drugih objav dovolj zgovorna, saj daje občutek manjše resnosti prispevka. (Hladnik, 2014: 129–132)

Feljtonski roman ima po besedah Norberta Bachleitnerja dve pojavnici obliki. Po eni strani so to romani, ki so zasnovani posebej za časopis in zato kažejo posebne vsebinske in formalne značilnosti (bistveno je stopnjevanje napetosti, saj naj bi bili ti romani namenjeni izključno kratkočasju bralcev). Po drugi strani pa so to vsi romani, ki so natisnjeni v časopisju. Tu je pomemben le način objavljanja. (Bachleitner, 2014: 7-8)

Podlistki so lahko leposlovni, kot je roman, veliko pa je tudi publicističnih ali strokovnih besedil. Za te naj bi bilo značilno avtorjevo osebno opredeljevanje in s tem večja avtorska zaznamovanost tekstov. Časopisni podlistki sicer niso smeli biti zahtevno branje, saj imajo časopisi najširšo možno publiko, zato so – poleg tega, da so bili zaradi naglice včasih slabo prevedeni ali lektorirani in slabo tehnično pripravljene – imeli med kritiki in literarnimi zgodovinarji vedno slab sloves. Kot pravi Hladnik,² pa ne smemo pozabiti, da se je leposlovni podlistek, torej roman, črtica in novela, v časopisih pojavil zato, ker je imel pomembno nalogo: pridobivati stalne naročnike. Lahko bi torej rekli, da je nastal kot dobra marketinška poteza.

² Varianta pod naslovom Podlistek v Slavi III/1 (1988/89): 105–106

3 BRALNE NAVADE SLOVENCEV OD 1980 DO 2015

Bralno kulturo Slovencev v zadnjih štirih desetletjih lahko razdelimo v dve obdobji: do leta 2000 in od 2000 dalje. Po rezultatih raziskav Knjiga in bralci iz let 1974, 1980, 1985 in 1998 lahko rečemo, da je bilo z manjšimi odstopanji v tem obdobju okrog 40 % nebralcev knjig.³ Bralci knjig so najraje prebirali ljubezenske, zgodovinske in biografske romane ter povesti, tem pa so sledile kriminalke, detektivke in pustolovski romani. Izbirali so vse od domačih in svetovnih klasikov do najnovejših domačih in tujih del; izbor prebranih del pa z lahko, zabavno romaneskno-povestno prozo kaže na nekoliko manj zahtevnega bralca.

Najbolj brano je bilo leposlovje (50 %), ostala polovica je bila porazdeljena med poljudnoznanstvene in strokovne knjige, konec 20. stoletja pa je bil viden tudi porast branja priročnikov. Zanimanje za različne žanre leposlovja se je že v teh dvajsetih letih precej spreminjalo: v začetku osemdesetih let so bili najbolj brani zgodovinski romani in povesti, takoj za njimi pa romani o drugi svetovni vojni in NOB. Leta 1998 so prišli močno v ospredje romani z ljubezensko vsebino (prej so bili na 5. mestu), medtem ko so zgodbe o vojni zdrknile za 7 mest. Znatno vzpon so naredili tudi kriminalke oziroma detektivke (z 9. na 3. mesto) in potopisi, ki so napredovali na 6. mesto.

V zadnjih 15 letih so se bralne navade še nekoliko spremenile. Marsikdo raje kot s papirja bere zaslona, zato je bilo bralcev »klasičnih« knjig leta 2014 za 3 % manj kot leta 1998, torej 58 %. Glede na ameriške raziskave (76 %) in podatke Eurobarometra za evropske države z najvišjo branostjo, ki so podobni ameriškim, lahko rečemo, da Slovenci nismo strastni bralci knjig. V obeh obdobjih je med bralci več žensk, (64 % leta 1998 in 66 % leta 2014), število moških bralcev pa se je v teh letih znižalo za 6 %. Starostna skupina od 15 do 24 let oziroma od 18 do 24 let je v obeh obdobjih prevladujoča skupina bralcev (80 %), vendar tako visok odstotek verjetno izhaja iz tega, da ta skupina zajema največji delež šolajočih se oseb, kjer je branje knjig (v analizo so zajete tudi strokovne knjige) dostikrat obvezen del učenja oz. študija.

Graf rabe medijev (Knjiga in bralci V, 2015) v Sloveniji sicer kaže, da je najpogostejša dejavnost Slovencev gledanje televizije (kar 96 %), potem branje časopisov in revij, brskanje po spletu, spremljanje družbenih omrežij, šele na 5. mestu pa branje knjig v tiskani ali elektronski obliki.

³ Takšne podatke kažejo raziskave o branosti Knjiga in bralci (1974), Knjiga in bralci II (1980), Knjiga in bralci III (1985), Knjiga in bralci IV (1998) ter Knjiga in bralci V (2015).

4 POLOŽAJ SLOVENSkih TISKANIH MEDIJEV V OBRAVNAVANEM OBDOBJU

V prvih letih po vojni je bil osrednji dnevnik Slovenski poročevalec, ki je v začetku petdesetih dobil dva tekmece: leta 1951 se je pojavil popoldnevnik Ljubljanski dnevnik (kasneje Dnevnik), leta 1952 pa so v Mariboru začeli izdajati Večer. Časopise so izdajale predvsem SZDL, nekaj let kasneje pa je začel izhajati še študentski, verski, zabavni, kulturni in gospodarski tisk. Leta 1959 je z združitvijo Slovenskega poročevalca in Ljudske pravice nastalo Delo. (Merljak Zdovc, 2007: 133-134)

Šestdeseta in sedemdeseta so bila v Ameriki zlata doba revij in novega žurnalizma, saj se novinarji na družbena dogajanja (čas hladne vojne, protesti proti vojni v Vietnamu, boj za pravice temnopoltih, seksualna revolucija, hipiji, razmah mamil in vzhodnjaških naukov) niso mogli več odzivati na tradicionalen način. Pojavila so se subjektivna novinarska besedila in prodorne reportaže z leposlovnimi elementi. Pri nas pa so mediji ostali podporni steber oblasti z vzgojno in mobilizacijsko funkcijo skoraj do konca osemdesetih. V Kodeksu novinarjev Jugoslavije je še leta 1982 pisalo, da je novinar »družbenopolitični delavec, ki, zavestno privržen idejam marksizma-leninizma /.../ sodeluje v graditvi in razvoju socialistične samoupravne družbe«. (Merljak Zdovc, 2007: 153–156) Nekateri so se temu začeli izmikati in so začeli objavljati svobodnejše oblike (reportaže in intervjuje z leposlovnimi elementi) ter do oblasti kritične vsebine; najopaznejše med temi so bile revije Tovariš, Mladina, Nova revija, Tribuna, Katedra in Teleks. Osrednji mediji – Delo, Dnevnik in Večer – so tudi v osemdesetih delovali v skladu s partijskimi usmeritvami, ostala publicistika pa se je pridružila civilnim gibanjem in mladinskim subkulturam (rokovske in punkovske skupine), ki so bile družbeno angažirane in kritične do oblasti. Osemdeseta so bila zato tudi čas cenzuriranja medijev. Mnogi odgovorni uredniki so bili odstavljani (Teleks, Radio Študent), mnoge revije so bile cenzurirane in zaplenjene (Tribuna, Pavliha), kolo v zgodovini svobodnih medijev pa je obrnila afera JBTZ, v kateri je bilo obsojeno celotno uredništvo Mladine. (Merljak Zdovc, 2007: 163–169) Ta je bila tudi razlog za velike demonstracije, v katerih je javnost izražala nezadovoljstvo z jugoslovansko oblastjo. Opozicijske stranke in Društvo slovenskih pisateljev so sestavili Majniško deklaracijo, ki je zahtevala suvereno državo slovenskega naroda. Dogajanja so vodila v plebiscit o osamosvojitvi Slovenije, ki jo je izglasovalo več kot 88 % volivcev.

Po osamosvojitvi Slovenije so mediji prešli iz politike v roke kapitala. S tem so se zmanjšali politični pritiski, vendar pa so se pojavili ekonomski. Devetdeseta so minila v znamenju

privatizacije, globalizacije, sprememb političnega sistema, sprejemanja nove medijske zakonodaje, liberalizacije časopisnega trga in medijske komercializacije. (Hrvat in Milosavljevič, 2001: 7–8) Poleg kabelskih televizij je proti koncu desetletja novinarstvo pretresel internet, ki je spodbudil razvoj spletnih časopisov. Ponudba informacij je postajala vse večja, tradicionalni mediji pa so se soočali s padanjem naklad in dobička, zato so začeli ponujati nove vsebine, s katerimi so želeli pridobiti predvsem mlajše bralce. Prispevki so bili vse krajši, naslovi vse večji, grafike vedno boljše. Tradicionalne novinarske vrednote so stopile v ozadje, mediji pa so postali sredstvo za prikrito oglaševanje podjetij. Internet je spodbudil razmah spletnega novinarstva, saj so lahko prispevki daljši, obsežnejši, podkrepljeni z različnim gradivom, obenem pa objavljeni v realnem času (Merljak, 2005: 12)

Novo tisočletje je najbolj zaznamovalo kronično padanje naklad tiskanih medijev, iskanje novih poti do bralcev in prehod številnih tradicionalnih dnevnikov s širokolistnega formata na tabloidnega. Medijski teoretiki so se začeli vedno pogosteje spraševati, ali naj bodo mediji podajalci informacij ali mnenj. (Merljak Zdovc, 2005: 8) Tudi v zadnjem desetletju, predvsem pa po letu 2009, ko je Evropska unija vstopila v hudo gospodarsko krizo, se tiskani mediji soočajo z vztrajnimi padci naklade. Od leta 2005 do konca leta 2012 je naklada Dela padla za 28 %, naklada Dnevnika za 29 %, Večera in Financ pa za 31 %. (Kučič, 2014) To spodbuja medije, da iščejo nove načine iskanja poti do bralcev, med drugim s komercializacijo vsebin in z različnimi promocijskimi akcijami. Kljub temu da sta tako Delo kot Dnevnik v eni od svojih promocijskih akcij ponujala »diskontno« prodajo leposlovnih knjig, pa je prostora za književnost v slovenskem tisku iz leta v leto manj.

5 DELO IN DNEVNIK

Tiskani mediji na ravni enega izida v Sloveniji dosegajo 78 % (1,3 milijona) ljudi v starosti od 10 do 75 let. Če upoštevamo še digitalne platforme (spletne strani in aplikacije), ugotovimo, da tiskane medije bere 81 % (1,36 milijona) ljudi.⁴ Delo in Dnevnik sta dva izmed štirih vodilnih slovenskih tiskanih dnevnikov, ki imata med desetimi najbolj brani dnevniki najdaljšo zgodovino izhajanja. Po podatkih Nacionalne raziskave branosti (Slovenska oglaševalska zbornica, 2015) so v letu 2015 vsi slovenski tiskani dnevniki na ravni enega izida dosegali 655.000 bralcev (39 % populacije). Največji del bralcev (500.000) dosežejo preko tiskanih izdaj, ostali pa samo preko spletnih platform. Na prvem mestu po dosegu so bile Slovenske novice, na drugem mestu pa Delo, ki ga je na povprečni dan prebralo 141.000 bralcev. Dnevnik je z dosegom 98.000 bralcev na dan na četrtem mestu med slovenskimi tiskanimi dnevniki.⁵ Bralci v povprečju preberejo 1,3 tiskane izdaje dnevnikov.

5.1 Zgodovina časopisa Delo

Delo je slovenski nacionalni dnevni časopis, ki ga izdaja časopisno založniško podjetje Delo iz Ljubljane. S povprečno prodano tiskano naklado 35.000 izvodov ima dnevni doseg 9 % bralcev, kar je drugi rezultat med slovenskimi dnevniki. (Nacionalna raziskava branosti 2015) Poleg dnevne in večerne izdaje ponuja spletno izdajo, ki dnevno doseže skoraj 18 % slovenskih uporabnikov. Delo izhaja vsak dan, ob nedeljah kot Nedelo.

Začetki družbe Delo segajo v petdeseta leta 20. stoletja, ko sta se združila časopisa Ljudska pravica in Slovenski poročevalec.⁶ Prva številka Dela je izšla 1. maja 1959. Sprva je izhajal v dveh izdajah s prilogama Najdihojca in program RTV, leta 1967 pa je začel izhajati v šestih pokrajinskih izdajah. Leta 1980 je prvič dosegel naklado 100.000 izvodov in s tem postal za Politiko drugi najbolj prodajan časopis v nekdanji državi. Eden najpomembnejših mejnikov

⁴ Nacionalna raziskava branosti, 2015

⁵ Najbolj bran dnevnik v letu 2015 so bile Slovenske novice, za njimi Delo, na lestvici pred Dnevnikom pa je bil še Svet24, ki pa je glede na svoje »rumeno« podajanje informacij bolj razvedrilen kot informativen medij.

⁶ Ljudsko pravico je leta 1934 ustanovila Komunistična partija Slovenije, Slovenskega poročevalca pa leta 1941 Osvobodilna fronta slovenskega naroda.

današnjega podjetja Delo, d. d., je bilo leto 1991, ko se je dotedanji TOZD Delo preoblikoval v Delo, časopisno-založniško podjetje, d. o. o., podjetje s 300 zaposlenimi. Istega leta je začel izhajati tednik Nedelo. Leta 1999 so Delove delnice vstopile na borzni trg, leta 2003 pa je podjetje dobilo še svoje tiskarsko središče. Tako je, kot pravijo na svoji spletni strani, »postalo močna časopisno-založniška družba, ki s stalnim širjenjem spektra svojih edicij utrjuje svoj položaj drugega najbolj branega dnevnika na slovenskem časopisnem trgu«.

Leto 2008 je bilo prelomno za izgled časopisa, saj je po pol stoletja prvič izšel v ožjem formatu (v razprti obliki za osem centimetrov), leta 2011 pa je bil oblikovno in vsebinsko prenovljen. V letu 2015 se je za časopisno družbo začelo novo obdobje, saj je njena 100-odstotna lastnica postala družba FMR, vendar »bistvo družbe Delo in vseh edicij skozi vsa leta ostaja enako. Bralcem vsak dan posredujemo kakovostne in ažurne informacije, spodbujamo bralno kulturo in ozaveščenost prebivalstva ter med prvimi odpiramo pomembne družbene teme. S tem odgovorno prispevamo k demokratizaciji slovenske družbe« (delo.si).

Leposlovni podlistek je svoje mesto našel že v prvi številki Dela leta 1959. Objavljali so romane v nadaljevanjih, že takrat v eni številki dva romana hkrati. Vendar pa je bil pod črto objavljen le en roman, drugi pa se je nahajal kjerkoli na katerikoli drugi strani, od ostalega teksta ločen z okvirjem. (Ponikvar, 1997) Uredništvo Dela od leta 1991 vsako leto podeljuje literarno nagrado kresnik za najboljši slovenski roman.

5.2 Zgodovina časopisa Dnevnik

Dnevnik je eden od osrednjih dnevnih časopisov v Sloveniji. Velja za levo-sredinsko usmerjen medij, katerega naklada se giba okrog 25.000 prodanih tiskanih izvodov. Največ bralcev ima v osrednji Sloveniji, zlasti v Ljubljani in okolici. Izdaja ga Časopisna družba Dnevnik, d. d., ki je ena največjih založniških družb v Sloveniji. Nekateri ga še vedno imenujejo Ljubljanski Dnevnik, kar je nekdanji naziv časopisa. Izhaja vsak dan v tednu razen nedelje, ko izhaja osrednji slovenski tednik Nedeljski dnevnik (Wikipedija).

Prva številka Ljubljanskega dnevnika je izšla 2. junija 1951. Ustanoviteljica časopisa je bila Osvobodilna fronta Slovenije. Krajevni časopis je imel šest strani, format pa je bil večji od

današnjega. Čeprav je nekaj desetletij veljal za »ljubljskega«, so po njem že od začetka posegali vsi. Leta 1958 se je začela gradnja današnjega Dnevnikovega poslopja ob Kopitarjevi ulici po načrtih arhitekta Edvarda Ravnikarja. Zaradi živahne rumene barve se je hiše prijelo ime »kanarček« (50 let Dnevnika, 2000)

Ljubljanski dnevnik je svoj format zmanjšal že v začetku leta 1961, leta 1968 pa se je preimenoval v Dnevnik. 10. januarja 1990 se je časopis zaradi aktualnih družbeno-političnih dogajanj preimenoval v Neodvisni dnevnik, konec leta 1991 pa spet nazaj v Dnevnik, vendar z zeleno piko na i. Barvno podobo je časopis dobil leta 1996, v začetku leta 1998 pa so vse edicije časopisne hiše Dnevnika začele redno izhajati tudi na spletu. Kmalu po praznovanju 50. obletnice izhajanja je dobil svežo grafično podobo, leta 2006 pa je začel izhajati sobotni Objektiv. Od leta 2009 je zaradi slabših ekonomskih razmer v državi Dnevnik malce izgubljal na branosti, saj je s takratnih 60.000 izvodov naklade padel na današnjih 35.000 (Dnevnik.si).

Na spletni strani Dnevnik.si pravijo, da s »snovanjem kakovostnih tiskanih in elektronskih edicij ter projektov spodbujajo razvoj in napredek družbe, v kateri delujejo. Zbiramo, interpretiramo, ustvarjamo in posredujemo relevantne novice, informacije, analize, stališča ter zabavne vsebine, ki prinašajo dodano vrednost splošni javnosti, poslovni skupnosti in oglaševalcem«.

Leposlovni podlistek so začeli objavljati leta 1953, ko je uredniško krmilo prevzel Ivan Tavčar in poleg podlistka za odrasle uvedel tudi slikanico za otroke, humoreske in karikature. Časopisna hiša od leta 2006 podeljuje nagrado fabula za najboljšo kratko zgodbo.

6 ANALIZA PODLISTKOV V DELU IN DNEVNIKU

Namen diplomskega dela je analiza podlistkov, objavljenih v Delu in Dnevniku v obdobju od leta 1980 do danes. Ker bi bil pregled vseh številčk časopisov v štiridesetih letih prevelik zalogaj, sem za vsako desetletje izbrala obdobje dveh let, ki služi kot približen prikaz objavljanja podlistkov v določenem desetletju. To pomeni, da sem pregledala okrog 600 številčk časopisa Dela in okrog 600 številčk časopisa Dnevnik na desetletje, kar je skupno okrog 4800 številčk obeh publikacij skupaj. Tako je nastala bibliografija podlistkov osmih let v štirih desetletjih izhajanja časopisa Delo in osmih let v štirih desetletjih izhajanja časopisa Dnevnik.

Preden sem se lotila pregleda, sem postavila štiri hipoteze:

Hipoteza 1: Leposlovnemu podlistku namenjen prostor v časopisih Delo in Dnevnik se je od leta 1980 do leta 2016 skrčil.

Hipoteza 2: Podlistki v Dnevniku v celotnem obdobju obravnavajo bolj aktualne (publicistične) teme, Delo pa je zvesto feljtonskemu romanu.

Hipoteza 3: Uredniška politika glede obsega in vsebine leposlovnega podlistka sledi potrebam in željam bralcev oziroma medijskim trendom.

Hipoteza 4: V celotnem obdobju od osemdesetih let do danes je bilo v Delu in Dnevniku objavljenih več prevedenih podlistkov kot izvirno slovenskih.

Rezultati popisa podlistkov so mi omogočili prikaz dinamike objavljanja podlistkov v štirih desetletjih v dveh osrednjih slovenskih časopisih, najprej v vsakem od časopisov glede na delež slovenskih in tujih avtorjev, delež ženskih in moških avtorjev ter razmerje med leposlovno in polleposlovno vsebino; dalje pa še glede na vse naštetu primerjalno med časopisoma. Tretjo hipotezo sem preverjala s pomočjo intervjujev z urednico priloge Kult in Panorame na Delu ter v. d. odgovornega urednika na Dnevniku.

6.1 Pregled časopisov: metoda dela

Najprej sem izbrala letnike časopisov, ki sem jih želela pregledati. Prvotno sem se nameravala osredotočiti na leta 1981 in 1982, 1992 in 1993, 2004 in 2005 ter 2015 in 2016, vendar pa sem morala izbrani leti v devetdesetih spremeniti, saj sem po pregledu vseh števil Dela v letu 2004 ugotovila, da ni bil v celem letu objavljen niti en leposlovni podlistek. Poskušala sem še z naključnimi meseci v letih 2003, 2005, 2006, 2007 in 2008, vendar v vsem tem času očitno podlistek v Delu ni izhajal. Zato sem za pregled določila leti 2001 in 2002, ko je podlistek še izhajal.

V časopisnih hišah Delo in Dnevnik (z izjemo zadnjih sedmih let v Delu) niso popisovali objavljenih podlistkov, zato je bilo treba celoten pregled narediti fizično. To je bilo zamudno delo, saj sem listala knjige z vezanimi letniki časopisov oziroma pregledovala mikrofilme po posameznih mesecih. Nekaj letnikov Dela (1992 in 1993 ter 2015 in 2016) je dostopnih tudi v Digitalni knjižnici Slovenije dLib.si, vendar zgolj na računalnikih v Narodni univerzitetni knjižnici. Pri pregledu Dela sem vsaj v zadnjih dveh desetletjih lahko (glede na to, koliko nadaljevanj so v povprečju imeli podlistki) po nekaj številki izpustila, v prejšnjih desetletjih pa je bilo to skoraj nemogoče, saj je bilo podlistkov v eni številki več in bi lahko na takšen način kakšnega izpustila. Pregled Dnevnika je bil zahtevnejši, saj je bila kar v treh desetletjih vsak dan objavljena kratka zgodba, ki sem jo morala popisati, zato izpuščanje številki ni bilo mogoče.

Ker so imeli objavljeni podlistki veliko nadaljevanj, sem praviloma izpisala avtorja, naslov podlistka, datum začetka izhajanja, datum konca izhajanja in končno število nadaljevanj. Popis ne zagotavlja, da so bila leposlovna dela objavljena v celoti, saj so dostikrat (predvsem v Dnevniku) objavljali samo daljše odlomke iz leposlovnih del. Opazila sem tudi, da so se nekajkrat pojavile zgolj fragmentarne objave (po dveh nadaljevanjih podlistka so se v uredništvu odločili za objavo drugega – to se je zgodilo najmanj trikrat, ko je na primer preminil znan pisec ali slavna oseba in so se v uredništvu odločili, da bodo zaradi aktualnosti raje objavili delo umrlega avtorja ali biografijo slavne osebe). Pri popisu sem dela, za katera nisem bila prepričana, ali naj jih uvrstim v bibliografijo ali ne, raje uvrstila kot ne. Največkrat pa je bila za uvrstitev odločilna grafična prepoznavnost: besedilo pod črto, poudarjeni naslovi, naslov rubrike ali celo uredniške strani.

Največjo težavo sem imela z razvrščanjem podlistkov v leposlovje. Pri romanih ni bilo težav, pri polstrokovnih, publicističnih, potopisnih, dnevniških in biografskih podlistkih pa je bilo že težje. Večinoma se namreč precej razlikujejo od novinarskih oziroma novičarskih besedil, in to predvsem zaradi bolj doživetega sloga pisanja in nekaterih drugih leposlovnih elementov. Zato sem se odločila, da jih uvrstim v ločeno kategorijo podlistkov, ki sem jih poimenovala polleposlovni. Nekatere od njih so napisali publicisti, nekatere strokovnjaki na različnih področjih, popotniki, novinarji v časopisnih hišah, bivši pripadniki vojske ali zaporniki v koncentracijskih taboriščih, znanstveniki, poznavalci življenja znanih oseb, nekatere pa tudi književniki; vsem pa je skupno to, da v svojih besedilih niso bili samo neprizadeti podajalci informacij. Tudi roman ni bil z literarnovednega gledišča vedno pravi roman, ampak so pod njegovim imenom objavljali spomine, dnevniške zapiske, potopise, filozofske meditacije idr. Kljub temu sem tovrstno prozo uvrstila v bibliografijo leposlovja.

Ko je bil popis končan, sem z analizo, ki jo v nadaljevanju ponazarjam z grafi in preglednicama, ugotavljala značilnosti podlistkov v obravnavanih obdobjih ter na koncu primerjavo med Delom in Dnevnikom. Ker bibliografije nisem popisala v kontinuiranem obdobju, ampak po dveletnih obdobjih vsakega desetletja, sem analizirala vsako obdobje posebej, na koncu pa še skupno za vsa štiri desetletja.

Po pregledu in popisu leposlovja se je pojavil še en izziv: kaj storiti z bibliografijo kratkih zgodb, ki so bile objavljene v vsaki številki Dnevnika, torej okrog 300 zgodbami na leto? Vključitev v analizo bi bila zaradi njihove številčnosti nesmiselna; ker so bile (večinoma) nepodpisane oziroma podpisane z inicialkami, pa jih ne morem analizirati niti s stališča avtorstva. Zato spisek njihovih naslovov z datumi objav prilagam zgolj kot prilogo.

7 BIBLIOGRAFIJE IN REZULTATI ANALIZE DELA⁷

7.1 Delo 1981 in 1982

Delo je v začetku osemdesetih izhajalo pod okriljem glavnega urednika Jake Koprivca in odgovornega urednika Borisa Dolničarja, obsegalo pa je 20 strani. Naslovnica je s parolo *Proletarci vseh dežel, združite se!* levo od naslova izražala duh tedanjega časa in usmerjenost oziroma agitacijsko vlogo časopisa. Pod naslovom je bilo še dodatno poudarjeno, da gre za *Glasilo socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije*, pod tem pa še *Delo izhaja od 1. maja 1959 po združitvi »Ljudske pravice«, ki jo je 5. oktobra 1934 ustanovila Komunistična partija v Sloveniji, in »Slovenskega poročevalca«, ki ga je leta 1941 ustanovila Osvobodilna fronta slovenskega naroda.*

Delo so bogatile priloge Književni listi (od leta 1978), Olimpijsko Delo, RTV Delo (od 1964), Sobotna priloga (od 1968) ter od 1986 dalje Znanje za razvoj. Književni listi so ob četrtkih na štirih straneh prinašali kritike, intervjuje z avtorji, novosti iz tiskarn, recenzije, včasih pa tudi kakšen odlomek proznega dela ali izbor pesmi slovenskega avtorja. Več leposlovja v Književnih listih se je praviloma pojavilo takrat, ko je kateri od slovenskih ali tujih avtorjev preminil.

Podlistki so v tistih letih zasedali kar znaten delež vsega uredniškega prostora, saj jih je bilo več. To so bili različni prispevki v nadaljevanjih, ki niso imeli svoje stalne strani, vsi pa so bili objavljeni »pod črto« na spodnjem delu časopisne strani. Vsebinsko in žanrsko so bili zelo različni – od romanov v nadaljevanjih do zgodovinskih, znanstvenih, fantastičnih, družbenih, potopisnih in še vrste drugih podlistkov. V tej nalogi jih imenujem polleposlovni, saj kljub svoji »strokovni« namembnosti vsebujejo prvine leposlovnega.

Na uredniških straneh Kronika ali Zunanja politika (odvisno od dnevne razpoložljivosti prostora) sta bila objavljena dva romana v nadaljevanjih, eden ob drugem. Desna stran je pripadala ljubezenskemu, leva stran pa kriminalnemu romanu (Slika 7.1). Skupaj sta zavzemala četrtno časopisne strani, od ostale vsebine pa sta bila ločena s črto. Prav tako sta bila s črto

⁷ Rezultate najprej predstavljam posamezno za vsak časopis za vsako desetletje (najprej za Delo in nato za Dnevnik), nato sledi skupna analiza za vsa štiri desetletja in na koncu še primerjava med obema časopisoma.

je mnogokrat objavljala samo izbrane odlomke). Podlistki so bili dolgi, saj so v povprečju dosegali od 60 do 80 nadaljevanj, nekateri pa so s 150 nadaljevanji bralce zabavali kar nekaj mesecev.

7.1.1 Bibliografija podlistkov v Delu v letih 1981 in 1982

Kriminalni romani:

Mary Higgins Clark: *Lisjakova noč* (november 1980–21. januar 1981, 77 nadaljevanj)

Pierre Forqueler: *Anatomija procesa* (23. januar 1981–20. marec 1981, 48 nadaljevanj)

Joseph DiMona: *Atomsko maščevanje* (21. marec 1981–10. julij 1981, 90 nadaljevanj)

Charles Exbrayat: *Italijan v Bostonu* (13. julij 1981–14. september 1981, 54 nadaljevanj)

Peter Cheyney: *Dekletom je vseeno* (15. september 1981–15. december 1981, 76 nadaljevanj)

Frederic Dard: *Mora ob zori* (16. december 1981–10. februar 1982, 46 nadaljevanj)

Zoja Boguslavskaja: *Obramba* (11. februar 1982–29. april 1982, 65 nadaljevanj)

Alistair Maclean: *Temni križar* (30. april 1982–5. avgust 1982, 80 nadaljevanj)

Jacques Robbichon: *Uganka Peklenske grape* (6. avgust 1982–8. november 1982, 79 nadaljevanj)

Justin Scott: *Morilec ladij* (9. november 1982–1983)

Ljubezenski romani:

Danielle Steel: *Danes in za zmeraj* (1980–15. februar 1981)

John Hill: *Življenje je lepo* (16. februar 1981–20. april 1981, 55 nadaljevanj)

Leonore Fleischer: *Vrtnica* (21. april 1981–23. julij 1981, 75 nadaljevanj)

Patrick Canvin: *Očka* (25. julij 1981–23. september 1981, 51 nadaljevanj)

S. Fischer-Fabian: *Afrodita* (24. september 1981–8. december 1981, 50 nadaljevanj)

Leo Rosten: *Doktor Newman* (9. december 1981–18. maj 1982, 131 nadaljevanj)

Leonore Fleischer: *Tek je moje življenje* (19. maj 1982–7. avgust 1982, 68 nadaljevanj)

Andrea Newman: *Tretji je odveč* (9. avgust 1982–22. november 1982, 88 nadaljevanj)

Sol Stein: *Zakonski mož* (23. november 1982–1983)

Mladinski romani:

Vitan Mal, ilustrator Matjaž Schmidt: *Kačja jama* (december 1980–18. april 1981)

Janez Švajncer, ilustrator Janez Logar: *Visoka okna* (21. april 1981 –3. julij 1981)

Marko Mihelčič, ilustrator Jože Marinč: *Zgodba iz davnine* (6. julij 1981–4. september 1981)

Neža Maurer, ilustrator Kristofer Meško: *Kurir z belim konjem* (5. september 1981–13. oktober 1981)

Ivan Sivec, ilustrator Tone Anžin: *Zaklad pod starim drenom* (14. oktober 1981–18. december 1981)

Janko Peternejl (pisec in ilustrator): *Tako so začeli* (19. december 1981–5. februar 1982)

Vitan Mal, ilustrator Matjaž Schmidt: *Tod žive Slovenci* (9. februar 1982–)

Polleposlovni podlistki:

John Harris: *Dunkerque* (1980–16. januar 1981, 40 nadaljevanj)

Steven Lehrer: *Raziskovalci telesa* (1980–30. januar 1981, 39 nadaljevanj)

JeanMarie Carzou: *Armenija 1915: Popolni genocid* (17. januar 1981–28. marec 1981, 59 nadaljevanj)

John Barnes: *Eva Peron* (25. marec 1981–23. maj 1981, 49 nadaljevanj)

Peter Townsend: *Otroci v vojni* (31. marec 1981–29. maj 1981, 42 nadaljevanj)

Helen Clapesattle: *Zdravniki Mayo* (26. maj 1981–5. avgust 1981, 53 nadaljevanj)

Dušan Željznov: *Od petka do velikega petka 1941* (30. maj 1981–10. avgust 1981, 57 nadaljevanj)

John Terraine: *Mogočna Evropa* (6. avgust 1981–31. oktober 1981, 62 nadaljevanj)

dr. Boris Grabnar: *Leto 2000: Poskus znanstvenega in utopičnega razmišljanja* (12. avgust 1981–3. september 1981)

Ronald Atkin: *Polom v Dieppu* (4. september 1981–17. november 1981, 62 nadaljevanj)

R. V. Jones: *Najbolj tajna vojna: Britanska obveščevalna služba med 2. svetovno vojno* (3. november 1981–22. februar 1982, 85 nadaljevanj)

Daniel Garric: *Kakšno bo vreme?* (18. november 1981– 5. december 1981)

Anton Rupnik: *Ekspresi in potniki* (6. december 1981–23. februar 1982)

dr. Robert S. Mendelsohn: *Medicinska religija* (4. januar 1982–3. marec 1982, 42 nadaljevanj)

Edi Šelhaus: *Fotoreporter* (24. februar 1982–20. marec 1982, 20 nadaljevanj)

Čudoviti krog preživelih: Odlomki iz revij Life, Paris Match in L'Express (4. marec 1982–17. marec 1982, 10 nadaljevanj)

Henry Kissinger: *Burna leta* (18. marec 1982–11. maj 1982)

Harry Gordon: *Umri kot krap!* (23. marec 1982–24. maj 1982)

Radomir Mičunović: *Od Montevidea do Madrida: Sprehod skozi svetovna prvenstva v nogometu* (12. maj 1982)

James in Suzanne Pool: *Odkod Hitlerju denar* (25. maj 1982–10. september 1982, 82 nadaljevanj)

Frank Browning in John Gerassi: *Zločin po ameriško* (16. junij 1982–16. oktober 1982, 90 nadaljevanj)

Fred Soyka: *Ionski efekt* (11. september 1982–15. oktober 1982, 25 nadaljevanj)

Marjan Tepina: *Priložnost z imenom Ljubljana 2000* (16. oktober 1982–11. november 1982, 19 nadaljevanj)

Jimmy Carter: *V neomajni veri: Iz spominov ameriškega predsednika* (19. oktober 1982–3. december 1982, 32 nadaljevanj)

Leonid Iljič Brežnjev: *Spomini* (12. november 1982–1983)

Egon Erwin Kisch: *Sejem senzacij* (6. december 1982–1983)

7.1.2 Rezultati analize

Leposlovni in polleposlovni podlistki

V letih 1981 in 1982 je bilo v Delu v obliki podlistka v nadaljevanjih objavljenih 9 ljubezenskih romanov, 10 kriminalnih romanov in 7 mladinskih romanov v sliki. Skupno je bilo torej v teh dveh letih objavljenih 26 leposlovnih del v nadaljevanjih.

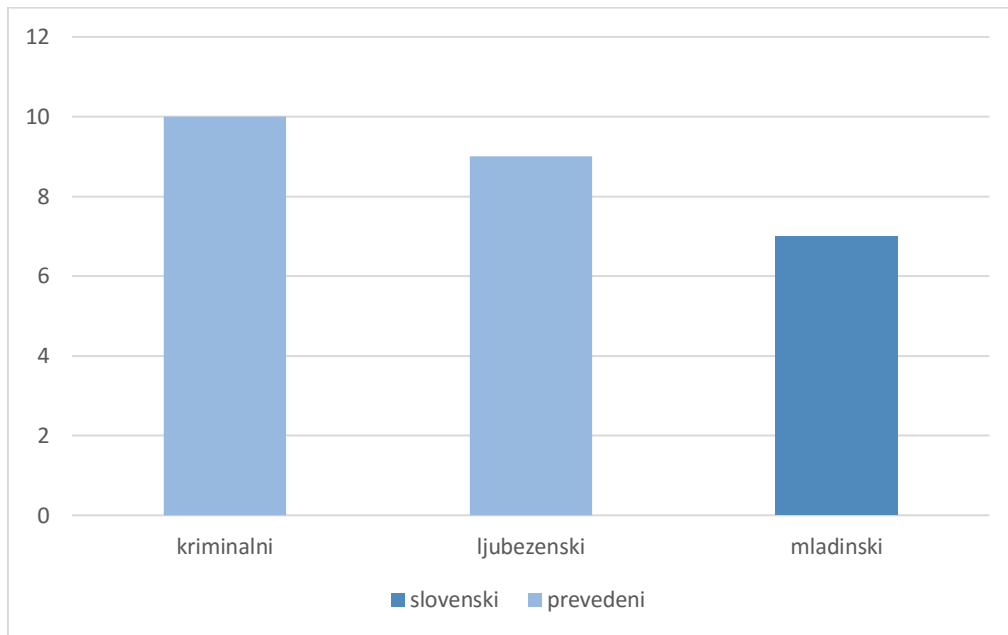
Zanimivo je, da je po preštevanju polleposlovnih podlistkov številka enaka: tudi teh je bilo objavljenih 26, čeprav se na prvi pogled zdi, da bi morala biti številka višja, saj so bili v povprečju krajši od romanov. Očitno pa so vseeno tolikokrat izpadli iz dnevne objave, da sta se številki izenačili.

Skupno je bilo torej v prvih dveh obravnavanih letih v Delu objavljenih 52 podlistkov.

Slovenski in tuji avtorji

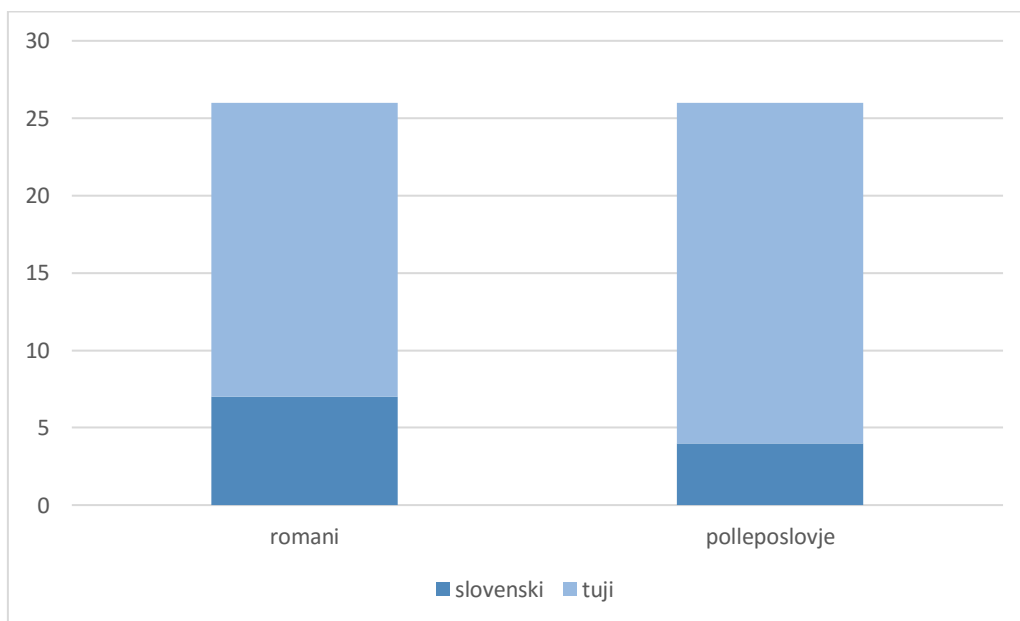
Kriminalni in ljubezenski romani so bili v tem obdobju izključno prevedeni, mladinski roman pa kaže popolnoma drugačno sliko: objavljali so izključno dela slovenskih avtorjev in slovenskih ilustratorjev. Na žalost je ta podlistek v letu 1982 izgubil svoje mesto. Avtorji znanstvenih, potopisnih, zgodovinskih, memoarskih, medicinskih, torej polleposlovnih podlistkov pa so prihajali z vseh vetrov: mnogo je bilo tujih, nekaj pa tudi slovenskih, od katerih so bili nekateri posamezniki kot novinarji del ekipe časopisne hiše. Od 26 objavljenih romanov je bilo tako 7 romanov (in to vseh mladinskih) slovenskega porekla oziroma izpod rok

slovenskih piscev in ilustratorjev. Med kriminalnimi in ljubezenskimi romani pa slovenskega avtorja nisem našla.

Graf 7.1: Obseg slovenskih in tujih avtorjev glede na žanr romanov v Delu v 1981 in 1982

Tudi polleposlovni podlistki so prihajali večinoma iz tujine, saj je razmerje kar 22 proti 4 v prid prevedenih besedil.

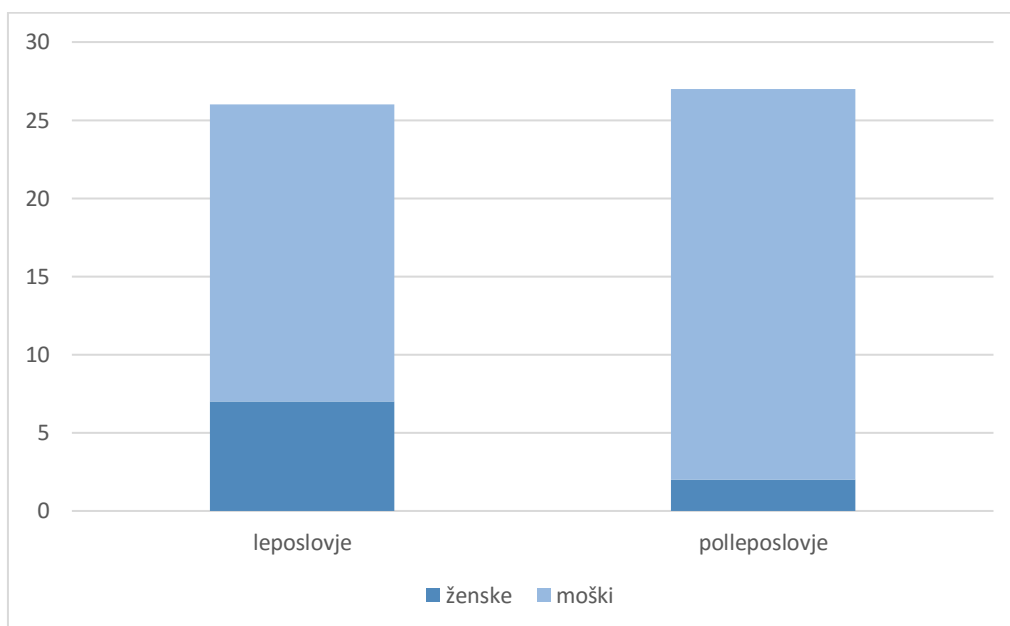

Graf 7.2: Obseg slovenskih in tujih avtorjev romanov in polleposlovnih podlistkov v Delu v 1981 in 1982

Ženski in moški avtorji

Pri pregledu razmerja med deležem moških in ženskih avtorjev se pri vseh vrstah obravnavanih podlistkov v tem obdobju kazalec obrača v prid moškim: dve ženski predstavnici avtorstva kriminalnega romana, štiri ljubezenskega (pri tem se ena pojavi dvakrat) in ena avtorica mladinskega romana v primerjavi z osmimi moškimi avtorji kriminalnega, petimi ljubezenskega in šestimi mladinskega romana. Pregled kaže, da se je delež ženskih avtoric moškemu približal le pri ljubezenskem romanu. Skupno razmerje med ženskim in moškim avtorstvom pa je 19 proti 7 v prid moškim.

Razmerje med številoma moških in ženskih avtorjev je še bolj zaskrbljujoče pri polleposlovnih podlistkih: od 25 (enemu ne morem določiti avtorstva, saj gre za prevedene odlomke iz tujih revij brez avtorjev) je samo enega napisala ženska, pri enem pa je bila ženska navedena kot ena od avtorjev.

Graf 7.3: Obseg ženskih in moških avtorjev leposlovnih in polleposlovnih podlistkov v Delu v 1981 in 1982

7.2 Delo 1992 in 1993

Leta 1991, ko se je Slovenija osamosvojila, je tudi Delo dobilo novo podobo. Glavni in odgovorni urednik je bil od leta 1987 do 1996 Tit Dobršek, podpis pod naslovom pa se je v skladu s samostojnim statusom države spremenil v *Samostojen časnik za samostojno Slovenijo*. Parole, ki so prej ob strani pozivale k delu, so zamenjale oglasne pasice. Format je ostal enak, obseg 20 strani pa se tudi ni spremenil – povečal se je le ob posebnih priložnostih, kot so bile volitve, prazniki in športni dogodki. Leto 1991 je bilo eden pomembnejših mejnikov podjetja tudi s formalnega stališča, saj se je dotedanji TOZD Delo preoblikoval v Delo, časopisno-založniško podjetje, d. o. o., in postal samostojno podjetje s približno 300 zaposlenimi.

Leposlovni podlistki so bili v primerjavi z desetletjem prej okrnjeni za mladinski roman v sliki (ki je nehal izhajati že leta 1982), še vedno pa sta bralce vsakodnevno razveseljevala kriminalni in ljubezenski roman. Največkrat sta bila objavljena na dnu uredniških strani Zunanja politika, Vrtimo globus ali Kronika, odvisno od razpoložljivega prostora. Enako kot desetletje pred tem sta skupaj zavzemala četrtno časopisne strani ter se od ostale vsebine ločevala z nepogrešljivo črto, ki je označevala podlistkarski status (Slika 7.4).

Po besedah nekdanje urednice publicistike Jožice Grgič sta bila prav žanra (ljubezenski in kriminalni roman) najpomembnejša atributa za objavo. Pozorni so bili tudi na kakovost del, tretji kriterij pa je bila sprejemljivost napisanega za najširši krog bralcev. Nepomembna ni bila niti dolžina, saj so imeli prednost za objavo tisti romani, ki so bili idealno dolgi – po besedah urednice 120 strani. V eni številki časopisa so objavili približno 170 vrstic romana, kar ustreza približno trem stranem v knjigi. Ponudba za objavo je bila vedno velika. Neuveljavljeni slovenski pisci so romane mnogokrat v hišo prinesli kar sami, saj so si na takšen način utrli pot do založbe ali pa postali prepoznavni slovenskim bralcem. Drugače je bilo pri besedilih priznanih piscev, ki jih je bolj kot uveljavljanje v slovenskem prostoru preko podlistkov zanimal honorar, ki so ga dobili kot avtorji (prav tam). Očitno je, da je bilo ukvarjanja s podlistki v takratnem Delovem uredništvu kar veliko. Uredniška politika je namreč zahtevala tudi ekskluzivnost – objava v njihovem časniku je morala biti prva. To pomeni, da dela, ki jim je že uspelo priti v kakšno drugo publikacijo ali celo na knjižne police, niso imela vstopa pod Delovo

črto.⁸ To je sicer v nasprotju s tem, kar sem videla ob listanju časopisov, saj je bila tudi v tem obdobju mnogokrat v kotu pod podlistkom omenjena založba, pri kateri je delo izšlo. Po besedah tedanje urednice je bil svojevrsten tudi postopek objavljanja tujih romanov, ki predstavljajo pretežen del objavljenega leposlovja. To so morali prav tako biti romani, ki v slovenščino še niso bili prevedeni. Uredništvo naj bi jih kupilo na knjižnih sejmih, prevedli pa so jih kar Delovi prevajalci ali upokojeni novinarji (Ponikvar, 1997: 16).

Prevedla za petek, 5. junija, in ne namenjena omenjeni založbi, ki je bila ustanovljena leta 1992, da bi se ukvarjala s prevajanjem tujih romanov. Po besedah tedanje urednice je bil svojevrsten tudi postopek objavljanja tujih romanov, ki predstavljajo pretežen del objavljenega leposlovja. To so morali prav tako biti romani, ki v slovenščino še niso bili prevedeni. Uredništvo naj bi jih kupilo na knjižnih sejmih, prevedli pa so jih kar Delovi prevajalci ali upokojeni novinarji (Ponikvar, 1997: 16).

Prevedla za petek, 5. junija, in ne namenjena omenjeni založbi, ki je bila ustanovljena leta 1992, da bi se ukvarjala s prevajanjem tujih romanov. Po besedah tedanje urednice je bil svojevrsten tudi postopek objavljanja tujih romanov, ki predstavljajo pretežen del objavljenega leposlovja. To so morali prav tako biti romani, ki v slovenščino še niso bili prevedeni. Uredništvo naj bi jih kupilo na knjižnih sejmih, prevedli pa so jih kar Delovi prevajalci ali upokojeni novinarji (Ponikvar, 1997: 16).

Prevedla za petek, 5. junija, in ne namenjena omenjeni založbi, ki je bila ustanovljena leta 1992, da bi se ukvarjala s prevajanjem tujih romanov. Po besedah tedanje urednice je bil svojevrsten tudi postopek objavljanja tujih romanov, ki predstavljajo pretežen del objavljenega leposlovja. To so morali prav tako biti romani, ki v slovenščino še niso bili prevedeni. Uredništvo naj bi jih kupilo na knjižnih sejmih, prevedli pa so jih kar Delovi prevajalci ali upokojeni novinarji (Ponikvar, 1997: 16).

Prevedla za petek, 5. junija, in ne namenjena omenjeni založbi, ki je bila ustanovljena leta 1992, da bi se ukvarjala s prevajanjem tujih romanov. Po besedah tedanje urednice je bil svojevrsten tudi postopek objavljanja tujih romanov, ki predstavljajo pretežen del objavljenega leposlovja. To so morali prav tako biti romani, ki v slovenščino še niso bili prevedeni. Uredništvo naj bi jih kupilo na knjižnih sejmih, prevedli pa so jih kar Delovi prevajalci ali upokojeni novinarji (Ponikvar, 1997: 16).

Prevedla za petek, 5. junija, in ne namenjena omenjeni založbi, ki je bila ustanovljena leta 1992, da bi se ukvarjala s prevajanjem tujih romanov. Po besedah tedanje urednice je bil svojevrsten tudi postopek objavljanja tujih romanov, ki predstavljajo pretežen del objavljenega leposlovja. To so morali prav tako biti romani, ki v slovenščino še niso bili prevedeni. Uredništvo naj bi jih kupilo na knjižnih sejmih, prevedli pa so jih kar Delovi prevajalci ali upokojeni novinarji (Ponikvar, 1997: 16).

Prevedla za petek, 5. junija, in ne namenjena omenjeni založbi, ki je bila ustanovljena leta 1992, da bi se ukvarjala s prevajanjem tujih romanov. Po besedah tedanje urednice je bil svojevrsten tudi postopek objavljanja tujih romanov, ki predstavljajo pretežen del objavljenega leposlovja. To so morali prav tako biti romani, ki v slovenščino še niso bili prevedeni. Uredništvo naj bi jih kupilo na knjižnih sejmih, prevedli pa so jih kar Delovi prevajalci ali upokojeni novinarji (Ponikvar, 1997: 16).

Slika 7.4: Kriminalni in ljubezenski roman v Delu leta 1992

Tudi prostor, namenjen podlistkom, ki so obravnavali znanstvene, potopisne, zgodovinske in druge teme, se je v devetdesetih letih 20. stoletja skrčil – z dveh na enega, ki je bil največkrat objavljen na straneh Gospodarstvo/finance ali Kultura/šolstvo (Slika 7.5). Od ostale vsebine je bil ločen s črto, zavzema pa je približno četrtno časopisne strani. Besedilo podlistka je mnogokrat bogatilo fotografski material. Večina teh podlistkov je imela slovensko avtorstvo, po

⁸ Ekskluzivnost se sicer med mojim listanjem ni izkazala za obvezno pravilo, saj je bila včasih v kotu pod podlistkom omenjena založba, pri kateri je delo izšlo.

Marie Claire: *Skrivnostna odsotnost* (4. julij 1992–15. september 1992, 61 nadaljevanj)
Mignon G. Eberhart: *Nagla poroka* (16. september 1992–18. november 1992, 53 nadaljevanj)
Joe Balham: *Kanal* (19. november 1992–6. februar 1993, 64 nadaljevanj)
John Creasey: *V senci grožnje* (9. februar 1993–16. april 1993, 56 nadaljevanj)
Anna Clarke: *Zastrupljena pajčevina* (17. april 1993–14. junij 1993, 47 nadaljevanj)
Goran Gluvič: *Neizpolnjena želja* (15. junij 1993–14. julij 1993, 24 nadaljevanj)
Robert Sheckley: *Smrt gospodarja sanj* (15. julij 1993–10. avgust 1993, 23 nadaljevanj)
Ladislav Črnologar: *Voluharji* (11. avgust 1993–6. oktober 1993, 48 nadaljevanj)
Marko Simčič: *Pesem škržatovih krilc* (7. oktober 1993–3. november 1993, 22 nadaljevanj)
Theo Sclavi: *Posilstvo* (4. november 1993–23. december 1993, 42 nadaljevanj)
G. K. Chersterton: *Detektiv duš* (24. december–1994)

Ljubezenski romani:

Belva Plain: *Srečno naključje* (oktober 1991–28. januar 1992, 78 nadaljevanj)
Ursula Schaake: *Ženska s preteklostjo* (29. januar 1992–2. marec 1992, 27 nadaljevanj)
Christine Arnoty: *Ljubim življenje* (3. marec 1992–18. maj 1992, 61 nadaljevanj)
Kay McManus: *Prisluhni in povedal ti bom* (19. maj 1992–22. junij 1992, 32 nadaljevanj)
Patricia Larkin: *Nočna dežurstva* (23. junij 1992–17. september 1992, 73 nadaljevanj)
Peter Turner: *Kje padajo zvezde?* (18. september 1992–5. november 1992, 40 nadaljevanj)
Judith Summers: *Jaz, Gloria* (6. november 1992–19. januar 1993, 59 nadaljevanj)
Petra Simonič: *Moški onkraj* (20. januar 1993–6. marec 1993, 38 nadaljevanj)
Irwing Stacey: *Tigrica* (8. marec 1993–6. maj 1993, 48 nadaljevanj)
Deborah Blair: *Bela pravljica* (7. maj 1993–do 8. junij 1993, 27 nadaljevanj)
Ivan Sivec: *Jutro ob kresu* (9. junij 1993–30. avgust 1993, 69 nadaljevanj)

Charlotte Lamb: *Vroči glas noči* (31. avgust 1993–8. oktober 1993, 33 nadaljevanj)

Mitja Mahnič: *Dotik v temi* (9. oktober 1993–4. november 1993, 20 nadaljevanj)

Brooke Hastings: *Puščavski ogenj* (5. november 1993–1994)

Polleposlovni podlistki:

Niko Mihelič: *Igra ustvarja svet* (december 1991–6. januar 1992, 9 nadaljevanj)

Ivan Jan: *Obrazi Dražgoš: Ob 50-letnici dogodkov, ki so vznemirili Berlin* (7. januar 1992–18. januar 1992, 11 nadaljevanj)

Anton Rupnik: *Štirinajst zvezd nad Kavkazom* (20. januar 1992–7. februar 1992, 17 nadaljevanj)

Aleksander Zalar: *Novoletno poletje* (10. februar 1992–15. februar 1992, 6 nadaljevanj)

Rado Jelinčič: *Prestol in suita: Nove uganke izvora Slovencev* (17. februar 1992–20. februar 1992, 4 nadaljevanja)

Simona Petrič: *Žebelj v glavi: Rešljivi in nerešljivi problemi migrene* (21. februar 1992–26. februar 1992, 5 nadaljevanj)

Goran Moravček: *Kninski sindrom* (27. februar 1992–11. marec 1992, 12 nadaljevanj)

Bogomil Ferfila: *Raziskovalni trikotnik* (12. marec 1992–21. marec 1992, 8 nadaljevanj)

Aleksander Valerien: *Fantastično popotovanje* (23. marec 1992–6. april 1992, 13 nadaljevanj)

Walter Lukan: *Janez Evangelist Krek* (7. april 1992–9. april 1992, 3 nadaljevanja)

Marjan Osolnik: *Korenine v dveh domovinah: Spomini na kongresnika Johna A. Blatnika* (10. april 1992–16. april 1992, 6 nadaljevanj)

Nikica Mihaljevič: *Živeti na Hrvaškem danes in jutri* (18. april 1992–12. maj 1992, 18 nadaljevanj)

Aleksej Adrijan Loos: *Orientalne preproge* (14. maj 1992–16. maj 1992, 3 nadaljevanja)

Biotehniška fakulteta Ljubljana: *Gozd ni samo les* (18. maj 1992–22. maj 1992, 5 nadaljevanj)

Alenka Auersperger: *Padec boginje: Tri leta po Tienamenu* (23. maj 1992–3. junij 1992, 11 nadaljevanj)

Miloš Skalič, Herman Janež, Polde Štrukelj: *Dachau in Rab* (4. junij 1992–20. junij 1992, 13 nadaljevanj)

Janko Jazbinšek: *Pod nebo nad oblaki* (22. junij 1992–29. junij 1992, 7 nadaljevanj)

Nikica Mihajlevič: *Speča vojna: Kosovo* (30. junij 1992–6. julij 1992, 6 nadaljevanj)

Alenka Auersperger: »*Ge san Slovéen ...*« (7. julij 1992–16. julij 1992, 9 nadaljevanj)

Lojze Javornik: *Glasba in denar* (17. julij 1992–24. julij 1992, 7 nadaljevanj)

Bogi Pretnar: *Kruto sonce* (25. julij 1992–28. julij 1992, 4 nadaljevanja)

Alenka Auersperger: *Madžarske elegije* (29. julij 1992–1. avgust 1992, 3 nadaljevanja)

Zvone Šeruga: *Najdaljša slovenska meja* (2. avgust 1992–21. avgust 1992, 18 nadaljevanj)

Alenka Puhar: *Mož, ki je zaokrožil svet* (22. avgust 1992–4. september 1992, 12 nadaljevanj)

Zvone Šeruga: *Onkraj razpoke* (5. september 1992–25. september 1992, 18 nadaljevanj)

Tita Kovač – Artemis: *Opera za vse čase: Sto let slovenske opere* (26. september 1992–17. oktober 1992, 19 nadaljevanj)

dr. Janez Stanonik: *Slovenci in odkritje Amerike* (19. oktober 1992–3. november 1992, 9 nadaljevanj)

France Škerl: *Stražarji in mladci* (4. november 1992–9. november 1992, 5 nadaljevanj)

Zvone Šeruge: *Letnik 92 bo eden najboljših* (10. november 1992–18. november 1992, 8 nadaljevanj)

Jera Vodušek Starič: *Prevzem oblasti 1944–1946* (19. november 1992–2. december 1992, 12 nadaljevanj)

Zorana Baković: *Kitajska, dežela sprememb* (3. december 1992–8. december 1992, 5 nadaljevanj)

Silvo Devetak: *Blišč in siromaštvo Južne Afrike* (9. december 1992–21. december 1992, 12 nadaljevanj)

Tone Frelih: *Zgodba igralca Berta Sotlarja* (22. december 1992–6. januar 1993, 10 nadaljevanj)

France Filipič: *Pohorskega bataljona poslednji boj* (7. januar 1993– 14. januarja 1993, 7 nadaljevanj)

Alenka Zgonik: *Legenda o tatarskem princu* (15. januar 1993–25. januar 1993, 9 nadaljevanj)

Branko Gradišnik: *Trije meseci na radiu* (26. januar 1993–9. februar 1993, 12 nadaljevanj)

Alenka Auersperger: *Kljubovalna Bosna* (11. februar 1993–22. februar 1993, 10 nadaljevanj)

Bogomil Ferfila: *Himalajska mavrica* (23. februar 1993–13. marec 1993, 16 nadaljevanj)

Nina Kozinc: *Feminizem na razpotju* (15. marec 1993–20. marec 1993, 6 nadaljevanj)

Silvo Grgič: *Bitka v Jelenovem žlebu* (22. marec 1993–30. marec 1993, 7 nadaljevanj)

Janko Jazbinšek: *Ledene noči pod vrhovi afriškega višavja* (31. marec 1993–7. april 1993, 7 nadaljevanj)

Jožko Šavli: *To je Slovenija* (8. april 1993–11. maj 1993, 26 nadaljevanj)

Alenka Auersperger: *Zmajevajce* (12. maj 1993–20. maj 1993, 8 nadaljevanj)

Valerija Skrinjar: *Sarajevski dnevnik* (21. maj 1993–3. junij 1993, 12 nadaljevanj)

Rudolf Hribernik – Svarun: *Dolomitska republika* (4. junij 1993–14. junij 1993, 9 nadaljevanj)

Tita Kovač Artemis: *Turjačani in Sisek* (15. junij 1993–25. junij 1993, 9 nadaljevanj)

Nikica Mihaljević: *Slovenci na Hrvaškem* (26. junij 1993–3. julij 1993, 7 nadaljevanj)

Tone Frelih: *Na svoji zemlji: Filmska pot Franceta Štiglica* (4. julij 1993–14. julij 1993, 8 nadaljevanj)

Drago Hribar: *Nemška odškodnina* (15. julij 1993–20. julij 1993, 5. nadaljevanj)

Mare Cestnik: *Otok za dobro jutro* (21. julij 1993–10. avgust 1993, 16 nadaljevanj)

Franc Zavašnik: *Šlandrovci* (11. avgust 1993–16. avgust 1993, 5 nadaljevanj)

dr. Miha Zajec in Ciril Tovšak: *Višje od kondorja* (17. avgust 1993–23. avgust 1993, 6 nadaljevanj)

Miloš Likar: *Čarovniški procesi na Slovenskem* (24. avgust 1993–31. avgust 1993, 7 nadaljevanj)

Bogdan Osolnik: *Kočevski zbor* (1. september 1993–8. september 1993, 7 nadaljevanj)

Vesna R. Marušič: *Plavogardisti: Zamolčana fronta* (9. september 1993–28. september 1993, 17 nadaljevanj)

Lojze Javornik: *Nevarni Michael Jackson* (29. september 1993–22. oktober 1993, 21 nadaljevanj)

Tone Gašnik: *Nismo (bili) poslednji: Mauthausen in njegovo sporočilo po petdesetih letih* (23. oktober 1993–19. november 1993, 23 nadaljevanj)

Istvan Deak: *Pravica in vojni zločini* (20. november 1993–29. november 1993, 8 nadaljevanj)

Tomo Križnar: *Navzgor po reki Fitzmaurice* (30. november 1993–18. december 1993, 17 nadaljevanj)

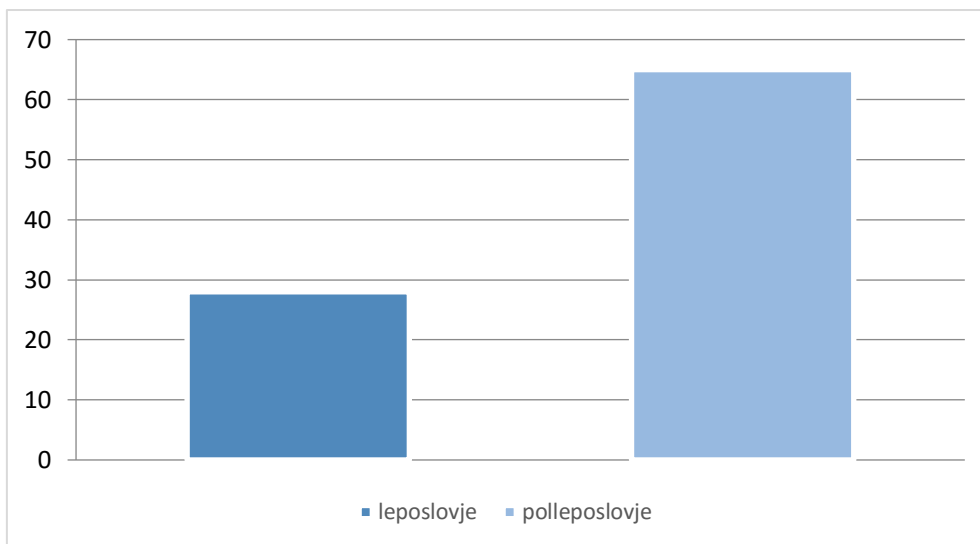
Franc Miklavčič: *Politični kriminal iz svinčenih let* (20. december 1993–27. december 1993, 6 nadaljevanj)

Silvestra Rogelj: *Dvesto let Bele hiše* (28. december 1993–1994)

7.2.2 Rezultati analize

Leposlovni in polleposlovni podlistki

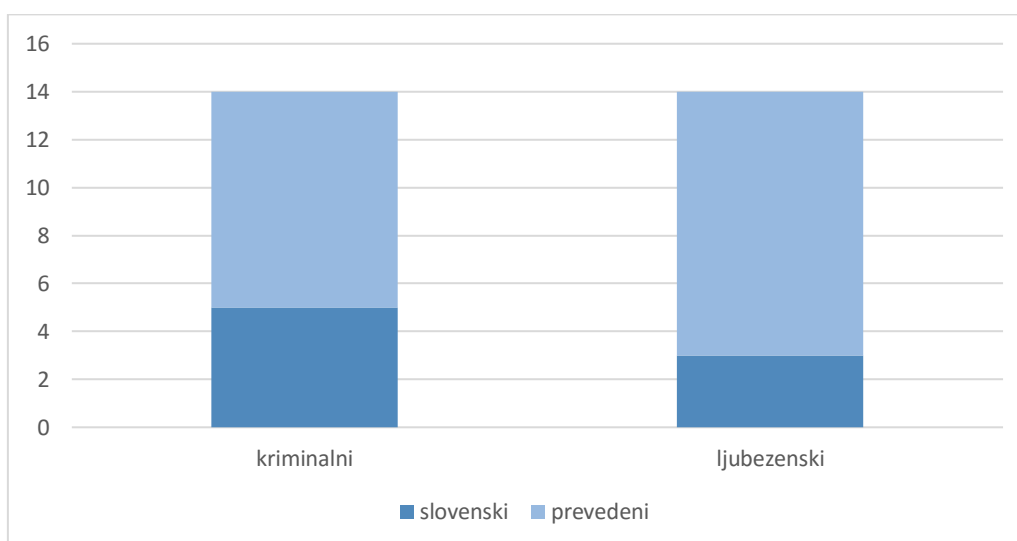
V letih 1992 in 1993 je bilo v Delu objavljenih 28 romanov v nadaljevanjih, od tega 11 leta 1992 in 17 leta 1993 (Graf 7.4). Glede na to, da so žanrsko zastopani popolnoma enakovredno, torej s 14 kriminalnimi in 14 ljubezenskimi romani, lahko potrdimo enega od kriterijev uredniške politike, da so resnično poskušali objavljati dela s podobno dolžino. Polleposlovnih podlistkov, torej tistih z vojno, poljudnoznanstveno, potopisno, memoarsko vsebino, pa sem našela kar 65, kar ni nič nenavadnega, saj so se s prejšnjih povprečnih 70 nadaljevanj skrajšali na največ 10 nadaljevanj.

Graf 7.4: Obseg leposlovnih in polleposlovnih podlistkov v Delu v 1992 in 1993

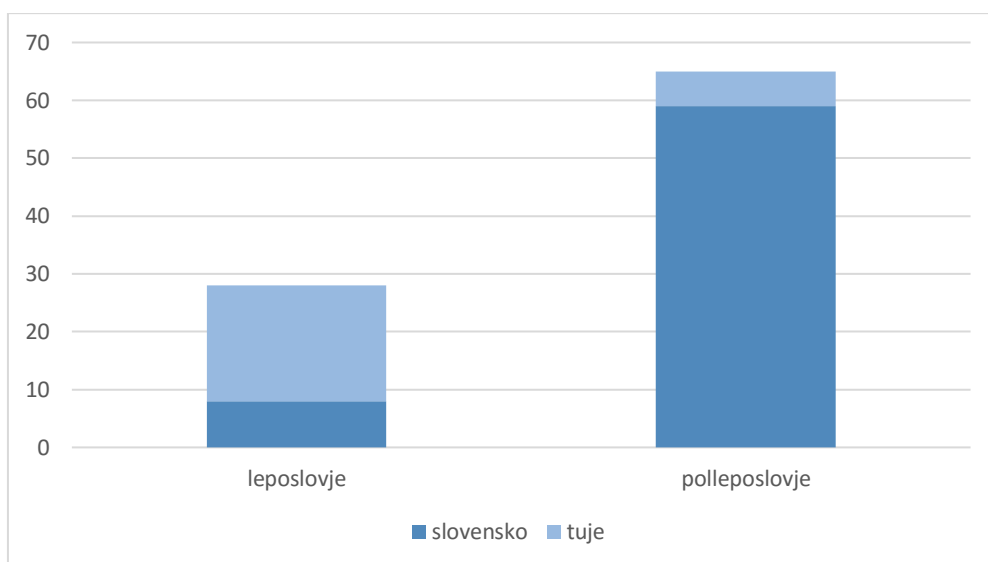
Slovenski in tuji avtorji

Razveseljiva novost tega desetletja (verjetno kot dobrodošla posledica osamosvojitve Slovenije) je bil mnogo večji delež slovenskih avtorjev. V obravnavanih dveh letih so sicer še vedno slabše zastopani na področju ljubezenskega romana, so pa zato uspešno nastopili na levi strani časopisa. Še bolje, skoraj v popolnosti, pa je bilo slovensko avtorstvo zastopano v polleposlovnih besedilih publicističnih in poljudnoznanstvenih podlistkov. Od 28 objavljenih romanov v letih 1992 in 1993 je pet Slovencev napisalo kriminalne romane ter trije ljubezenske. Delež slovenskih avtorjev torej znaša 35 %. (Graf 7.5)

Graf 7.5: Obseg slovenskih in tujih avtorjev glede na žanr romanov v Delu v 1992 in 1993

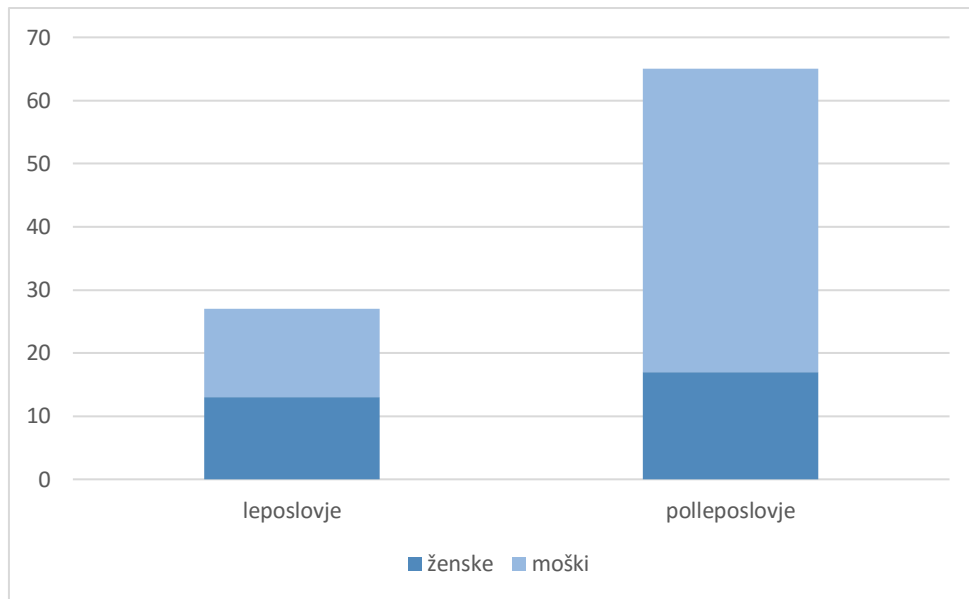
Slika pri polleposlovnih podlistkih je povsem drugačna kot v prejšnjih desetletjih: velika večina jih je prišla izpod peres domačih publicistov, novinarjev, znanstvenikov, pohodnikov in ostalih piscev. Samo pri šestih od vseh 65 sem označila tuje avtorstvo. (Graf 7.6)

Graf 7.6: Obseg slovenskih in tujih avtorjev romanov in polleposlovnih podlistkov v Delu v 1992 in 1993

Ženski in moški avtorji

Primerjava števila ženskih in moških piscev pri leposlovju je kar malo preveč »stereotipna«, saj so avtorji kriminalk pretežno moški, avtorice ljubezenskih romanov pa pretežno ženske. 14 kriminalk je napisalo 11 moških in 3 ženske, 13 ljubezenskih romanov (pri enem se ne da določiti spola avtorja, ker je ta očitno pisal pod psevdonimom) pa 10 žensk in trije moški. 65 polleposlovnih podlistkov pa je spisalo 17 žensk in 48 moških, od tega se marsikatero ime pojavi večkrat (Alenka Auersperger, Tita Kovač Artemis, Bogomil Ferfila, Zvone Šeruga, Tone Frelj, Nikica Mihaljevič).

Graf 7.7: Obseg ženskih in moških avtorjev leposlovnih in polleposlovnih podlistkov v Delu v 1992 in 1993

7.3 Delo 2001 in 2002

Po letu 2000 je bila grafična podoba Dela že zelo podobna današnji: nad naslovom se je pojavil trak z glavnimi novicami dneva, pod vodstvom glavnega in odgovornega urednika Mitje Meršola pa so tudi malo povečali obseg časopisa – štel je od 24 do 28 strani, odvisno od dneva in prilog, ki so bile umeščene v časopis. Priloge, ki jih je bilo vsako leto več (leta 1999 je začela izhajati Ona, dve leti kasneje pa še njena moška različica Polet), so postajale vse zajetnejše. Sobotna priloga je postala 32-stranska, prilogi Znanost in Književni listi, ki sta izmenično zapolnjevali ponedeljkove izdaje, pa sta bili 16-stranska svežnja, vložena v časopis. Leta 2008 se je vodstvo odločilo za zožan format časopisa (42 x 58 cm).

Leposlovja je bilo v Delu manj kot prejšnji dve desetletji. Priloga Branje v Književnih listih je sicer bralcem vsakih 14 dni postregla s kratkimi zgodbami večinoma slovenskih avtorjev, vendar pa ta rubrika nima značilnosti podlistka, zato je nisem uvrstila v bibliografijo.

Prvič v zgodovini Dela so objavljali samo en roman v nadaljevanjih različnih žanrov. Podlistek je bil največkrat objavljen na četrtini uredniške strani Kultura (Slika 7.6), vendar pa to ni bilo pravilo. Pod črto ga je mnogokrat spremljala ponudba za nakup knjige s ceno in kontaktom. Leposlovni podlistek je »izginil«⁷ julija 2002. Po hitrem pregledu (naključnih mesecev v letih 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008 in 2009) lahko zaključim, da Delo ni objavljalo leposlovnega podlistka od julija 2002 do 27. avgusta 2009, ko je pod okriljem nove urednice začel izhajati Vojnovičev roman Čefurji, raus! V času »podlistkarskega zatišja«⁸ sta se na mestu odgovornega urednika zamenjala Darijan Košir (2003–2006, 2008–2010) in Peter Jančič (2006–2008).

V Delu se je še vedno pojavljal tudi polleposlovni podlistek v nadaljevanjih, ki pa ni imel svojega mesta v časopisu, ampak se je pojavil tam, kjer je bilo zanj dovolj prostora. (Slika 7.7) Zavzemal je malo več kot četrtno strani, od ostale vsebine pa je bil še vedno ločen s črto. Med avtorji teh podlistkov je bilo za razliko od romanov veliko Slovencev. Te vrste podlistek se sicer ni tako kot roman končal v letu 2002, vendar pa ga po hitrem pregledu letnikov v letih 2006, 2007 in 2008 prav tako ni bilo več.

7.3.1 Bibliografija podlistkov v Delu v letih 2001 in 2002

Romani:

Dalene Matthee: *Fielin otrok* (december 2000–16. februar 2001, 61 nadaljevanj)

Graham Greene: *Monsignor Kihot* (17. februar 2001–5. april 2001, 41 nadaljevanj)

Penelope Fitzgerald: *Knjigarna* (6. april 2001–11. maj 2001, 26 nadaljevanj)

W. G. Sebald: *Izseljeni* (12. maj 2001–24. junij 2001, 38 nadaljevanj)

Miro Gavran: *Margita ali Potovanje v preteklost* (25. junij 2001–21. julij 2001, 24 nadaljevanj)

Paul Alexandre, Maurice Roland: *Videti London in umreti ...* (22. julij 2001–25. avgust 2001, 29 nadaljevanj)

Gwen Davis: *Miranda* (29. avgust 2001–10. december 2001, 86 nadaljevanj)

Michal Viewegh: *Vzgoja deklet na Češkem* (11. december 2001–29. januar 2002, 39 nadaljevanj)

Bernhard Schlink: *Ljubzenski pobegi* (30. januar 2002–28. februar 2002, 25 nadaljevanj)

Arto Paasilinna: *Tuleči mlinar* (29. februar 2002–10. april 2002, 34 nadaljevanj)

Fulvio Tomizza: *Pregrešna razmerja* (11. april 2002–3. junij 2002, 43 nadaljevanj)

Gérard de Villiers: *Umor v Atenah* (4. junij 2002–22. julij 2002)

Polleposlovni podlistki:

Alojz Ihan: *Odpornost in imunski sistem* (december 2000–13. januar 2001, 20 nadaljevanj)

Zvi Aheroni & Wilhelm Dietl: *Operacija Eichmann: Zasedovanje in aretacija* (15. januar 2001–26. februar 2001, 36 nadaljevanj)

Henri Troyat: *Čehov* (8. marec 2001–18. april 2001, 35 nadaljevanj)

Maria Todorova: *Imaginarij Balkana* (19. april 2001–26. april 2001, 7 nadaljevanj)

Janez Kos, Niko Lukež: *Neuklonljivo mesto: Ob 60. obletnici ustanovitve OF* (27. april 2001–14. maj 2001, 13 nadaljevanj)

Ruski organizirani kriminal – nova grožnja? (15. maj 2001–21. junij 2001, 33 nadaljevanj)

Andrej Lovšin: *Spopad varnostno-obveščevalnih služb 1990–1991* (22. junij 2001–4. julij 2001, 10 nadaljevanj)

David Bodanis: *E=mc²: Življenjepis najslavnejše enačbe na svetu* (5. julij 2001–17. avgust 2001, 37 nadaljevanj)

Predrag Matvejević: *Albanija brez orlov* (18. avgust 2001–20. avgust 2001, 2 nadaljevanji)

Vilko Novak: *Potegavščine: Od kozmičnega šaljivca do Matjaža Roglja* (21. avgust 2001–12. september 2001, 20 nadaljevanj)

Migjen Keimendl: *Albanija: Odsotnost domovine* (13. september 2001–2. oktober 2001, 17 nadaljevanj)

Mohsen Makhmalbah: *Afganistan: Buda se je sesul od sramu* (3. oktober 2001–15. oktober 2001, 11 nadaljevanj)

Božidar Francuski: *Dalajlama: več religij – več vrednot* (16. oktober 2001–23. oktober 2001, 7 nadaljevanj)

Pankaj Mišra: *Kašmir – rojstvo naroda* (25. oktober 2001–30. oktober 2001, 4 nadaljevanja)

Slavko Pregl: *Posel po rusko* (2. november 2001–10. november 2001, 8 nadaljevanj)

Josef Bodansky: *Osama bin Laden – mož, ki je napovedal vojno Ameriki* (12. november 2001–3. december 2001, 19 nadaljevanj)

Janez Strnad: *Velika odkritja* (4. december 2001–17. januar 2002, 35 nadaljevanj)

Vera Kržišnik-Bukić: *Slovenci v naslednicah nekdanje Jugoslavije* (18. januar 2002–25. januar 2002, 7 nadaljevanj)

Jurij Senegačnik: *S poti po Balkanu* (26. januar 2002–11. februar 2002, 13 nadaljevanj)

Stephen Hawking: *Vesolje v orehovi lupini* (12. februar 2002–12. marec 2002, 25 nadaljevanj)

Robert Hutchinson: *Opus Dei: Njihovo kraljestvo prihaja* (13. marec 2002–4. april 2002, 19 nadaljevanj)

Ivan Kristan: *NOB in revolucija* (5. april 2002–13. april 2002, 8 nadaljevanj)

Edvard Žitnik: *Pravičnik* (15. april 2002–22. april 2002, 7 nadaljevanj)

Hershel Shanks: *Skrivnost in pomen Kumranskih rokopisov* (23. april 2002–11. junij 2002, 41 nadaljevanj)

Jaka Alijeski Ulčar: *Od strojnice do Vojne zvezd* (12. junij 2002–22. junij 2002, 10 nadaljevanj)

Isabel Hilton: *Paštunski zakonik* (24. junij 2002–1. julij 2002, 6 nadaljevanj)

Matt Ridley: *Genom: Biografija človeške rase* (2. julij 2002–20. september 2002, 69 nadaljevanj)

Ivo Mihelič: *Lipica in lipicanci – nadležna zapuščina* (21. september 2002–2. oktober 2002, 10 nadaljevanj)

Tariq Ali: *Spopad fundamentalizmov: Križarstvo, džihad in modernost* (4. oktober 2002–28. oktober 2002, 22 nadaljevanj)

Jeffrey Goldberg: *Sadamove žrtve* (29. oktober 2002–11. november 2002, 10 nadaljevanj)

Predrag Matvejević: *Na poti po jugu, poleti 2002* (12. november 2002–13. november 2002, 2 nadaljevanji)

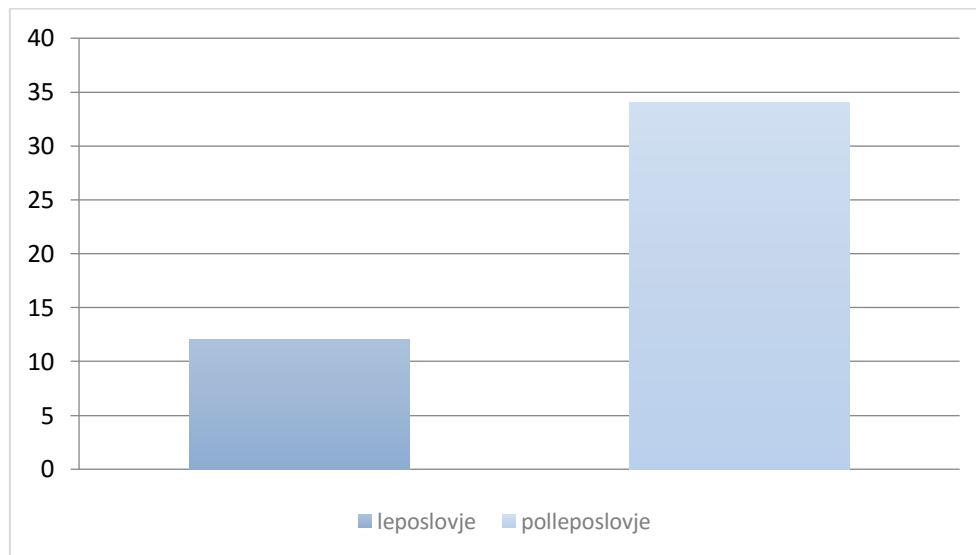
John Harris: *Vrednost življenja* (14. november 2002–5. december 2002, 19 nadaljevanj)

Anna Maria Sigmund: *Ženske nacistov* (6. december 2002–2003)

7.3.2 Rezultati analize

Leposlovni in polleposlovni podlistki

V obravnavanem obdobju je bilo objavljenih le 12 leposlovnih podlistkov (romanov), saj so ti nehali izhajati julija 2002. Zato je razmerje med številom leposlovnih in polleposlovnih podlistkov močno na strani polleposlovnih (26 % proti 74 %), ki so bili tudi krajši in so se večkrat zamenjali. Teh podlistkov je bilo 34, kar je za skoraj polovico manj kot desetletje prej. Skupno je bilo v prvih dveh letih 21. stoletja v Delu objavljenih 46 podlistkov.

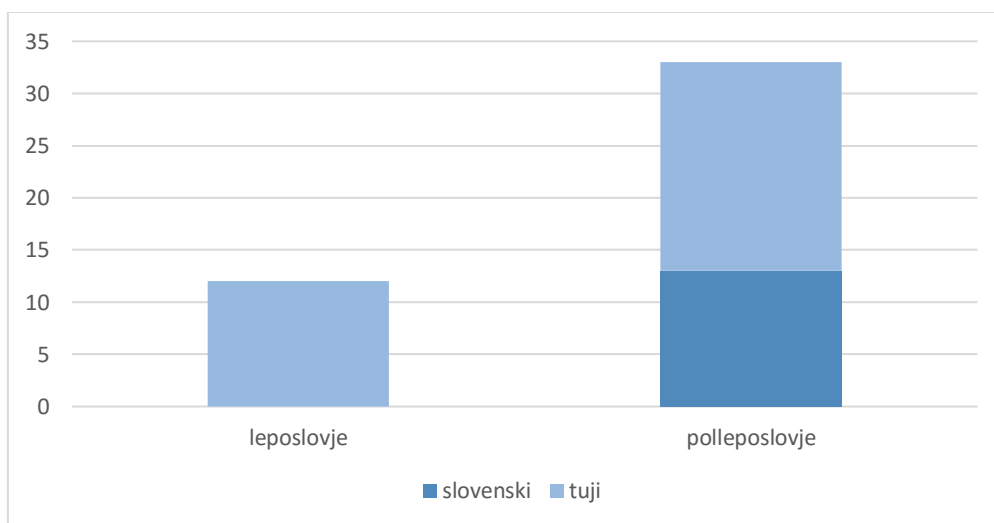
Graf 7.8: Obseg leposlovnih in polleposlovnih podlistkov v Delu v 2001 in 2002

Slovenski in tuji podlistki

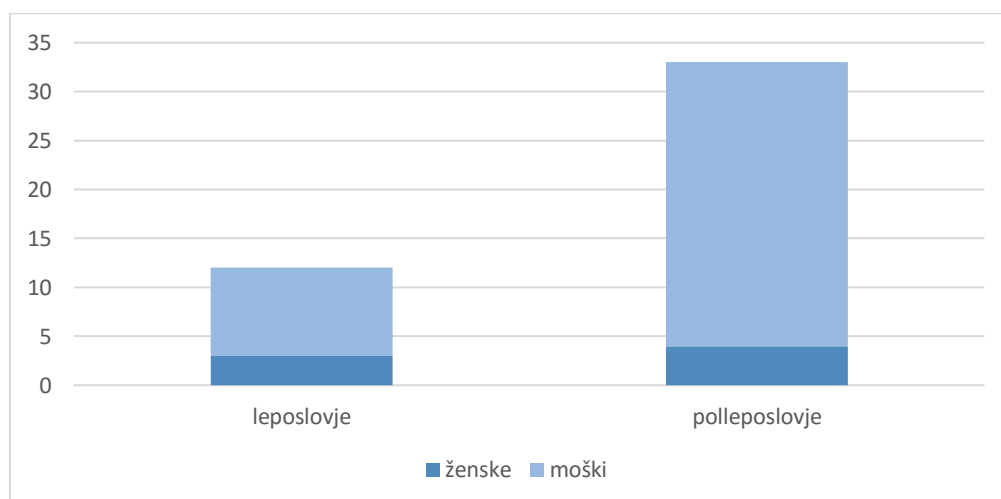
Po letu 2000 med objavljenimi 12 romani ni niti enega, katerega avtor bi bil Slovenec. Boljše razmerje je pri polleposlovnem podlistku, saj je bilo med 33 avtorji (enemu podlistku ni bilo mogoče določiti avtorstva) 13 slovenskih. Od skupno 45 podlistkov, objavljenih v Delu v letih 2001 in 2002, je bilo torej le 13 slovenskih. (Graf 7.9)

Ženski in moški avtorji

Tudi po letu 2000 v osrednjih dveh slovenskih časopisih »pod črto« prednjačijo moški pisci. Med 12 (tujimi) avtorji romanov so samo 3 ženske predstavnice, med 33 polleposlovnimi (pri enem ni mogoče določiti avtorstva) pa so samo 4 ženske. Od vseh 45 podlistkov, pri katerih je bilo mogoče določiti avtorstvo, jih je samo 7 prišlo izpod rok avtoric. (Graf 7.10)

Graf 7.9: Obseg slovenskih in tujih avtorjev romanov in polleposlovnih podlistkov v Delu v 2001 in 2002

Graf 7.10: Obseg ženskih in moških avtorjev leposlovnih in polleposlovnih podlistkov v Delu v 2001 in 2002

7.4 Delo 2014, 2015 in 2016

Delo je bilo leta 2011 oblikovno prenovljeno in vsebinsko nadgrajeno. Prenovljen je bil tudi njegov spletni portal, katerega vsebine so postale plačljive. V letih 2014 in 2015 je mesto odgovorne urednice zasedala Mateja Babič Stermecki. Leta 2015 je 100-odstotna lastnica Dela postala družba FMR, s čimer se je delniška družba preoblikovala v Delo, d. o. o. Časopis, ki od začetka leta 2016 do časa te analize izhaja pod okriljem v. d. odgovornega urednika Gregorja Knafelca, se sicer ni veliko spreminjal.

Od vseh podlistkarskih vsebin se v letih 2014, 2015 in 2016 v Delu objavlja samo še en roman v nadaljevanjih (Slika 7.8). Rubrika ima prvič svoje ime (Podlistek), nahaja pa se pod modro črto. Roman ima tudi prvič v štirih desetletjih svoje stalno mesto – spodnjo četrtino uredniške strani Panorama, ki prinaša raznovrstne razvedrilne vsebine. Začetek objavljjanja romana je po navadi predstavljen s polstranskim prispevkom na isti strani, največkrat z intervjujem z avtorjem. Pod romanom je vedno navedeno tudi ime založbe, pri kateri je delo izšlo v knjižni obliki. Dela so precej dolga (v povprečju trajajo več mesecev), avtorji pa so različni – od tujih do slovenskih, od uveljavljenih do nepoznanih, od ženskih do moških.

PODLISTEK

ANDREJ E. SKUBIC

SAMO PRIDI DOMOV

zmo, kar jim je neposredno sledila vsa se zmedelara bliskovito preska-kajoče rdeče glavočvina, cviljenje, sveto žarčenje, sošiba, semeni smrk in modrina, sličnega msta, pa smek, ki je razparal sčesa. Če ima en socialističen okus, kakšna-ga imajo posmeh šele moji zasari? je govorila. To se je namakalo na njegovih očesa. Leonu je očala z debelimi črnimi okvirji sicerj od-mesko z obraz, se zmezarj mu vstijo čez ušesa.

— Mislim, da sem.

Agnes pogleda nazaj. Menša počasi pritrja k sebi. Zrta je poln prahu. Fort ša kar seji in nikogar ni ven.

— Mami, sem ... prav Leon in si počasi podne očala spne gur, po-tem si odgne pas. Odgre vrata in seji iz avta. Za njej je vrata, vroc-uti Agnes skuz odgrej okna.

Skuzaj se nas poteka.

— Bome mači govorila Agnes je blešč. Leonu se skuzaj smilj. V klopčarji, v kavero se ima je zrasel pas, časi osoro bolečina, ki pa ni prihodnja, ki plane naravnost prazni pasu. Šele po nekaj kor-kih se napri zrakca, da v prafletom obkaze trudi zmocinski dieni za-dik svojega avta.

— Po vas bi bilo treba uhit zmanj r-glaosom, ki se leni do hitasa. — To je moj nadzornosni avto! Od kod se mi vi silni prepelje? Pa kaj pa zmanj? — Kakšni zmanj? pravj Leon, oč-eno ves osupel na! poskrom dogo-p-kov. Krivda je bila vendar silko oč-ena, vidna je bila iz vosaja, vidna je bila z Jurginovih las. Kaj znanj silkej se govoril? Pa se je nos. lečili ga je silko klobasom, kse da bi bil mirno pijan, ali sleep, ali pa samemertier, vidni zmanjari, ki niti beati, ker ma uadi v posteljem podkuz ni uspelo, da bi se redli svoje bešna sledasom.

— Semakar triti motakar. — Se-makar Čez nitočo sse šili!

— Nisem šel čez rdečo, pravj Leon. — Rumena uštrpa.

— Prvi je bila rdeča!

— Ma, ga pa bledasa, pravj niti niti Agnes skuz odgrej okna. — Skuzaj se nas poteka.

— Bome mači govorila Agnes je blešč. Leonu se skuzaj smilj. V klopčarji, v kavero se ima je zrasel pas, časi osoro bolečina, ki pa ni prihodnja, ki plane naravnost prazni pasu. Šele po nekaj kor-kih se napri zrakca, da v prafletom obkaze trudi zmocinski dieni za-dik svojega avta.

— Kakšni strazaci? zmanj mo-gakar. — Bome vi manj podlistali obrazci? Vi me krivi! Ali biom pa po-čajo potokali? Znanj seji časi prafj Leonima, s silko ga skuzaj skuzaj po obrazu.

— Rumena ven čez uštrpa, sem jo videla, pravj Agnes. — Vi šee leščili. — Toke je namokosni avto, od savisa, ponovi motakar. — Mo-žja mi je ravno preštraj soden en drug tak kreven soščali, v Jurginari. Črtavac mi bome podlistali, ali pa potililem potilicaj.

— Ne biom vam podlistali Kaj, a sas nacerj pravj Leon s selenjimi zobni.

— Motakar triti z rukarji, v eni od njih se je namokasa zmanj se-kešer. Leonu je bojeviti, Agnes pa se ob pogledu na epko seleštrina vrtno vrtilom. Kakšne boštraje silko dalešajo črtavac? Še malo prej sse za mirno poteka.

— Pustite potilicaj, pravj Motakarj njena pripomba sko-rnj naravnost. Znanj je on v predno-si, niti ga naravnost parni.

Možnje zakonita, d. o. o. Ljubljana, 2015, knjižarstvo magisterca 2015.

Slika 7.8: Podlistek v Delu leta 2015

7.4.1 Bibliografija podlistkov od junija 2014 do junija 2016

Chris Cleave: *Druga roka* (22. januar 2014–31. maj 2014, 108 nadaljevanj)

Nataša Konc Lorenzutti: *Kava pri dišečem jasminu* (2. junij 2014–9. september 2014)

Jay Asher: *Trinajst razlogov* (10. september 2014–8. december 2014, 75 nadaljevanj)

Rolf Dobelli: *Umetnost jasnih misli* (9. december 2014–12. januar 2015, 27 nadaljevanj)

Jelka Ovaska: *Lovke* (13. januar 2015–28. maj 2015, 113 nadaljevanj)

Milena Michiko Flašar: *Klical sem ga kravata* (29. maj 2015–20. julij 2015, 44 nadaljevanj)

Andrej E. Skubic: *Samo pridi domov* (21. julij 2015–5. november 2015, 91 nadaljevanj)

Vinko Möderndorfer: *Kot v filmu* (6. november 2015–18. januar 2016, 60 nadaljevanj)

Dulce Marie Cardoso: *Vrnitev* (19. januar 2016–21. april 2016, 79 nadaljevanj)

Stefan Zweig: *Strah* (22. april 2016–23. maj 2016, 28 nadaljevanj)

Tina Batista Napotnik: *Tunel* (24. maj 2016–)

7.4.2 Rezultati analize

Od leta 2014 do junija 2016 je bilo v Delu objavljenih 9 romanov v nadaljevanjih, ena novela (*Strah*) in en polleposlovni podlistek (*Umetnost jasnih misli*). Ker je pregledano obdobje v mesecih daljše od dveh let, ki sem jih obravnavala v ostalih desetletjih, se bom omejila na obdobje od junija 2014 do junija 2016. To pomeni, da prvega podlistka (*Druga roka*) v analizi ne bom upoštevala. Skupno število leposlovnih del je torej 9.

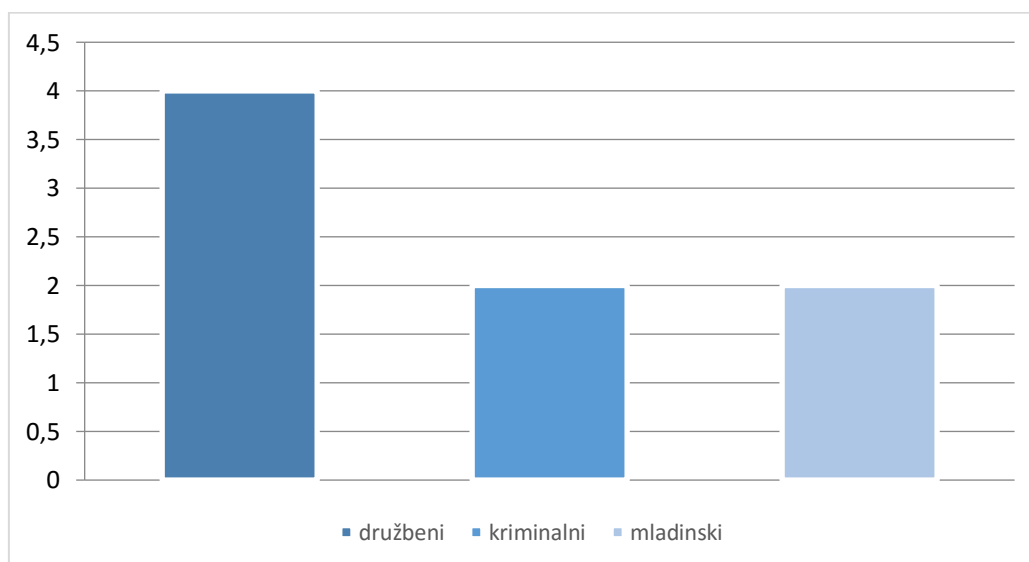
Žanri romanov

Vseh 8 romanov pripada skupaj trem žanrom (Preglednica 7.1): družbenemu romanu, mladinskemu romanu in kriminalnemu romanu (med slednje sem štela tudi politično-gospodarski triler).

avtor	naslov	žanr
Nataša Konc Lorenzutti	<i>Kava pri dišečem jasmínu</i>	družbeni roman
Jay Asher	<i>Trinajst razlogov</i>	mladinski roman
Jelka Ovaska	<i>Lovke</i>	politično-gospodarski triler
Milena Michiko Flašar	<i>Klical sem ga kravata</i>	družbeni roman
Andrej E. Skubic	<i>Samo pridi domov</i>	kriminalni roman
Vinko Möderndorfer	<i>Kot v filmu</i>	mladinski roman
Dulce Marie Cardoso	<i>Vrnitev</i>	družbeni roman
Stefan Zweig	<i>Strah</i>	novela
Tina Batista Napotnik	<i>Tunel</i>	družbeni roman

Preglednica 7.1: Žanr romanov, objavljenih od junija 2014 do junija 2016 v Delu

Največ od teh (polovica) je bilo družbenih romanov, mladinski in kriminalni pa so zastopani enakovredno (Graf 7.11).

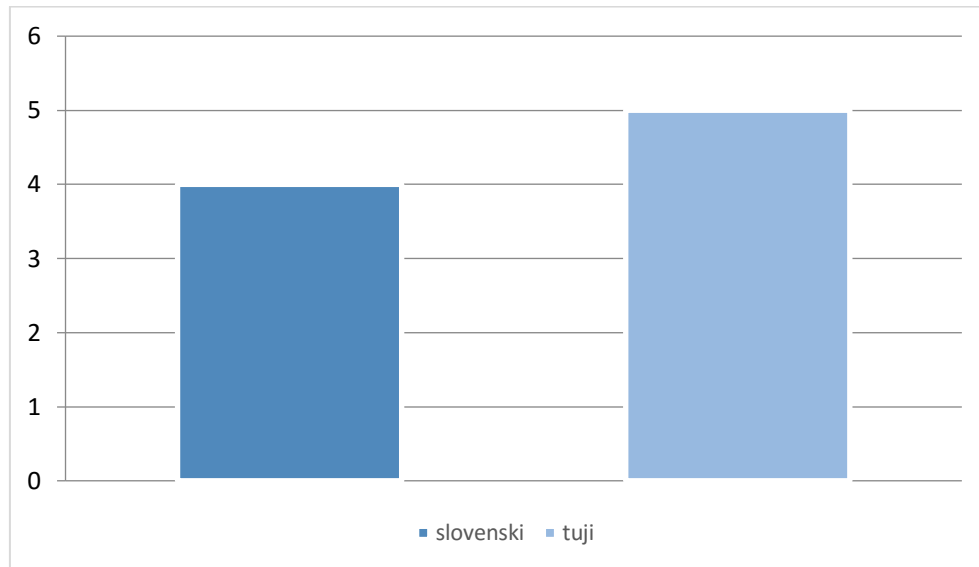

Graf 7.11: Obseg različnih žanrov romanov v Delu od junija 2014 do junija 2016⁹

⁹ Novela Strah v grafu ni upoštevana.

Slovenski in tuji avtorji

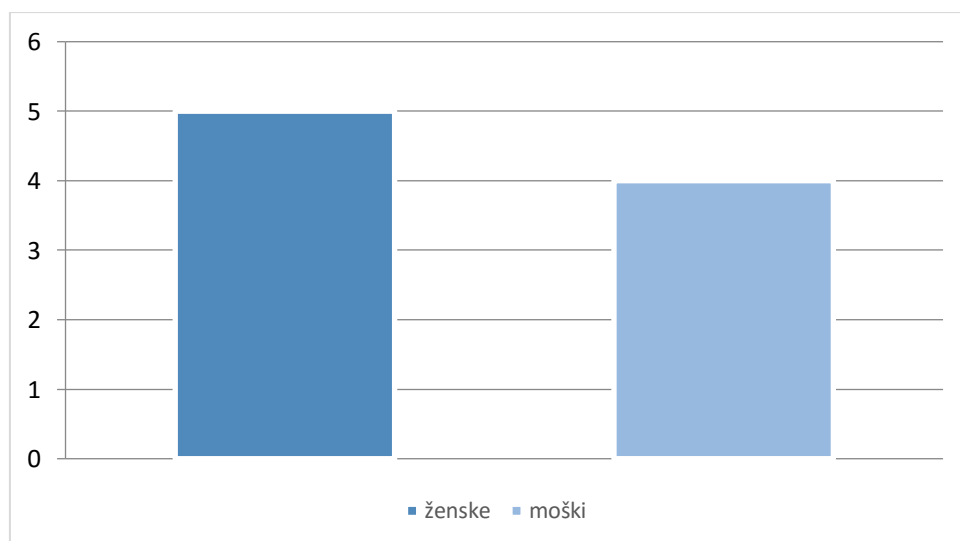
Med 9 leposlovnimi deli so štirje slovenski avtorji, 5 romanov pa je prevedenih. Razmerje prvič v štirih desetletjih ni močno na strani tujih avtorjev. (Graf 7.12)

Graf 7.12: Obseg slovenskih in tujih avtorjev podlistkov v Delu od junija 2014 do junija 2016

Ženski in moški avtorji

Tudi pri spolu avtorjev se je razmerje bolj ali manj izenačilo; pravzaprav so ženske avtorice prvič v pregledanih številkah Dela v štirih desetletjih v prednosti. (Graf 7.13) Od 9 leposlovnih del jih je 5 (56 %) napisala ženska roka, 4 pa moška.

Graf 7.13: Obseg ženskih in moških avtorjev podlistkov v Delu od junija 2014 do junija 2016

Aktualna uredniška politika glede objavljanja podlistka v časopisu Delo

Za zadnje obdobje od leta 2009 do junija 2016 sem od uredništva Dela pridobila tudi nekaj informacij o objavljanju podlistku. Posredovala jih je Urša Jurak Kuzman, urednica strani Panorama in priloge Kult.¹⁰

Urednica je povedala, da je objava podlistkov v celoti odvisna od odločitve urednika oz. urednice strani, na kateri se podlistek pojavlja. Izbira romana, dogovori z založbo, morebitno pridobivanje avtorskih pravic, tehnični pregled romana in priprava za tisk – vse to je delo, ki ga je treba opraviti pri podlistku, in tega dela ni malo. Sama se je za objavo romana odločala po občutku – vedno se poskuša vživeti v bralca in v to, kakšno knjigo bi bil pripravljen brati v obliki podlistka. Želela je predvsem izbrati kakovostno, a vseeno ne preveč zahtevno branje. Zelo pomembno je, da knjiga ni preobširna – po njenih besedah je najbolje, da en podlistek traja dva ali največ tri mesece. Tu igra vlogo tudi dogovor z založbo, ki ima pri tujih avtorjih praviloma pravico objave v drugi publikaciji le v obsegu 30 odstotkov knjige, kar pomeni, da mora časopis za objavo celotne knjige pridobiti dovoljenje prvotne, tuje založbe.

Podlistki, ki jih objavlja Delo, so praviloma pred tem že izšli v knjižni obliki. Le enkrat se je zgodilo, da so se z založbo uspeli dogovoriti za sočasno izhajanje – podlistek je začel izhajati istočasno, ko se je knjiga pojavila na policah knjigarn. Od leta 2009, odkar so roman spet začeli objavljati, se njemu namenjeni prostor ni spreminjal. Po besedah sogovornice pa bi, če bi imela Panorama odmerjenega več prostora, zagotovo objavljali še en podlistek, v tem primeru »poljudnostrokovnega«.

Kriterija za objavo podlistka sta (poleg občutka urednika in poznavanja ciljne skupine) tudi kakovost jezika in vsebinska kakovost ter aktualnost leposlovja. Dela, ki so bila nagrajena ali jih je napisal priznani avtor, so imela že v osnovi boljšo opaznost. Vendar pa to ni bil nikoli predpogoj za objavo podlistka, saj so objavili tudi (dobra) dela še nepoznanih avtorjev. Roman Tunel na primer, ki izhaja v času pisanja te naloge, je delo (še) ne tako prepoznavne avtorice, vendar pa je urednico pritegnil zaradi aktualnosti teme (izguba službe). Zaradi zagotovljene boljše branosti je urednica sicer dajala prednost tujim avtorjem pred slovenskimi, saj so bili po njenem bolje sprejeti med bralstvom. Razen v dveh primerih, ko so objavili biografijo Steva

¹⁰ Urša Jurak Kuzman je v obdobju, ko sva se dogovarjali za intervju, odhajala z Dela. Od leta 2009 do leta 2016 je skrbela za vsebino in oblikovno podobo priloge Kult in Panorame. Prav na njeno pobudo so leta 2009 po več kot šestih letih prekinitve v Panoramah spet začeli objavljati leposlovni podlistek.

Jobsa in Modrijanovo kuharsko enciklopedijo /po pregledu časopisov sem sama našla še Umetnost jasnih misli, op. avt./, je bil objavljen podlistek vedno leposlovno delo, za katerega na Delu menijo, da bralce bolj pritegne kot publicistični. Res pa je, da jih pri tem vodijo več ali manj »občutki«, saj resne raziskave o branosti podlistkov niso nikoli naredili. Tudi pobud bralcev, ki bi si v Delu želeli brati določeno leposlovno delo, praviloma ne prejemajo.

Za objavo del se ne dogovarjajo z avtorji, ampak vedno z založbo, ki je bodisi nekakšen posrednik med Delom in slovenskim avtorjem bodisi je od tujih avtorjev odkupila pravico za objavo. V zadnjih nekaj letih so največkrat objavili knjige, ki jih je založila Mladinska knjiga, saj so pri tej založbi po izkušnjah sogovornice najbolj pripravljeni na sodelovanje.

Besedila so, ker so bila pred objavo v Delu že objavljena v knjižni obliki, že prevedena in lektorirana, zato na Delu v jezik ne posegajo. V zadnjih sedmih letih se je zgodilo samo enkrat, da je bil prevod tako zelo slab (vsebina pa vseeno dovolj mamljiva), da so si dovolili posegati vanj. Delovega podlistka se na žalost ne da spremljati na Delovem spletnem portalu, le izjemoma so enkrat tam objavili zadnji del knjige, ker niso uspeli pridobiti dovoljenja za objavo celotnega besedila v tiskani verziji. Vendar pa bralcem to ni bilo všeč, zato tega niso več ponovili.

Bolj kot žanr je bila za urednico odločilna aktualnost teme. »Krimiči in ljubiči«, kot v uredništvu poimenujejo nekdanj obvezen »parček« v prostoru pod črto, so bili po njenem mnenju v osemdesetih in devetdesetih letih tako popularni zato, ker je bilo tovrstnih knjig v slovenščini takrat na voljo le malo. Povedala je, da je bil tudi izbor teh romanov takrat še zelo enostaven: Delove prevajalke so se zapeljale v knjigarno čez mejo, jih kupile in same prevedle. Z avtorskimi pravicami se namreč takrat še niso obremenjevali.¹¹

¹¹ Najin pogovor je potekal preko elektronske pošte v začetku julija 2016, in sicer tako, da je urednica odgovarjala na zastavljena vprašanja. Ker je bilo kar nekaj vprašanj povezanih z obdobji, ko Urša Jurak Kuzman še ni bila urednica, na žalost na vsa ni mogla odgovoriti. Vprašanja in odgovori se v digitalni obliki hranijo pri avtorici in obeh mentorjih.

7.5 Obseg podlistkov ter avtorstvo v časopisu Delo od 1980 do 2016: povzetek

V nadaljevanju so prikazani združeni podatki o številu objavljenih podlistkov v Delu v vseh štirih desetletjih, vključno z razdelitvijo objav glede na to, ali je šlo za domačega ali tujega avtorja, in glede na to, ali je besedilo napisala ženska ali moški. Pri interpretaciji podatkov je treba upoštevati, da gre za dveletne podatke iz vsakega desetletja, zaradi česar grafi kažejo le okvirni prikaz dinamike in trenda.

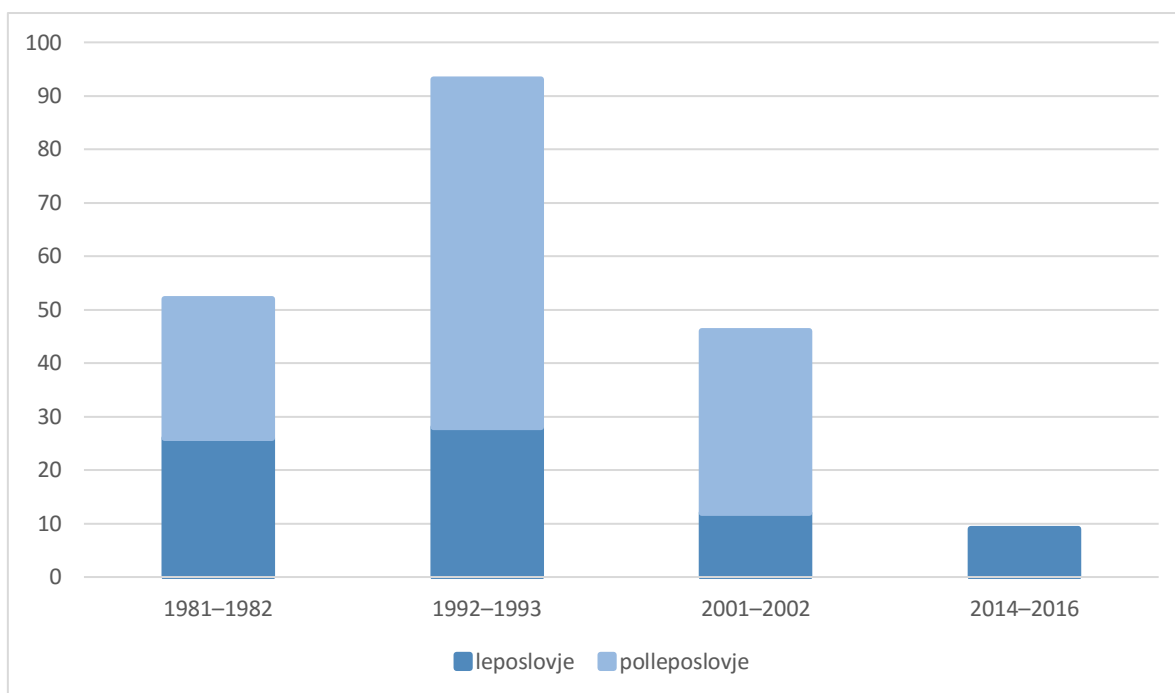
Dinamika števila objavljenih podlistkov v vseh štirih desetletjih

Kot sem pričakovala še pred pisanjem diplomskega dela, se objavljane podlistkov v Delu postopoma zmanjšuje. Najbolj podlistkarsko plodno obdobje za Delo je bilo v prvi polovici devetdesetih let, ko je bilo objavljenih kar 93 polleposlovnih in leposlovnih podlistkov v nadaljevanjih. V drugi polovici devetdesetih let se je število podlistkov močno zmanjšalo. V vmesnih dveh obdobjih je bilo leposlovnih del več kot polleposlovnih, v najnovejšem obdobju pa polleposlovnega podlistka ni več. Z grafa ni razvidno, da je imel leposlovnih podlistek od julija 2002 sedemletno zatišje, od leta 2009 pa ga spet objavljajo. (Graf 7.14)

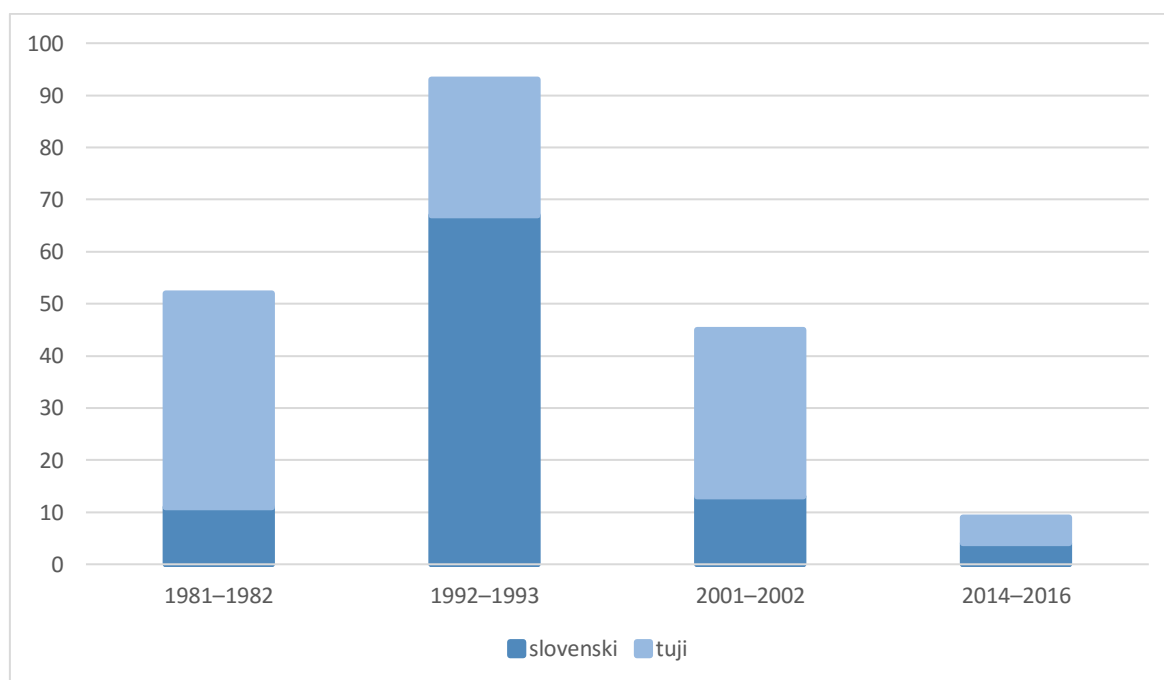
Romani so v letih 2014, 2015 in 2016 dolgi, zato jih je številčno v enem letu objavljenih manj kot v prejšnjih desetletjih.

Slovenski in tuji avtorji po desetletjih

Zanimivo dogajanje je moč zaslediti pri primerjavi deleža slovenskih in prevedenih podlistkov po desetletjih. (Graf 7.15) V času Jugoslavije je močno prednjačilo tuje avtorstvo, po osamosvojitvi 1991 pa je slovensko avtorstvo podlistkov močno poskočilo. V zadnjem opazovanem desetletju razlike med objavljenimi slovenskimi in prevedenimi podlistke niso več tako očitne, predvsem pa je obojih zelo malo.

Graf 7.14: Obseg leposlovnih in polleposlovnih podlistkov v Delu v dveletnih obdobjih od 1981 do 2016

Graf 7.15: Obseg slovenskih in tujih avtorjev podlistkov v Delu v dveletnih obdobjih od 1981 do 2016

Ženski in moški avtorji po desetletjih

V prvih treh desetletjih so kot avtorji močno prednjačili moški, in to predvsem pri polleposlovnih podlistkih. Pri leposlovnih podlistkih (razen v letih 1981–82) sicer razlike niso tako velike. V zadnjem obdobju, ko Delo objavlja le še leposlovnih podlistek, pa so se številke izenačile.

Graf 7.16: Obseg ženskih in moških avtorjev podlistkov v Delu v dveletnih obdobjih od 1981 do 2016

8 BIBLIOGRAFIJA IN REZULTATI ANALIZE ČASOPISA DNEVNIK

8.1 Dnevnik 1981 in 1982

V letih 1981 in 1982, ko je Dnevnik izdajal TOZD Ljubljanski dnevnik, je bil glavni urednik časopisa Milan Meden, odgovorni pa Edo Glavič. Časopis je obsegal okrog 24 strani, pod naslovom pa je pisalo *Glasilo SZDL Slovenije – Ljubljana*. Globlje v časopisu je bilo v kolofonu zapisano tudi: *Z ukazom predsednika SFRJ Josipa Broza Tita je 1. julija 1976 kolektiv Dnevnika prejel Red dela z zlatim vencem, izhajal pa je v ČTP Pravica – Dnevnik*.

Dnevnik je že na prvi pogled objavljaj krajše prispevke kot Delo, mogoče prilagojene manj zahtevnemu bralcu. Oglasni prostor je imel mnogo bolj razdrobljen, zato so se oglasne pasice pojavljale kar med stolpci z novičarsko vsebino. Vsako soboto je izšla dvostranska rubrika Svet v knjigah, v kateri so bili objavljeni prispevki o novostih, recenzije, večkrat tudi kakšna pesem. Ob sobotah je izhajala Dnevnikova Sobotna priloga, ob delavnikih pa so časopis debelile še priloge Zunaj–znotraj, Dnevnikova podmornica in Dnevnikova metropola. Objavljaj pa je tudi kar nekaj leposlovnih in polleposlovnih podlistkov.

Vsakodnevna rubrika Feljton, ki je imela kar nekaj desetletij prepoznavno grafično podobo, je bila po navadi objavljena na strani Rubrike/zanimivosti, zasedala pa je približno polovico strani. (Slika 8.1) Feljton je bil objavljen ob desnem robu časopisa v pokončnem formatu z več besedilnimi stolpci. Od jedilnika, križanke in šale dneva je bil ločen s posebnim okvirjem. Podlistki v rubriki Feljton so bili publicistične narave in marsikateri od njih ni imel leposlovnih lastnosti. Kljub temu pa sem tiste, ki so izkazovali avtorstvo (v naslednjem desetletju takšnih sploh ni več) in imeli vsaj kakšno prvino leposlovja, uvrstila v bibliografijo in analizo. To pomeni, da sem izločila več kot polovico feljtonov z različnimi senzacionalističnimi vsebinami brez navedenega avtorja, kar kaže na to, da so jih v uredništvu prevedli iz tujih časopisov. Na ta način je iz bibliografije od skupno 46 objavljenih feljtonov »odpadlo« 25 feljtonov.

12	13
15	
42	
54	
68	

KA!

irvah: cvetico ozemskem, 8. lasti dogovor do delila doov po vnaprej ime pesnice don, 11. izra- no načelo so- l. slovenski pi-), 14. doma- Afriki, 15. še- novar po an- H. C. Sorbju, 0. vitamin B, a žena, 27. del ohištv v Cer- a, 31. škotsko va), 33. ljube- zidak, 36. ža- ške narodne srbohrvaščini, nauk o verskih , 44. star Slo- 18. ime sloven- karja, 49. ita- Odisejev oče, mlitika Kučana, lišče gumarske desni pritok

PISE: MILOŠ MIKELI

1

Pekel 1941

Knjiga »Pekel 41« (Cankarjeva založba), iz katere začnemo danes objavljati nekaj poglavij, sodi v zvrst tako imenovane zgodovinske publicistike. Ta po svetu zelo znana zvrst živahnega dokumentarca, a brnaja ima tudi pri nas številne privržence. Zgodovinarji je nimajo najbolj v časih, ker včasih prikazuje zgodovinska dogajanja poenostavljeno — deloma pa tudi zato, ker včasih vnaša v zgodovino pisje dnevnopolitične agitacijske primere.

»Pekel 41« se skuša izogniti obema nevarnostima. Ni nujno, da je živahno in privlačno prikazana zgodovina zmerom tudi poenostavljena. Po drugi strani se je mogoče izogniti tudi nevarnosti agitacijskega prikazovanja, če se je pisci zavedajo. Čelo dogodke, ki so še živo prisotni v naši zavesti, kakor na primer razpad stare kraljevine, vdoljanje njenih območnikov okupatorjem, množična vstaja po vsej Jugoslaviji, tudi to je mogoče

prikazati živahno, vendar brez propagandističnih parol z dejstvi in dokumenti, vendar kot razburljivo pripoved.

Tako je ta knjiga tudi napisana. Pripoveduje o dogodkih po vsem svetu (naslovi nekaterih poglavij: Hitler bi se rad pobotal z Britanci, Masiotinijeve imperialne pustolovščine, Bitka na Atlantiku, Puščavske bitke, Vzhajajoče sonce, Rdečebredec, Poraz pred Moskvo) in seveda tudi v Jugoslaviji (Kam se bo obrnila Jugoslavija, Aprilski zlom, Vstaja, Kraljevi četniki, Užička republika). Ilustrirana z 236 slikami, med njimi je mnogo barvnih, in 26 barvnimi zemljevidi nudi živopisno podobo leta 1941.

Za objavo v Dnevniku smo izbrali samo nekatera poglavja in nekaj fotografij. Vendar bo tudi to vzbudilo zanimanje naših bralcev za dni, ko minevajo štiri desetletja od tistega usodnega leta, ko je požar druge svetovne vojne zajel ves svet.

Gospodarji Evrope

»V letu 1941 moramo rešiti vse probleme na evropski celine,« je rekel vodja nemškega nacističnega rajha Adolf Hitler 17. decembra 1940 svojemu generalu Alfredu Jodlu, »ker bodo od 1942 dalje Združene države Amerike v položaju, da se lahko vmešajo.«

Leto 1941 naj bi torej odločilo usodo »prihodnjih tisoč let«. Nacistična propaganda je rada rabila krilatice o tisoč letih: toliko bo bojda trajal Hitlerjev rajh.

Adolf Hitler je bil brez dvoma mož, čigar ime so največkrat izrekli vsi, ki so v silvestrski noči 1940—41 ugibali, kaj bo svetu prineslo novo leto.

Ugibali pa so povsod. V zasedenem Parizu, kjer so po bistrojih in barih objestno veselili nemški vojaki, podobno karkor v drugih evropskih prestolnicah, ki jih je dotlej osvojilo nemško orožje: na Dunaju, v Pragi, Varšavi, Kopenhagnu, Oslu, Luksemburgu, Den Haagu, Bruslju. Ljudje v teh deželah so bili zlovoljni, preplašeni, zbegani. Kazalo je, da ni sile na svetu, ki bi se lahko zoperstavila nemškemu kljukastemu križu. Ničče ni mogel reči, kdaj in ali sploh kdaj bodo rešeni nezoveza gospostva.

ni, vendar tudi z mešanimi občutki, v Rimu, Budimpešti, Bukarešti, Sofiji. Leto 1941 naj bi jim dokončno potrdilo, da so izbrali pravo stran. Hitler je rekel v začetku decembra 1940 bolgarskemu veleposlaniku v Berlinu Dragomirju, da je »sovjetska armada samo še šala«, in ko bo z evropskega prizorišča odstranjena še Sovjetska zveza, bo Nemčija neomejeni gospodar Evrope.

V zatemnjenem Londonu, ki je kazal črne brazgotine nemških letalskih napadov, so vedeli, da jim tudi v novem letu ne preostane nič drugega kakor solze, znoj in kri, ki jim jih je obljubil leto poprej Winston Churchill, ko je postal predsednik vlade; da leto 1941 ne bo lahko, jim je Churchill potrdil, ko je v londonskem radiu rekel: »Tu, opasani z morji in oceani, ki jim gospoduje naša mornarica... tu brez strahu čakamo na grozeči napad. Mogoče pride danes. Mogoče pride prihodnji teden. Mogoče ga sploh ne bo... Toda naj bo naše trpljenje kratko in hudo ali dolgo, ali pa obojno: ... za milost ne bomo prosili nikoli.«

V Moskvi so napol še upali, da bodo v spopadu med Nemčijo in Anglijo ostali ostati: ob

Hitler je ponudil Nemcem politiko močne roke in ti so jo, zbegani od gospodarske krize in delavskih vstaj v letih po izgubljeni prvi svetovni vojni, sprejeli: pri zadnjih kolikor toliko svobodnih volitvah 5. marca 1933 (»kolikor toliko« zaradi kriče in nasilne nacistične propagande) je dobil 51,9% glasov, socialisti 18,3%, komunisti 12,3% in stranke centra 11,2% glasov. Nacistični propagandni stroj je znal ustvariti med Nemci ozračje popolne nacionalne obnove in preobrazbe Nemčije v vodilno silo v Evropi. Del te propagande so bile sijajno uprizorjena množična zborovanja, kakršnih svet dotlej ni poznal. Na sliki: počastitev mrtvih bojevnikov nacističnega gibanja na zborovanju NSDAP v Nürnbergu 1934. Med molkečo množico in zastavo svojega gibanja stoji Hitler, levo od njega vodja SS Himmler, desno vodja SA Lutz.

Slika 8.1: Feljton v Dnevniku leta 1981

Leposlovni podlistek je imel v Dnevniku svojo posebno stran. Dva romana (največkrat je šlo zgolj za daljše odlomke iz romanov in ne za celotno delo) v nadaljevanjih in ena kratka zgodba so bili vsakodnevno objavljeni na uredniški strani z naslovom Roman, zgodba. (Slika 8.2) Zgoraj levo je bila v kvadratnem formatu objavljena kratka zgodba, pod njo pa je imel svoje mesto odlomek iz enega romana. Na desni strani pa je bil v pokončnem formatu po celotni višini objavljen drugi roman. Pod naslovoma romanov je bila napoved, pri kateri založbi in kdaj bo

roman izšel v celoti.¹² Vsako od treh del na strani Roman, zgodba je bilo v svojem okvirčku, imela pa so enako tipografijo kot ostala časopisna vsebina. Na celi strani ni bilo nobenega slikovnega materiala. 4. decembra 1982 se je struktura strani spremenila: iz strani z naslovom Roman, zgodba z dvema romanoma in eno kratko zgodbo je nastala uredniška stran z naslovom Feljton, roman. Feljton se je namreč ločil od križanke in se preselil sem, roman je ostal samo še eden, kratka zgodba pa je začasno nehala izhajati.

Kratka zgodba je bila v obravnavanih obdobjih (z izjemo zadnjega) vsakodnevna stalnica Dnevnika. Ker je bibliografski seznam kratkih zgodb preobsežen, ga v diplomsko delo vključujem kot prilogo. Zgodbe so si kot po pravilu v vseh obravnavanih letih (desetletjih) zelo podobne – kratko («za pet minut») besedilo je imelo lahkotno vsebino z zapletom kriminalne/detektivske narave. V letih 1981 in 1982 je bil avtor (z redkimi izjemami) ves čas isti. Njegova identiteta je nejasna, saj se je podpisoval z inicialkama R. P., z imenom R. Poppins ali inicialkama P. R. Kot je pojasnil današnji namestnik odgovornega urednika Darijan Košir, pa so zgodbe v naslednjih dveh desetletjih pisali različni avtorji.

¹² Takšen koncept nehote nakazuje, da je bilo objavlanje romanov tržne in promocijske narave, kar pa se po pogovoru z uredništvom ni izkazalo za resnično.

8.1.1 Bibliografija podlistkov v Dnevniku v letih 1981 in 1982¹³

Romani:

Berton Roueche: *Dvojniki* (december 1980–7. februar 1981, 39 nadaljevanj)

Erich Kastner: *Fabian – pripoved o moralistu* (oktober 1980–22. januar 1981, 64 nadaljevanj)

Czeslaw Milosz: *Ogledalo časa* (odlomek) (23. januar 1981–6. februar 1981, 13 nadaljevanj)

Joseph Goebbels: *Dnevnik* (7. februar 1981–14. maj 1981, 80 nadaljevanj)

Matej Bor: *Odloženi* (9. februar 1981–9. marec 1981, 25 nadaljevanj)

James Clavell: *Šogun* (10. marec 1981–14. avgust 1981, 131 nadaljevanj)

Louis Adamič: *Orel in korenine* (15. maj 1981–16. junij 1981, 28 nadaljevanj)

Raymond Postgate: *Sodba dvanajsterice* (17. junij 1981–2. september 1981, 65 nadaljevanj)

Modra laguna – avtor ni naveden (15. avgust 1981–26. avgust 1981)

Robin Cook: *Zlata sfinga* (27. avgust 1981–26. september 1981, 27 nadaljevanj)

Judith Krantz: *Princesa Daisy* (3. september 1981–30. december 1981, 100 nadaljevanj)

Sidney Sheldon: *Srd Angelov* (28. september 1981–25. november 1981, 51 nadaljevanj)

Valentin Rasputin: *Živi in pomni* (26. november 1981–9. januar 1982, 35 nadaljevanj)

G. M. Gilbert: *Nuernberški dnevnik* (31. december 1981–8. marec 1982, 56 nadaljevanj)

Tone Svetina: *Med nebom in peklom* (11. januar 1982)

Francoise Sagan: *Smrtonosna sreča* (9. marec 1982–26. marec 1982)

Janez Vipotnik: *Doktor* (27. marec 1982–18. junij 1982, 68 nadaljevanj)

Michael Barak: *Enigma* (19. junij 1982–15. september 1982, 73 nadaljevanj)

Michael Crichton: *Kongo* (16. september 1982–26. december 1982)

Jack Henry Abbott: *V žrelu pošasti: pisma iz ječe* (27. november 1982–30. december 1982)

¹³ V Dnevniku je bila vsak dan objavljena tudi kratka zgodba. Ta v analizo ni bila vključena, zato jo dodajam v prilogo k diplomskemu delu.

Polleposlovni podlistki:

Darinka Kladnik: *Kulturna dediščina naših cerkva* (6. januar 1981–23. februar 1981, 41 nadaljevanj)

Milan Rebula: *Južna Amerika – najmanj raziskana celina* (10. marec 1981–27. marec 1981, 15 nadaljevanj)

Miloš Mikeln: *Pekel 1941* (28. marec 1981–28. april 1981)

Spomini Milana Žežlja, priredil Milan Jakšič: *Osemnajst let s Titom* (29. april 1981–17. maj 1981)

Gradimir Radivojević: *»Bakar« izgubil poslednjo bitko* (18. maj 1981–11. junij 1981, 17 nadaljevanj)

Sandi Sitar: *Sopotniki v atomskem veku* (7. julij 1981–20. julij 1981)

Janez Čuček: *Artukovičev beg pred pravico* (14. avgust 1981–23. avgust 1981)

Ivo Svetina in Tine Kristan: *Široka mreža nevidne fronte* (9. september 1981–2. oktober 1981)

Bora Džordžević: *Hiter razvoj plastične kirurgije* (27. oktober 1981–2. november 1981)

Tanja Tomažič: *Ljubljana po predzadnji modi* (3. november 1981–15. november 1981)

Janez Čuček: *Srca, polna smrti* (16. november 1981–2. december 1981, 13 nadaljevanj)

Stane Belak – Šrauf: *Odisejada Daulagiri* (19. december 1981–15. januar 1982, 22 nadaljevanj)

Bora Džordžević: *Zdravje naše vsakdanje* (20. marec 1982–15. april 1982, 23 nadaljevanj)

Darinka Kladnik: *Sprehod po slovenskih galerijah* (16. april 1982–28. maj 1982, 34 nadaljevanj)

Desmond Morris: *Igra, s katero živimo* (29. maj 1982–30. junij 1982)

Kristina Crawford: *Moja ljuba mačeha* (1. julij 1982–15. junij 1982)

dr. Ivo Belan: *Tek – svetovna epidemija* (16. julij 1982–28. julij 1982)

Charles Berlitz: *Konec sveta 1999* (29. julij 1982–10. september 1982)

Darinka Kladnik: *Sprehod po slovenskih galerijah* (28. september 1982–6. oktober 1982)

Bora Džordžević: *Psi zdravijo človekove duševne težave* (12. oktober 1982–14. oktober 1982)

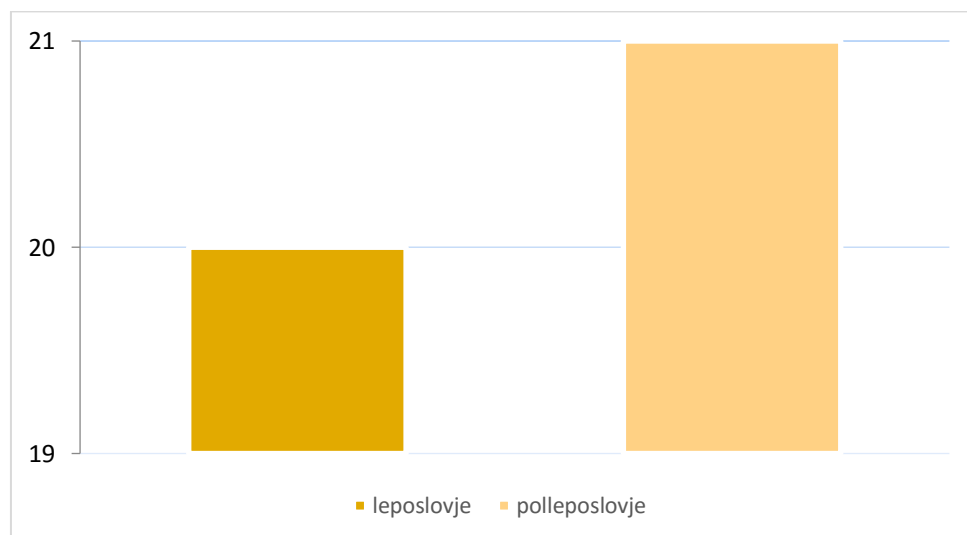
Jože Vidic: *Najmlajši vojak Užiške republike* (18. december 1982–25. december 1982)

8.1.2 Rezultati analize

Leposlovni in polleposlovni podlistki

Po številu objav v Dnevniku v prvih dveh letih osemdesetih let 20. stoletja seveda močno prednjači kratka zgodba, ki je bila objavljena v vsaki številki časopisa, kar pomeni, da jih je bilo vsako leto objavljenih okrog 300. Ker Delo takih objav ni imelo, tukaj kratko zgodbo izločam iz razvida. Drugi po številčnosti so bili prispevki v rubriki Feljton, ki niso bili avtorski in tudi niso vsebovali zametkov leposlovja. Tudi te sem izločila iz obravnave.

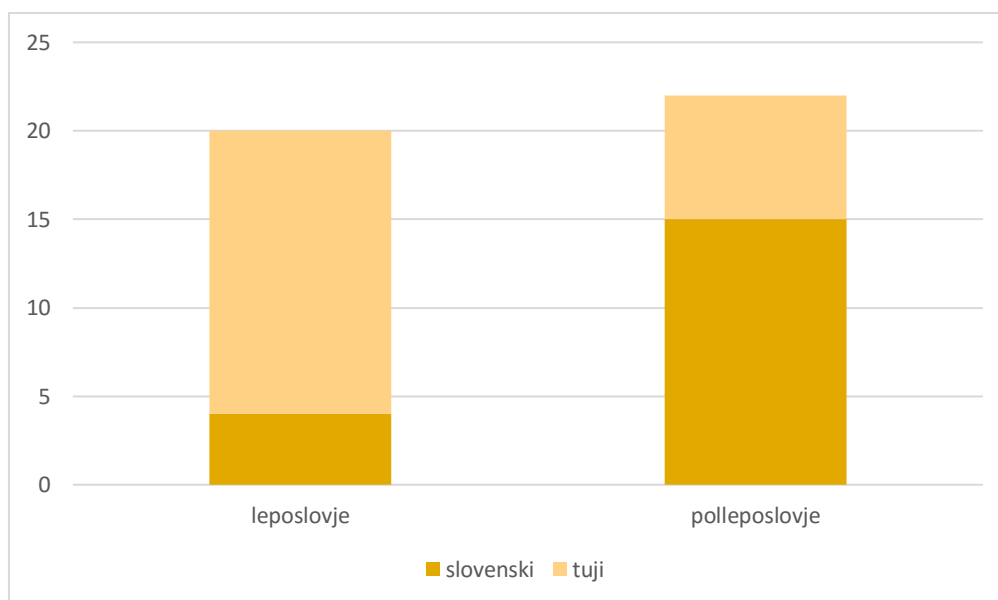
V prikaz razmerja med deležem leposlovja in polleposlovja sem uvrstila le prispevke v rubriki Feljton z izkazanim avtorstvom in romane v nadaljevanjih. Kljub temu da sem izločila več kot polovico feljtonov, je številka skorajda enaka, saj so imeli ti prispevki mnogo manj nadaljevanj kot romani, ki so jih v povprečju dosegali okrog 50. Od 41 podlistkov jih je namreč 20 leposlovnih (romanov) in 21 polleposlovnih. (Graf 8.1)

Graf 8.1: Obseg leposlovnih in polleposlovnih podlistkov v Dnevniku v 1981 in 1982

Slovenski in tuji avtorji

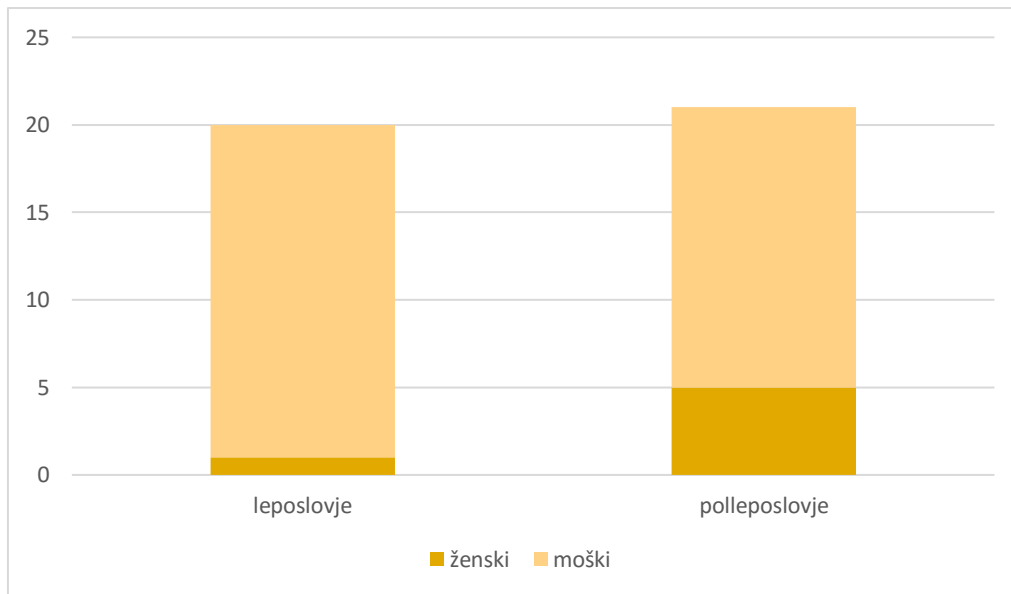
Med avtorji romanov v tem obdobju so bili Slovenci bolj izjema kot pravilo. Od 20 romanov (odlomek iz romana Modra laguna sicer ni bil podpisan, vendar pa tu ni bilo dileme, da ima tujega avtorja) so 4 slovenskega porekla. Mnogo bolj »domače« je pri publicističnih podlistkih, kjer je od 22 avtorjev (pri enem sta navedena dva) 15 Slovencev. (Graf 8.2) Nekateri izmed avtorjev se pojavijo večkrat (Darinka Kladnik trikrat, prav tako Bora Džordžević, Janez Čuček pa dvakrat).

Graf 8.2: Obseg slovenskih in tujih avtorjev romanov in polleposlovnih podlistkov v Dnevniku v 1981 in 1982

Ženski in moški avtorji

Moški močno prednjačijo tako pri avtorstvu romanov kot pri avtorstvu publicističnih podlistkov. (Graf 8.3) Med romanisti je edina predstavnica avtoric Judith Krantz, med feljtonisti pa jih je pet, od tega se kot avtorica trikrat pojavi Darinka Kladnik.

Graf 8.3: Obseg ženskih in moških avtorjev leposlovnih in polleposlovnih podlistkov v Dnevniku v 1981 in 1982

8.2 Dnevnik 1992 in 1993

Časopis je v devetdesetih ohranil format iz osemdesetih, tudi njegov obseg je bil enak – 24 strani. Naslovnica je v teh letih dobila dodatek, ki je še danes Dnevnikova prepoznavna lastnost: fotografijo z izjavo osebe iz enega od prispevkov v notranjosti. V razburkanem družbeno-političnem obdobju januarja 1990 se je Dnevnik preimenoval v Neodvisni dnevnik, konec decembra 1991 pa se je vrnil k naslovu Dnevnik, vendar tokrat z zeleno piko na i. Leta 1996 je izšla prva številka Dnevnika, natisnjena v barvah.

Še vedno je bila vsakodnevno objavljena kratka zgodba, ki pa se je s strani z romanom premaknila na uredniško stran V sliki in besedi. (Slika 8.4) Dobila je tudi svoj naslov (Zgodba za pet minut), vendar pa zaradi drugih vsebin na tej strani njena vsakodnevna objava ni bila zagotovljena. Kratke zgodbe so vsebinsko in slogovno zelo podobne tistim iz osemdesetih let, vendar za razliko od njih avtorja nimajo navedenega niti z inicialkami. Nadaljujejo tradicijo lahkotne kriminalne/detektivske zgodbe, ki je šla po mnenju današnjega uredništva med bralci »najbolj v promet«. Okoli nje so bile križanka, rubrika Filatelija in razvedrilne novice o znanih osebah, zgodba pa je bila od njih ločena s črto in z opaznim naslovom rubrike. Ob petkih jo je nadomestil tedenski horoskop.

Stran Feljton, roman ni bila dosti drugačna kot desetletje prej. Rubrika Feljton je zasedla zgornjo polovico strani, pod njo pa je bil objavljen roman oziroma delo, ki ga uredništvo imenuje roman (dostikrat gre na primer za biografije slavnih oseb). Podlistki v rubriki Feljton v tem desetletju so se popolnoma odmaknili od leposlovnega ali vsaj polleposlovnega. To so bili nepodpisani prevedeni senzacionalistični prispevki, ki so se največkrat končali že po drugem ali tretjem nadaljevanju. Pisali so o serijskih morilcih, letalskih nesrečah, škandalih, aferah znanih oseb, plastičnih operacijah in podobno. Zato sem jih kljub poimenovanju rubrike Feljton izločila iz bibliografije in analize.

Feljton in roman sta bila med seboj sicer ločena s črto, imela pa sta tudi malce različni grafični podobi: prispevki v Feljtonu so bili podobni novičarskim prispevkom, roman pa je bil z drugače oblikovanim naslovom opazno drugačen od ostalih prispevkov. (Slika 8.3)

Romani so bili večinoma ljubezenski, ljubezensko-kriminalni ali ljubezensko-pustolovski, mnogi od njih pa niso bili podpisani. Pod črto so se večkrat znašle tudi biografije slavnih oseb,

v obravnavanem obdobju pa je bil objavljen tudi en dr. roman (kar je zanimivo, saj jih je v knjižni obliki izdajala založniška hiša Delo).

2

Zadavil 350 deklic in dobil le 16 let zapora

Andska pošast bo spet morila

Zdaj bo Pedro Lopez zaradi »lepega vedenja« odpuščen iz zapora in policijo je že vnaprej strah

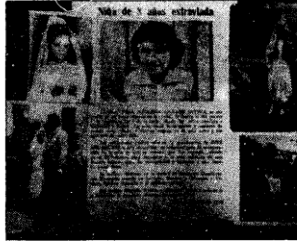
Kmalu bi bila mala Marija Poveda Lopezova žrtev. Njena mati Carlina jo je rešila v zadnjem trenutku.

Ti nepojmljivi zločini so prišli na dan, ko je leta 1979 reka prestopila bregove in naplavalu trupla štirih deklic. Tri dni kasneje so prijeli Lopeza, ko je skušal ugrabiti drugo deklico. Mati desetletne Marije, Carlina Ramon Poveda, je opazovala Lopeza, kako je za roko odpeljal njeno hčerko in je začela vpiti na pomoč. Ljudje s tržnice so se kot pobesneli vrgli na tujca, ga zadržali, dokler ni prišla policija in ga aretirala.

Mora se bo začela znova

Pastor Gonzales, preobremenjeni policijski detektiv, je z Lopezom 27 dni delil celico. On naj bi skušal izvléči iz njega, ali je res umoril naplavljene deklice. »Nisem mogel zatisniti očesa, ker me je bilo vedno strah, da me bo v spalnici zadavil. S trikom sem ga pripravil, da je spragovnil: tudi sam sem se izdajal za posteljavca. Zaupal mi je umor za umorom. Bilo je hujše od najhujše more.«

Lopez je odpeljal policijo na grobove 53 žrtev. Potem pa se je uprl, da bi se naprej sodeloval pri razkritju zločinov. Dva meseca kasneje so ga spoznali za krivca. Leta 1980 so ga za umor 110 deklic samo v Ekvadorju obsodili na 16 let zapora – najvišjo možno

Časopisni izrezki: ljubi v Ekvadorju, Peruju in Kolumbiji je zajela panika, ko je tisk objavljal, da popretni deklic niso prodali kot sužnje, temveč da so bile umorjene na zverinski način.

kazen v tej državi. Priznal pa je še 240 nadaljnjih umorov deklic v sosednjih državah Peruju in Kolumbiji. In tisti je srečo: če bi mu bili sodili v Kolumbiji, bi mu grozila smrtna kazen.

»Že kot otrok sem vedel, da bom morilec...«

Lopez je bil morilec, preden je začel loviti deklice.

za dojk. Vzel me je metki, ki me je vedno znova postiljeval. Ze takrat sem sklenil, da bom isto storil čim več deklicam.«

Ta dlovek bo kmalu zapustil svojo celico. Bo »andska pošast« res prenehala moriti? Je enajst let kasni dovolj? Policija o tem resno dvomi. Strah jo je, da bo spet udaril. Toda, tako pravi Pablo Faguerro, pravosodni minister iz Ekvadorja: »Moramo ga izpustiti. Zveni sicer smešno, toda taki so naši zakoni.«

Za vsako izmed svojih žrtev je moral Pedro Alonso Lopez odcediti v svoji celici v Ekvadorju le dva meseca. Victor Lascano, direktor zapora Ambato, kjer je bil Lopez nekaj časa zaprt, predno so ga prenesli v Quito, ga pozna zelo dobro in ve, da bo moril naprej: »Bog varuj otroke. Lopez se ni spreobrnil in je popolnoma neumnijen. Ta mora se bo začela znova.«

Policija računa s tem, da ga bodo preganjali občije in braje umorjenih deklic. Tudi mati male Marije Poveda, ki se je v zadnjem trenutku izmuznila »andski pošasti«, prerokuje: »Ne bo več dolgo živel.«

K o n e c

94 KI JIH LAJKO KUPJE ZA DENAR

Christini prijatelji in prijateljice, ki nikakor niso bili naklonjeni Thierryju, so nazadnje hoče noče vendarle morali priznati, da bo deklica pod očetovim vplivom odrasla bolj zdravo in normalno, kot bi odrasla, če bi njena mati še živela. Nič ne ni trdil, da je Christina slaba mati, toda njen veliki nemir, njena velika priljubljenost ter neprestana potovanja in zabave – vse to bi bržkone zelo slabo vplivalo na odrasajočo Athino, da ne govorimo o čustveni in duševni neuranovnešenosti, ki je bila tako zelo značilna za Christino.

Videti je bilo, da se je Thierry dokončno ustalil ob Gaby. Vse tisto, kar je zagrešil pri njeni materi, je hotel popraviti pri Athini. V zadnjih letih svojega življenja je Christina postopoma razprodajala svoje tankersko ladje, ker se ni več želela ukvarjati s temi posli, in ob svoji smrti je imela le še dvanajst ladij. Aprila 1990 so Athinini skrbniki za 130 milijonov dolarjev prodali njene zadnje tri tankerje in s tem zapčitali tri črti stoletja trajajoče in zelo uspešno poslovanje družine Onassis s prevozi nafte. To nafno ladje je je Onassinovi družini sicer prineslo velikansko bogatvo, po drugi strani pa ji je denar povzročil veliko več žalosti in nesreč kot pa neskalkjenega veselja. Odloditev, da prenehajo s temi posli, je bila sicer pogojena s številnimi razlogi poslovne narave, toda bržkone je v njej bilo tudi vsaj malo praznoverja.

Po svojem osemnajstem rojstnem dnevu bo Athina končno lahko samostojno odločala o svojem premoženju, v katerem sicer ne bo več tankerjev, pač pa bo prav gotovo naraslo na več kot milijardo dolarjev. Če osemnajstega leta ne bo doživela, bo to velikansko premoženje zelo verjetno pripadlo Thierryju. Njene možnosti, da bi živela normalno življenje, so videti zelo majhne, kajti že kmalu po Christini smrti je neki londonski

bulvarski časopis ponudil čedno nagrado v višini 10.000 funtov tistemu, ki bi prinesel najnovejšo fotografijo verjetno najbogatejšega otroka na svetu.

Občasne pregledave, ki jih je imela njena mati z novinarji, so bile prava malenkost v primerjavi z vsemi drugimi težavami, ki so jo mučile. Christina je ugotovila, vendar žal prepozno, da so njeni sreči bolj nevarni drugi ljudje, tisti iz njene neposredne bližine. Tudi Athina bo gotovo kmalu spoznala podobne nevarnosti. Ne glede na to, kako varno in uravnoteženo je njeno življenje z očetom in Gaby ter polbratom in polsestro: ne glede na to, kako dobro jo bodo zaščitili pred novinarsko vpljivostjo, je že sedaj jasno vsaj nekaj: njeni obesi za sredo v življenju so v resnici zelo skromni, in to iz enakega razloga kot pri njeni materi: Athina ima namreč na pretek očesa, kar si zaželi vsakdo, ki se ji približa...

KONEC

Ko se je leta 1990, po pričakovanju, Thierry Roussel poročil z Gaby Landhago, je tudi Christina hčerka Athina postala članica družine. Kot dedinja velikanskega bogatstva bo Athina verjetno nekoč med najbogatejšimi ženskami sveta.

AUTOMARKET
371-176, 374-543 • Fax: 374-693 • Ljubljana-Črnuče

POSEBNA PONUDBA:

	Cena	Gana 15% popustom
35,8 H 3,2 kamion	1.901.800,00 SLT	1.616.830,00 SLT
35,8 H 3,6 kasija	1.781.540,00 SLT	1.497.309,00 SLT
35,8 H 3,6 kamion	1.952.280,00 SLT	1.659.438,00 SLT
40,8 H 3,6 kamion	2.021.862,00 SLT	1.718.883,00 SLT
40,8 H 3,2 kamion	1.978.468,00 SLT	1.681.698,00 SLT
40,8 HD 3,6 kasija	1.828.890,00 SLT	1.554.531,00 SLT
30,8 2,8 kombi	1.917.000,00 SLT	1.629.450,00 SLT
35,8 HNFPK	1.999.000,00 SLT	1.699.150,00 SLT
80,9 D 3,6	2.038.080,00 SLT	1.732.368,00 SLT
80,12 AD	2.458.400,00 SLT	2.089.840,00 SLT

Cena so brez prometnega davka.

Avtomobili LADA: Cene brez davka

Niva 4 x 4 1,6	850.000,00 SLT
Karavan 1,5 5 V	509.275,00 SLT
Samara 1,3 3 V	565.468,00 SLT
Samara 1,5 3 V	569.270,00 SLT
Samara 1,3 5 V	644.515,00 SLT
Samara 1,5 5 V	677.028,00 SLT

Za vse avtomobile so kolitina omejen!
Dobava takoj po vplačilu!

JUTRI NOV ROMAN:
Dore Klemenčič – Maj

Izgubljeni zapiski

Krvavi hlapi – odlomek iz knjige avtorjevih spominov

Slika 8.3: Stran Feljton, zgodba z romanom v Dnevniku leta 1992

poštnega žiga je dokaz, da je zanimanje za to dejavnost izredno veliko.

Tokrat nam je uspelo zvedeti za uporabo priložnostnega poštne žiga že nekaj dni pred njegovo uporabo, žal pa tudi tokrat ne od organizatorja. Pod naslovom »0. MEDNARODNA RAZSTAVA MINERALOV, FOŠILOV IN NAKITA« bo na tej tradicionalni prireditvi v uporabi žig z datumom »TRZIC, 9. 5. 1992«, in sicer bo spadal pod pošto »64290 TRZIC - SLOVENIJA«. V tis ob

to so svoje izdatke napajajo s posebej izdelke, zahtevali oziroma iskali tudi vse doplačilne znamke, ki so bile pri nas samo »nalepke«. Ker še nimamo slovenskega pravilnika o poštinih znamkah, naj bi veljal jugoslovanski, v katerem so omenjene tudi »doplačilne znamke«. Po tej razlagi bi to lahko bile tudi »znamke« in ne »nalepke«. Ker ne gre za visoke nominalne vrednosti, nasvet zbiralcem: ravnajmo kot da to so znamke. Čeprav obstaja tveganje, da bodo ostale samo nalepke.

Evropa CEPT v Belgiji in Jugoslaviji

V večina slovenskih zbiralcev je z velikimi simpatijami sprejela nekaj »strokovnih« mnenj pa je tudi odklonilnih. slovenski

'92« poteka še ena filatelistična razstava, in sicer v nizozemskem Tilburgu. Oba priložnostna poštna žiga sta naravnana na »Evropo« in Kolumba.

V preostanku Jugoslavije danes izidejo Evropa CEPT znamke. Na dveh znamkah (300 in 500 YUD) ter bloku (1200 YUD) je Radomir Bojanić prikazal Kolumba in njegove tri ladje

ter lizbonsko pristanišče po stari gravuri. V malih polah po deset in nakladi 200.000 so znamke in blok stiskali v novosadskem Furumu.

popularen Francoz

(m) PARIZ – Jacques Cousteau, znani raziskovalec morja, ki je postavil moderne standarde v raziskovanju morja in tudi varovanju naravnega okolja, je najbolj popularen Francoz.

To je rezultat nedavne ankete, ki je tudi pokazala, da Francozom ugaja njegova skrb za okolje, njegov optimizem, predvsem pa njegova vitalnost:

Čeprav je star že skoraj osemdeset let, se je te dni poročil s 35-letno stevardeso, s katero ima že dvoje otrok. Na drugem mestu ankete je duhovnik Abbe Pierre, ki skrbi za revne, francoski predsednik Francois Mitterrand pa je šele na 30. mestu.

Predstavniki banke je izjavil, da je manjši bankovec primernejši za uporabo.

Ženska v hipnotizi poplavila polje

(m) WASHINGTON – Neka 44-letna ženska iz ameriške zvezne države Washington je sodelovala v televizijski oddaji, v kateri je nastopal hipnotizer. Uspaval jo je in jo prepričal, da je bobber, na koncu oddaje pa je ni prebudil iz transa. Ženska je odšla iz studija, prepričana, da je bobber in na nekem bližnjem potoku takoj napravila jez ter potopila z vodo polje, dolgo 16 kilometrov in poplavila nekaj hiš.

Nova Carolinina ljubezen

(m) MONTE CARLO – Monaška princesa Carolina se že dalj časa družijo s francoskim igralcem Vincentom Lindonom, ki ji je bil v veliko oporo po tragični smrti njenega moža Stefana Casiraghija, ki se je smrtno ponesrečil na morju. Kot vdova je bila zelo zadržana in je svojo novo ljubezen prikrivala. Zdaj se je v Lindonom prvič pojavila v javnosti in to v rojstnem Monaku, v marini, kjer je večasih preživela veliko časa s svojim možem.

ZGODBA ZA PET MINUT

Ob prihodu umor

Globoko zamišljen je Eric Schulten gledal na uro. Je Marion že mrtva? Morda še ne. Če je zšla v prometno gnečo, bo prispela kasneje v njuno počitniško hišico ob Gardskem jezeru.

Poklicati jo namerava šele jutri popoldne. Pred tem časom pa ni nikakršnega razloga za nemir – za zaigrani nemir, za katerega upa, da ga bo lahko dobro odglavil.

Na Demlerja se je bilo mogoče zamesti. Naposled mu je bil načal za umor 50.000 DEM.

Idrijsko zanesljiv načrt. Hiša je stala popolnoma na samem, prava idila. Le koga bi čudilo, ko bo zasačila neznanega vlomilca, ona, lastnica, ki je prišla popolnoma nepričakovano?

Bila je sobota in zdaj je bilo že pozno popoldne. Njena voznica je bila dolga 800 kilometrov in...

Schulten se je skoraj sesedel. Telefon. Kdo za vrata...? Okleval je, da dvigni slušalko. »Eric! Zametni glas je zveč kot kot da bi Marion stala poleg njega. »Otkvaro imam. Sem že v Rivi. Tik pred ciljem: Nena-

doma je ugasnil motor in noče več vzgati. Ali se še spominjaš, kako se imenuje mehanična delavnica, kjer sva bila lani?»

»Ah... Eric se je moral truditi, da ni jecjal. »Mansetti... Enrico Mansetti.«

»Pravilno. Tam bom pustila avto. Za zadnje kilometre pa bom vzela taksi. Upam, da ne bo še kaj hujskega.«

»Zakaj? Kaj misliš s tem?«

»Ti vendar veš: če imam smolo, ne ostane samo pri enem primeru. Toraj, čim bom prispela, bom poklicala. Ne, šele jutri. Kmalu se slišiva.«

Schulten je strmel v slušalko. Preklete! Imela je štiri kovčke. Nameravala je ostati dlje časa. On pa je zaigral težave v podjetju, ki je bilo še vedno njeno. Seveda bo taksiš nesel kovčke v hišo.

Demler, le pazi se! Pravčasno se pripravil! To načrt zanjela Demler je hotel vložiti

skozjo zadnja okna in počakati na Marion. Če bo takoj opazila vlom, bo prosila za pomoč taksiista.

Schulten je čakal in se kopal v znoju, ko ga je naposled spet preplasil telefon.

»Eric! Besna sem! Ta Italija! Tukaj so ženske divjačine. Ta nesramnež – mislim na taksiista, je hotel biti vsiljiv. Nisem ga pustila v hišo. Najraje bi ga ovsadila.«

»Najprej se spočij, Marion. Je odšel?«

»Hvala bogu! Zdaj bom odprla kovčke. Vreme je, žal, slabo. Sama megla! Niti do naših cipres se ne vidi. Morda sploh ni bila dobra zamisel, da sem zdaj prišla sem. Jaz...«

Zataknilo se je.

»Kaj... jaz?« je vprašal. »Ne vem.« Šepetala je. »V spalnici. Kot bi bili koraki. Sum, kot... o bog! Njen glas je bil razburjen.« »Kdo... kdo

ste... kaj delate tu – ne!« Skozjo telefonsko žico je bilo slišati krik. Schulten se je zdrznil. Slišaj le top udarec. Pridržal je sapa. Potem je odložil slušalko.

Mimo jel Schulten je spet zadihal. Marion je bila mrtva. Vlomila ni opazila in Demler je bil na pravem mestu. Sploh ni telefoniral, da je nalogo opravil. Očitno ni upal, ker ni vedel s kom je Marion govorila po telefonu. Lahko bi bila tudi prijateljica ali pa kdo drug. Lahko je pričakoval, da bodo kmalu prišli karabinjerji.

Schulten je stopil proti hišnemu baru in si privoščil kavnje. K vrugu z Marion. Njen denar je bil zdaj njegov.

V nedeljo popoldne je Schulten še zaposlen s tem, kako se bo pripravil na svojo vlogo, ko je spet zazvonil telefon.

»Halo, Eric! Je zasilski znani glas. ali te je skrbelo? Zamislj

si: večeraj popoldne se je ti v okolici skrival bežeči vlomilec. Ko je policija prečesala okoličico, je odkrila: v najini hiši je bilo vlomljeno.«

Marion je nekaj trenutkov molčala, preden je nadaljevala. »Tip pa se je upiral in si ga ustrelili. Pri identifikaciji s je pokazalo: gre za Nemca z imenom Fritz Demler. Tisti predkaznovani Demler, ki ga ti tako dobro poznaš. Ko sem ti slišala, so pri meni zazvonili alarmni zvonci.«

Capitano Mansani mi je po magal. In tako sva ti zaigrali majhno komedijo: Najpre otkvari. Tam te je bilo slišati ž zelo smešno in potem ob moji smrti. Najmanj kar bi bil lahko storil bi bilo, da bi poklical tu kajšnjo policijo. Ti pa si poslušal moj smrtni krik in odložil slušalko, zato da bo morilec imel dovolj časa za umik. Capitanu tino je moja kriča...«

Slika 8.4: Kratka zgodba v Dnevniku leta 1992

8.2.1 Bibliografija podlistkov v Dnevniku v letih 1992 in 1993

Romani:

Mrtvo jezero – nepodpisan (december 1991–10. januar 1992, 20 nadaljevanj)

William Wright: *Tina Onassis – zavrženo srce* (11. januar 1992–5. maj 1992, 94 nadaljevanj)

Dore Klemenčič – Maj: *Izgubljeni zapiski* (6. maj 1992–16. maj 1992, 10 nadaljevanj)

Izgubljena vez – nepodpisan (18. maj 1992–12. junij 1992, 17 nadaljevanj)

Tegobe zaradi gina – nepodpisan (13. junij 1992–18. junij 1992, 5 nadaljevanj)

Razburljivi doživljaji velikih lovcev (Lovske dogodivščine Eduarda Foisa, Theodora Roosevelta in Jima Lorbetta) (19. junij 1992–14. avgust 1992, 48 nadaljevanj)

Pavle Zidar: *Torbica* (17. avgust 1992, samo dva dela)

Skrivnost gugalnega konja – nepodpisan (19. avgust 1992–15. september 1992, 24 nadaljevanj)

Lepotica in laži – nepodpisan (16. september 1992–13. oktober 1992, 24 nadaljevanj)

dr. roman: *Srečanje na kliniki* (14. oktober 1992–6. november 1992)

Lou Ann Gaeddert: *Popolna tujca* (7. november 1992–29. december 1992, 30 nadaljevanj)

Umor zaradi seksa – nepodpisan (30. december 1992–26. januar 1993, 22 nadaljevanj)

Skrivnostni duh – nepodpisan (4. februar 1993–5. marec 1993, 25 nadaljevanj)

Jacques Barbary de Langlade: *Maxim's: Sto let pariškega življenja* (6. marec 1993–16. april 1993, 35 nadaljevanj)

Nace Grom: *Skoraj tisoč noči: zadnja reportaža* (17. april 1993–14. maj 1993, 22 nadaljevanj)

Rick Sky: *Predstava se mora nadaljevati: Zgodba o življenju Freddieja Mercuryja* (15. maj 1993–30. junij 1993, 39 nadaljevanj)

V mreži spletk – nepodpisan (1. julij 1993–29. julij 1993, 25 nadaljevanj)

Tetina skrivnost – nepodpisan (30. julij 1993–24. avgust 1993, 22 nadaljevanj)

Tracy – nepodpisan (25. avgust 1993–22. september 1993, 25 nadaljevanj)

Danielle Steel: *Ni večje ljubezni* (23. september 1993–1994)

8.2.2 Rezultati analize

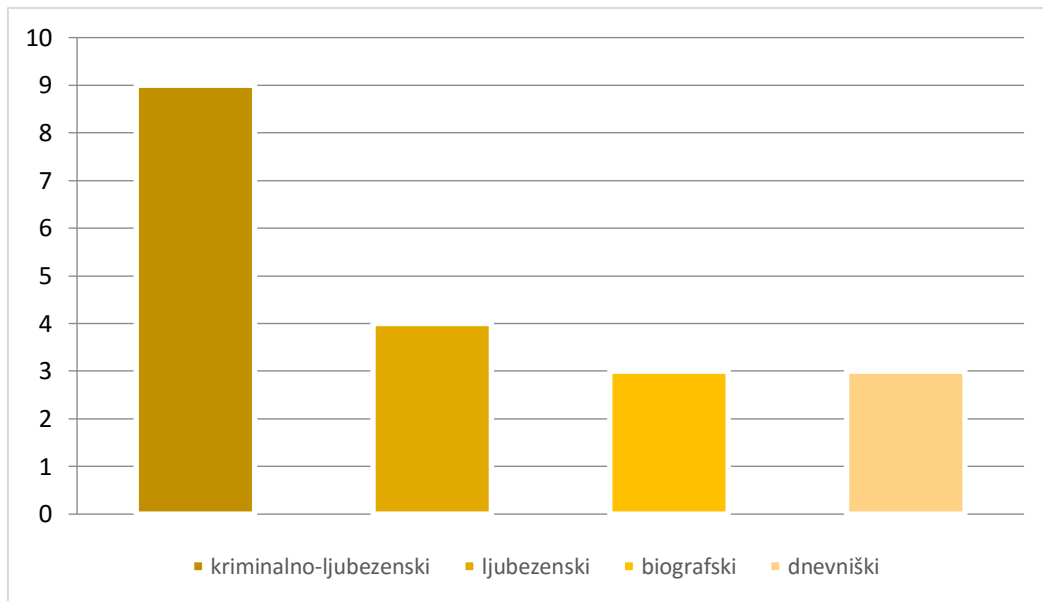
Žanr romanov

V letih 1992 in 1993 je v Dnevniku izšlo 20 romanov. Vsi niso bili objavljeni kot celota, ampak so marsikdaj izhajali le njihovi daljši odlomki. Večinoma so bili romani ljubezenski, lahko tudi kriminalno-ljubezenski, biografije znanih oseb ali dnevniški zapiski (Graf 8.4); uvrstila bi jih med trivialno literaturo. Roman Torbica Pavleta Zidarja sem izločila iz obravnave, ker je bil objavljen le delček besedila in ni bilo mogoče določiti žanra.

roman	žanr
<i>Mrtvo jezero</i> ¹⁴	kriminalno-ljubezenski roman
Dore Klemenčič – Maj: <i>Izgubljeni zapiski</i>	dnevniški zapiski
William Wright: Tina Onassis – zavrženo srce	biografski roman
<i>Izgubljena vez</i>	kriminalno-ljubezenski roman
<i>Tegobe zaradi gina</i>	kriminalno-ljubezenski roman
<i>Razburljivi doživljaji velikih lovcev</i>	dnevniški zapiski
<i>Skrivnost gugalnega konja</i>	ljubezensko-kriminalni roman
<i>Lepotica in laži</i>	kriminalno-ljubezenski roman
dr. roman: <i>Srečanje na kliniki</i>	ljubezenski roman
Lou Ann Gaeddert.: <i>Popolna tujca</i>	ljubezenski roman
<i>Umor zaradi seksa</i>	kriminalno-ljubezenski roman
<i>Skrivnostni duh</i>	kriminalno-ljubezenski roman
Jacques Barbary de Langlade: <i>Maxim's: Sto let pariškega življenja</i>	biografski roman
Nace Grom: <i>Skoraj tisoč noči – zadnja reportaža</i>	dnevniški zapiski
Rick Sky: <i>Predstava se mora nadaljevati: Zgodba o življenju Freddieja Mercuryja</i>	biografski roman
<i>V mreži spletk</i>	kriminalno-ljubezenski roman
<i>Tetina skrivnost</i>	kriminalno-ljubezenski roman
Tracy	ljubezenski roman
Danielle Steel: <i>Ni večje ljubezni</i>	ljubezenski roman

Preglednica 8.1: Žanr romanov v Dnevniku v 1992 in 1993

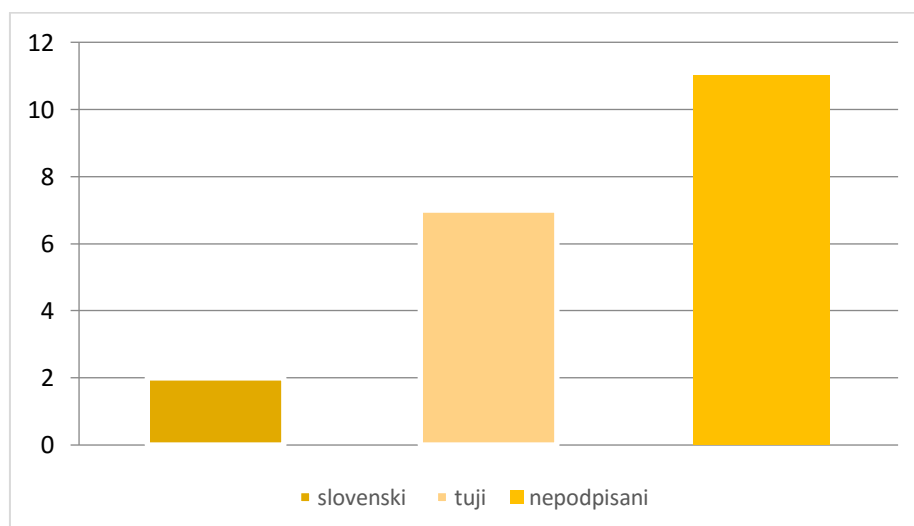
¹⁴ Avtor je naveden le, če je bil naveden tudi v objavi.

Graf 8.4: Obseg različnih žanrov romanov v Dnevniku v 1992 in 1993

Slovenski in tuji avtorji

Kar 11 od 20 romanov je bilo nepodpisanih. Čeprav predvidevam (glede na imena protagonistov in dogajalni prostor), da so prevedeni iz tujih jezikov, pa tega ne morem zatrditi. To pomeni, da je podpisanih samo 9 romanov, od katerih sta 2 napisala Slovenca. (Graf 8.5) Zanimivo je, da glede na žanr oba spadata med dnevniške zapiske.

Graf 8.5: Obseg slovenskih, tujih ter nepodpisanih avtorjev romanov v Dnevniku v 1992 in 1993

Ženski in moški avtorji

Tudi analiza deležev med ženskimi in moškimi avtorji je okrnjena, ker 11 romanom ni mogoče določiti avtorstva. Od preostalih del pa je med avtorji samo ena avtorica, torej lahko previdno zaključimo, da so bile ženske avtorice v manjšini.

8.3 Dnevnik 2001 in 2002

Leta 2001 je Dnevnik praznoval svojo 50-letnico. Predsednik družbe Dnevnik je bil v tistem času Branko Pavlin, odgovorni urednik Miran Lesjak, za feljtone in romane pa je bil v tistem času zadolžen Tone Janežič. Leta 2009 je Mirana Lesjaka nadomestil Ali Žerdin, že naslednje leto pa sta se na mestu začasnega odgovornega urednika zamenjala Suzana Rankov in Zlatko Šetinc. Format časopisa je ostajal enak, njegov obseg pa se je v povprečju povečal na 30 strani (odvisno od dnevne priloge).

Prostor za leposlovje v Dnevniku je bil še vedno uredniška stran Feljton, roman, ki je od 15. januarja 2001 dalje gostila tudi Zgodbo za pet minut, ki je bila desetletje prej na strani V sliki in besedi. Vsak v svojem okvirju so se torej gnetli: na levi strani zgoraj detektivska/kriminalna zgodba brez navedenega avtorja, desno od nje prav tako nepodpisan preveden Feljton, spodaj pa (z vedno manj prostora) roman, ki je bil tudi nekajkrat nepodpisan.

Feljton tako kot v prejšnjem desetletju ni predmet obravnave v tej nalogi, saj gre za prevedene prispevke o modi, lepotni kirurgiji, nesrečah, trendih ipd. v dveh ali treh nadaljevanjih.

Kratke zgodbe so bile – tako kot vsa leta prej – lahkotne detektivske/kriminalne narave.

Prav tako je bil roman največkrat kriminalen ali pustolovski ter glede na slog pisanja namenjen širokim množicam bralstva. Njegov prostor je bil omejen, saj sta bili poleg njega na spodnjem delu strani še rubriki Na današnji dan in Naš recept. (Slika 8.5) Naslovi romanov so bili ilustrirani in zato še bolj opazni kot prej.

ure, celo igrače so bile vedno moja slaba točka. Kovanje denarja sem prepustil tistim, ki se s tem ukvarjajo... Kraljevski kovčci.

uša. Skrivnost je v tem, da hitro premaknem gumb, če želim tikat... Nečista vest je opravila vse drugo.

Miniaturni monitor na očalih, senzorska obleka brez rokavov, zapelavnica z računalnikom: to je kibernetična moda bližnje prihodnosti.

pa so samo dizajn brez funkcije.

Zakaj? Zato, da bi služili do govorni, je bil edini odgovor, k so nam ga dali naši učitelji.»

NA DANAŠNJI DAN

4. marec

Slovenski pesnik Josip Murn Aleksandrov velja za začetnika in utemeljitelja vsega kasnejšega razvoja slovenske moderne lirike. Slovensko moderno poezijo je približal ljudskemu čustvovanju in jo napolnil z razbolelimi čustvi in čustvi mestnega proletarca in intelektualca. Konec stoletja je doživel najprej v znamenju romantičnega subjektivizma in bil pod vplivom demonične razbolelosti Lermontova. V zadnji fazi pa je to miselnost in čustveno razpoloženje premagal, se pomiril s človekovo izenačenostjo v svetu in naravi ter se skril za objektiviziranimi lirizmi svojega končnega cikla. Pri tem je odkril novo, pozni, izjem pressegajočo čustvenost objektivnega sveta, začel eksperimentirati s paradoksom in stavčno ter verzno destrukcijo in ustvaril temelje vsega nadaljnjega iskanja v slovenski liriki. Pesnik slovenske Moderne Josip Murn Aleksandrov se je rodil 4. marca 1879 (umrl leta 1901).

1678 – Rodil se je italijanski skladatelj in violonist Antonio Vivaldi, z nekaterimi svojimi deli tudi predhodnik klasične (umrl leta 1741).

1844 – Rodil se je slovenski pisatelj Josip Jurčič, avtor prvega slovenskega romana (umrl leta 1881).

1933 – Ameriški predsednik Franklin Delano Roosevelt je objavil svoj novi gospodarski program, svoj New Deal, s katerim je v gospodarski sistem države uvedel različne oblike državne intervencije.

NAŠ RECEPT

Zdrobova juha Testenine s piščancem in sirom Zeljna solata

Testenine s piščancem in sirom: Potrebujemo skodelico kuhane in na koščke narezane piščanca, 20 dag graham testenin, 1,5 skodelice skute, malo gorčice, pol skodelice naribanega parmezana, 1/4 skodelice mleka, 2/3 skodelice drobtin in poper. Skuti primesimo parmezan, mleko, drobtine in gorčico. Zmešamo v gladko zmes. Testenine skuhamo, ocedimo, vmešamo koščke piščanca in skutno zmes, popramo in damo v nepreporno posodo ter pečemo dohrih 25 minut.

Že po prvem grizljaju sta Tony in Teuru postala omočična. Gastona je pri večerji zmotil zvočni signal na avtomatskem pilotu, ki ga je programiral Tony. Tako ni mogel gledati Tonyja in Teuru pri jedi.

Agnes pa ni bila dovolj pozorna, da bi opazila, da v restnici nista pojedla niti grizljaja. Irish Stew je kuhala v loncu in uspravilo dodala v Tonyjevo in Teurino hrano šele, ko je hrano razdelila na krožnike. Pri tem je zelo pazila, da ni prišlo do zamerejeve. Ko sta njena prijateljca obsedela z zaprtimi očmi, je Agnes odinila krožnik.

»Gotova sta,« je rekla.

»Pro. Zgrabiva ju.«

Spregovorila nista niti ene odvečne besede. Nekdanji vojak in njegova prijateljica sta Tonyja odnesla do ograje. Nenadoma pa se je Tony premaknil, se izrugal in izpod klopi potegnil skrito avtomatsko pištolo.

»Roke gor!« je ukazal. »Vajina igra je končana. V restnici se imenujem Tony Davis in sem zasebni detektiv iz New Yorka. Družini Hanka in Mabel Sweeney sta me pooblastili, naj ugotovim, kaj se je zgodilo z njihovimi otroki.« Dupres in Kronfeldova sta bila popolnoma preseščena.

»Aretirana sta,« je rekel Tony. Teuru je prinesla še drugo pištolo in lisice.

Takrat je Dupres skočil pokonci. Vse je stavil na eno karto. Tony ni ustrelil, čeprav bi Dupresa lahko zadel. Izognil se je in ga s pištolo udaril v tilnik. Vendar ga je zadel le v ramo. Dupres ga je spopadnil in se vrgel nazaj. Medtem je Agnes neje našla palico in jo vrgla v Teuru. Teuru, ki ni znala ravnati z orožjem, se je opotekla. Kronfeldova se je vrgla nanjo. Skupaj sta padli na tla, ki se je pod njuno težo zrušila. Nenadoma je Agnes začela praskati Teuru. Lotila se je njegovih oči. Obe ženski sta se praskali, grizli in pljuvali. Nobena od njiju se ni zvala tepti. Vendar pa sta bili obe trdno odločeni, da bosta izkjučili tekmo. Medtem sta se tudi Tony Davis in Gaston Dupres zagrtzno borila. Tony je moral izpustiti pištolo. Dupres je je hotel zgrabiti, Tony jo je brcnil stran. Pištola je zletela v reševalni vojn. Dupres je Tonyja udaril s karate udarcem in ta je zletel po krovu. Ko je Dupres z roko segel v reševalni čoln po pištolo, se je Tony z obema nogama naprej pogajal v njegov tilnik. Bivši pripadnik tajske legije se je zalezel v reševalni čoln, vendar pa se zdaleč ni bil premagan. Padel je po tleh, pri tem pa zagrabil kavelj za čoln, ki ga je tam skril za vsak primer, in z njim poskušal Tonyja razbiti glavo. »Krončel boš tako kot Hank Sweeney!« je siknil. »Bomo videli!«

Tony se je spretno izogibal udarcem, se sklonil, skočil pokonci in z robov noge udaril Dupresa v brado. Bivši vojak je padel po tleh. To-

krat je oblezal. Za vsak primer ga je še enkrat udaril v brado, potem pa se je odpravil k Teuru ki se je še vedno borila z Agnes.

Skupaj sta ji nastaknili lisice. Potem je prišla na vrsto Dupres. Kronfeldova, popolnoma iz sebe, se je vrgla s krova. Tony jo je ravno še lahk potegnili iz vode, preden jo je napadel morski pes. Kot zadržalo za rešitev je morilka na kase tofonski trak podala izzavo, v kateri je priznal vsa svoja dejanja. Po radijski zvezi je potem Tony obvestil vojno ladjo General de Gaulle, ki j bila oddaljena nekaj milj.

Tony je dobil natančna navodila, kdaj in kj lahko pokliče na pomoč posamezno ladjo. Vojaški mornarji so na krov vzeli Gastona Dupresa in Agnes Kronfeld, na janto pa poslali posadilo, ki naj bi jo vodilo. Ob spremstvu vojaških ladje naj bi skupaj odpuli do Paapeeteja. Do njih hovega prihoda so bili vsi seznanjeni, da je Tonyjeva načrt uspel. Hrana z uspravilom je bila shranjena kot dokazno gradivo. Ravno tako vs posnetki, Agnesino priznanje in razgovor med Dupresom in Agnes v njuni kabini.

Poleg tega sta svoji izjavi podala še Tony Davis in Teuru Takala. Aretirali so tudi Indija Savirinidija.

Tako ni moglo iti nič več narobe. Gaston Dupres in njegova prijateljica sta se morala zagojvrtati zaradi zločinov. Vendar pa mladih zakoncev, ki sta končala na tako grozovit način, te ne bo več oživilo. Niti njunih trupel ni bilo mogoče poslati v Ameriko njunim užaločenim družinam. Ko je Tony Davis po koncu primera letalskiča v Paapeeteja odletel nazaj v Zbuzhene države, je Teuru bridko jokala. Ko je Tony odpotoval, je v morje vrgla venec rož.

»Pridi spet, Tony Davis,« je prosila bogove na Tahitiju. »Pridi spet, ljubi moj, in me usreči.«

Ob tem času je bilo Tonyjevo letalo že visoko na nebu. K O N E C

Slika 8.5: Roman v Dnevniku leta 2002

8.3.1 Bibliografija podlistkov v Dnevniku v letih 2001 in 2002

Zlata Volarič: *Zvonovi zvonijo prezgodaj* (december 2000–15. januar 2001, 15 nadaljevanj)

Jessica Atkins: *Senca preteklosti* (16. januar 2001–7. februar 2001, 20 nadaljevanj)

Clark Howard: *Vrv za dva* (9. februar 2001–14. februar 2001, 5 nadaljevanj)

Sonja Koranter: *Ognjena črta in paradiznik* (16. februar 2001–27. februar 2001, 11 nadaljevanj)

Val McDermid: *Pesem siren* (28. februar 2001–13. marec 2001, 12 nadaljevanj)

Bernard Groovy: *Dosledni maščevalec* (14. marec 2001–4. april 2001, 19 nadaljevanj)

John Le Carre: *Single & Single* (5. april 2001–14. april 2001, 9 nadaljevanj)

James Ellroy: *Črna dalija* (17. april 2001–3. maj 2001, 12 nadaljevanj)

Jo Barca: *Roka pravice* (4. maj 2001–29. maj 2001, 22 nadaljevanj)

Sonja Koranter: *Divja rasa in škrlatna vdova* (30. maj 2001–13. junij 2001, 13 nadaljevanj)

Marilyn Ross: *Zakleta vila* (14. junij 2001–11. julij 2001, 22 nadaljevanj)

Zlata Volarič: *Maščevalka* (12. julij 2001–31. julij 2001, 17 nadaljevanj)

Sonja Koranter: *Čebelji roj* (1. avgust 2001–14. avgust 2001, 12 nadaljevanj)

Peter Zobec: *Kekec: Istrski pogovori z Matijem Barlom* (15. avgust 2001–31. avgust 2001, 14 nadaljevanj)

George W. Burton: *Hudičeva trojka* (3. september 2001–21. september 2001, 18 nadaljevanj)

Gustav G. Kolar: *Kdor hoče krasti, pride najraje ponoči* (22. september 2001, kratka kriminalna zgodba)

Sonja Koranter: *Muha in tri pike* (24. september 2001–9. oktober 2001, 14 nadaljevanj)

Alexander Borell: *Za neumnost je vedno treba plačati* (10. oktober 2001–11. oktober 2001, 2 nadaljevanji)

Sarah Moon: *Ladijski dnevnik* (12. oktober 2001–3. november 2001, 18 nadaljevanj)

Sonja Koranter: *Srečal me je Buda* (5. november 2001–17. november 2001, 12 nadaljevanj)

Fred Martens: *Dragocen nakit* (20. november 2001–7. december 2001, 17 nadaljevanj)

Sonja Koranter: *Dovška baba* (8. december 2001–20. december 2001, 11 nadaljevanj)

Božidar Spasić: *Podlasica je spregovorila: dosje obveščevalca* (21. december 2001–11. januar 2002, 15 nadaljevanj)

Cornell Woolrich: *Umor se ne spleča* (12. januar 2002–23. januar 2002, 10 nadaljevanj)

Frank Evans: *Smrt preži na južnem morju* (24. januar 2002–4. marec 2002, 33 nadaljevanj)

Firerjeva tajnica – Dosje (5. marec 2002–11. marec 2002, 6 nadaljevanj)

Sonja Korantor: *Trinajsti srebrnik* (12. marec 2002–11. april 2002, 26 nadaljevanj)

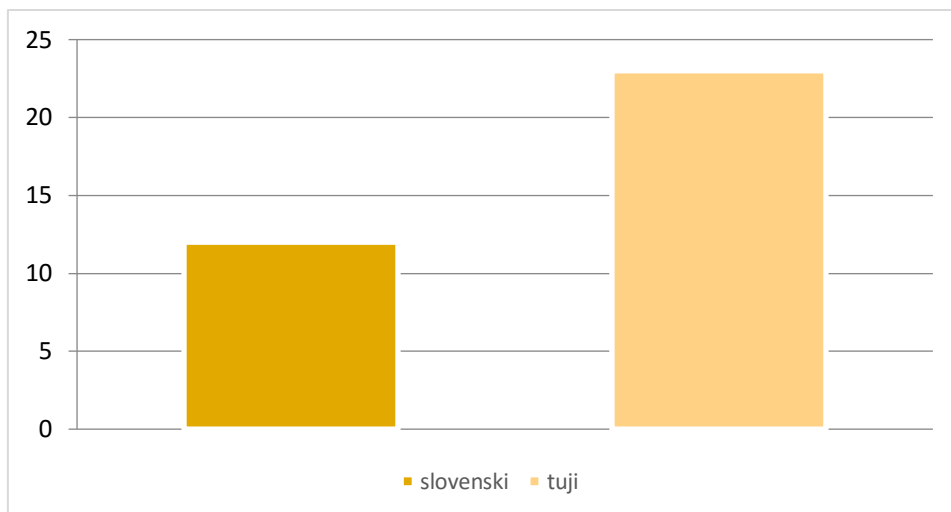
Gordon Baldwin: *Smrtonosni tovor* (12. april 2002–30. maj 2002, 39 nadaljevanj)
Umor v draguljarni – nepodpisan (31. maj 2002–17. junij 2002, 15 nadaljevanj)
Sonja Koranter: *Golobji vodnjak* (18. junij 2002–17. julij 2002, 25 nadaljevanj)
Zlata Volarič: *Konec na dnu reke* (18. julij 2002–30. julij 2002, 11 nadaljevanj)
Jack Ritchie: *Majhne skrbi Big Tonyja* (31. julij 2002–7. avgust 2002, 7 nadaljevanj)
Arthur Porges: *Odmor za kavo* (8. avgust 2002–16. avgust 2002, 7 nadaljevanj)
Harriet Tawkins: *Stara železnica* (17. avgust 2002–20. september 2002, 30 nadaljevanj)
Lawrence Treat: *Izsiljevalec* (21. september 2002–1. oktober 2002, 9 nadaljevanj)
James McKimmey ml.: *Maščevanje je sladko* (2. oktober 2002–5. oktober 2002, 4 nadaljevanja)
John Cameron: *Izsiljevalec* (7. oktober 2002–28. november 2002, 44 nadaljevanj)
Dorothy Daniles: *Velika skrivnost* (29. november 2002–2003)

8.3.2 Rezultati analize

V letih 2001 in 2002 je bilo v Dnevniku objavljenih 37 podlistkarskih romanov v nadaljevanjih. Večina jih je bila kriminalnih in pustolovskih, njihove dolžine pa so bile v povprečju od 15 do 18 nadaljevanj, torej je en roman izhajal malo več kot pol meseca. Daleč najpogosteje objavljena avtorica je bila Slovenka Sonja Koranter, saj je bilo njeno delo na spisku kar osemkrat. Glede na to, da nekaterih izmed avtorjev nisem našla ne v sistemu Cobiss ne v Googlovem brskalniku, predvidevam, da jih je mnogo uporabljalo psevdonime.

Slovenski in tuji avtorji

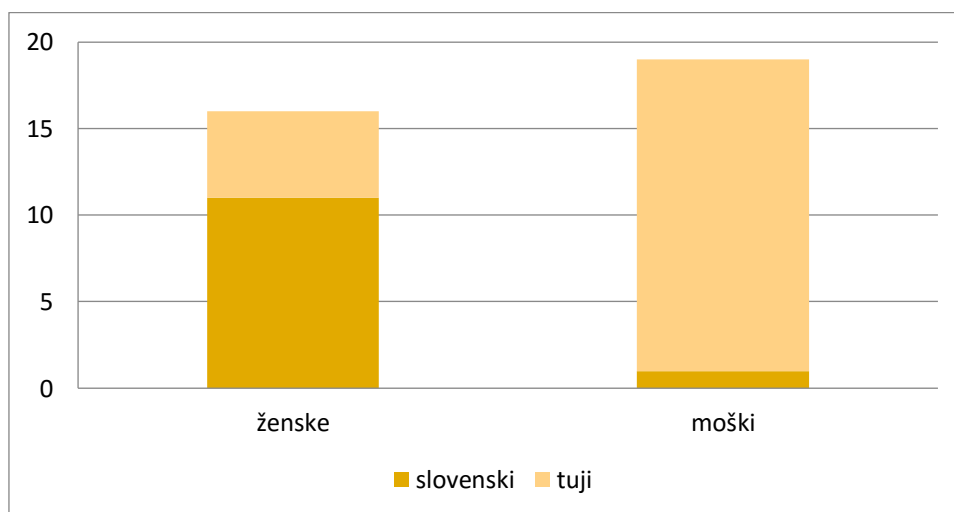
Od 35 del (dvema ni mogoče določiti avtorstva) jih je več prevedenih (23) kot slovenskih. 12 slovenskih romanov pa pripada samo trem avtorjem: Sonji Koranter, Zlati Volarič (ki ima objavljena tri dela) in Petru Zobcu. (Graf 8.6)

Graf 8.6: Obseg slovenskih in tujih avtorjev podlistkov v Dnevniku v 2001 in 2002

Ženske in moški avtorji¹⁵

Od 35 avtorjev podlistkov je 16 žensk in 19 moških (Graf 8.7). Od 16 del, ki so podpisani z avtorico, jih kar 8 pripada Sonji Koranter in trije Zlati Volarič. Če bi se pojavili vsaka samo z enim delom, bi bil rezultat popolnoma drugačen. Pri slovenskih avtorjih torej ženske močno prednjačijo (9 proti enemu moškemu), pri tujih pa je obratno: od 23 del jih 16 pripada moškim avtorjem, samo 7 pa ženskam.

Graf 8.7: Obseg slovenskih in tujih ženskih in moških avtorjev podlistkov v Dnevniku v letih 2001 in 2002

¹⁵ Ker je kar nekaj romanov podpisanih s psevdonimi (ki jih nisem uspela razvozlati), so lahko podatki o spolu avtorjev napačni.

8.4 Dnevnik 2014, 2015 in 2016

Leta 2011 je Dnevnik praznoval 60-letnico izhajanja. Istega leta je funkcijo začasnega predsednika uprave prevzel Bojan Petan, ki je septembra 2012 postal predsednik uprave. Marca 2012 je nalogo odgovorne urednice sprejela Suzana Rankov, aprila 2015 pa se je vrnil Miran Lesjak, ki je na tem mestu tudi še v času priprave diplomskega dela.

Podoba Dnevnika se razen manjših osvežitvev ni veliko spreminjala. Še vedno obsega 32 strani, ob sobotah, ko izhaja Objektiv, pa še 24 dodatnih. Ob sredah je ena stran časopisa posvečena rubriki Knjižni klub, ki pa je tržno naravnana (oglasni prostor DZS). Ob sobotah izhaja enostranska rubrika Knjiga, v kateri najdemo intervjuje, krajšo recenzijo knjige in napoved knjižnih novosti. Sicer pa književnost bije trd boj za prostor v rubriki Kultura, ki v večji meri objavlja reportaže s koncertov in napovedi drugih popularnih dogodkov.

Podlistka v Dnevniku ni več. Na uredniški strani Magazin, ki prinaša bolj razvedrilne vsebine, se je v letih 2012 in 2013 občasno pojavil podlistek z odlomki iz biografij znanih oseb (Hitler, Steven Jobs, Slavko Avsenik), v obravnavanem obdobju od junija 2014 do junija 2016 pa ni bil objavljen niti en podlistek.

O uredniški politiki objavljanja podlistkov v Dnevniku

O uredniški politiki, povezani s podlistkom, sem se pogovarjala z v. d. glavnega urednika Darijanom Koširjem.¹⁶

Urednik mi je povedal, da je razlogov za »podlistkarski mrk« v zadnjih dobrih dveh letih več. Prva ovira, čeprav niti ne najpomembnejša, je po njegovih besedah ta, da je vse težje najti dobre romane in zgodbe, še posebej v času razmaha interneta. Še večje težave je v preteklosti uredništvu prinašalo pridobivanje avtorskih pravic, ki niso bile več tako »brezplačne« kot dotlej. Ravno v času, ko so bili (predvsem tiskani) mediji prisiljeni varčevati, so namreč ti izdelki postajali vse dražji. Poleg tega so rezultati Dnevnikovih raziskav branosti rubrik pokazali, da so bili podlistki izjemno dobro brani v šestdesetih in sedemdesetih letih, tudi še v osemdesetih, potem pa je branost sčasoma padala. Na koncu so jih brali le še pravi ljubitelji književnosti,

¹⁶ Najin pogovor je potekal preko elektronske pošte v začetku julija 2016, in sicer tako, da je urednik odgovarjal na zastavljena vprašanja. Vprašanja in odgovori se v digitalni obliki hranijo pri avtorici in obeh mentorjih.

večina bralstva pa se je nagibala h krajšim in preprostejšim besedilom. Ker je bilo z urejanjem podlistkov kar precej dela, so se uredniki odločali za njihovo opuščanje. Razen redkih izjem bralci tega niso niti opazili.

Včasih so podlistke urejali v redakcijah Kulture ali Magazina, kjer so jih izbirali, se dogovarjali z založbami in izvajali objave. Izbirali so na podlagi prepoznavnosti avtorja, priljubljenosti žanra, predvsem pa vsebinske in jezikovne kakovosti dela. Vse to je bilo pomembnejše od tega, katere narodnosti je bil avtor; v času Jugoslavije je bilo več avtorjev iz celotne države, po letu 1991 pa so bili malce bolj naklonjeni Slovencem, čeprav je bila ponudba kakovostnih del mnogo manjša kot med prevedenimi. Zgodilo se je celo, da so se za objavo dogovorili kar z avtorjem, čeprav so se večinoma dogovarjali z založbo. V nekaterih primerih sta imela avtor in založba skupen interes, da besedilo najprej fragmentarno objavijo kot podlistek, šele nato pa kot knjigo. A teh primerov je bilo malo. Avtorji oziroma založbe so za objavo praviloma dobili honorar, včasih pa so se dogovorili tudi za kompenzacije z oglasnim prostorom.

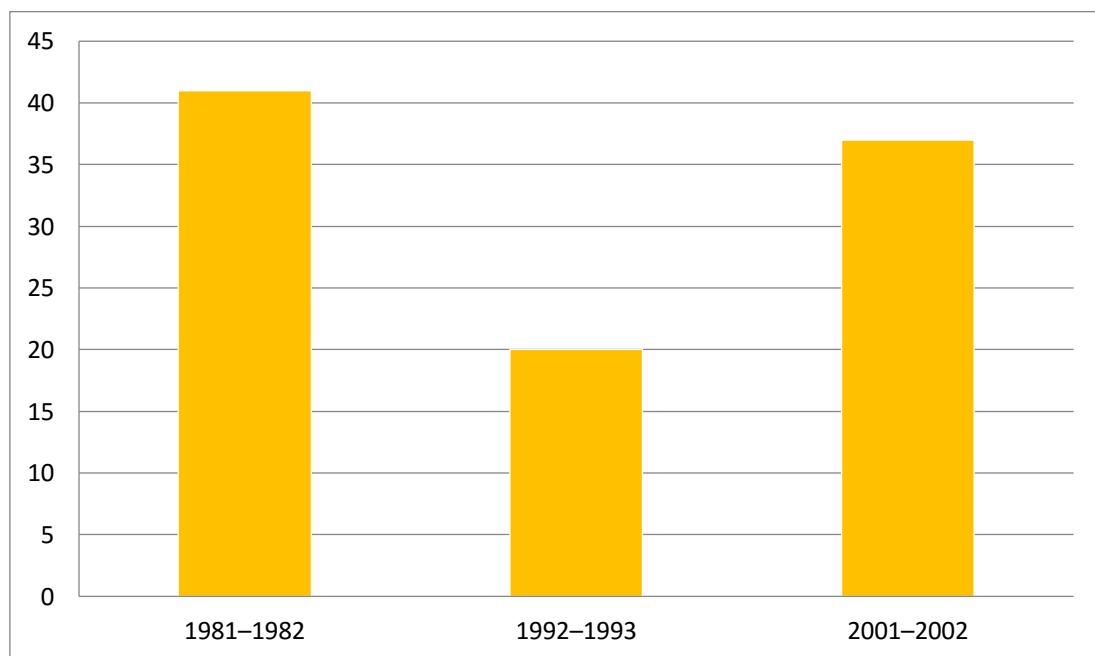
Na vprašanje, zakaj so bile kratke zgodbe v rubriki Zgodba za pet minut dve desetletji nepodpisane, je urednik odgovoril, da je bil to tako imenovani uredniški dnevni prispevek, katerega avtorji so se menjali in nalašč niso bili razkriti (podobno kot rubrika N. N. na zadnji strani časopisa). S tem po njegovem mnenju časopis daje vedeti bralcem, da je to izdelek, za katerem stoji uredništvo in ne posamezen avtor.

8.5 Obseg podlistkov ter avtorstvo v časopisu Dnevnik od 1980 do 2016: povzetek

Povzetek ugotovitev je zelo okrnjen, saj kratke zgodbe, ki so bile objavljene vsak dan in so bile tri desetletja obvezen del Dnevnika, niso bile vključene v analizo. Podatki – enako kot za Delo – veljajo le za dveletni obdobji vsakega desetletja, kar pomeni, da jih je mogoče interpretirati le kot okvirni trend.

Dinamika števila objavljenih podlistkov v vseh štirih desetletjih

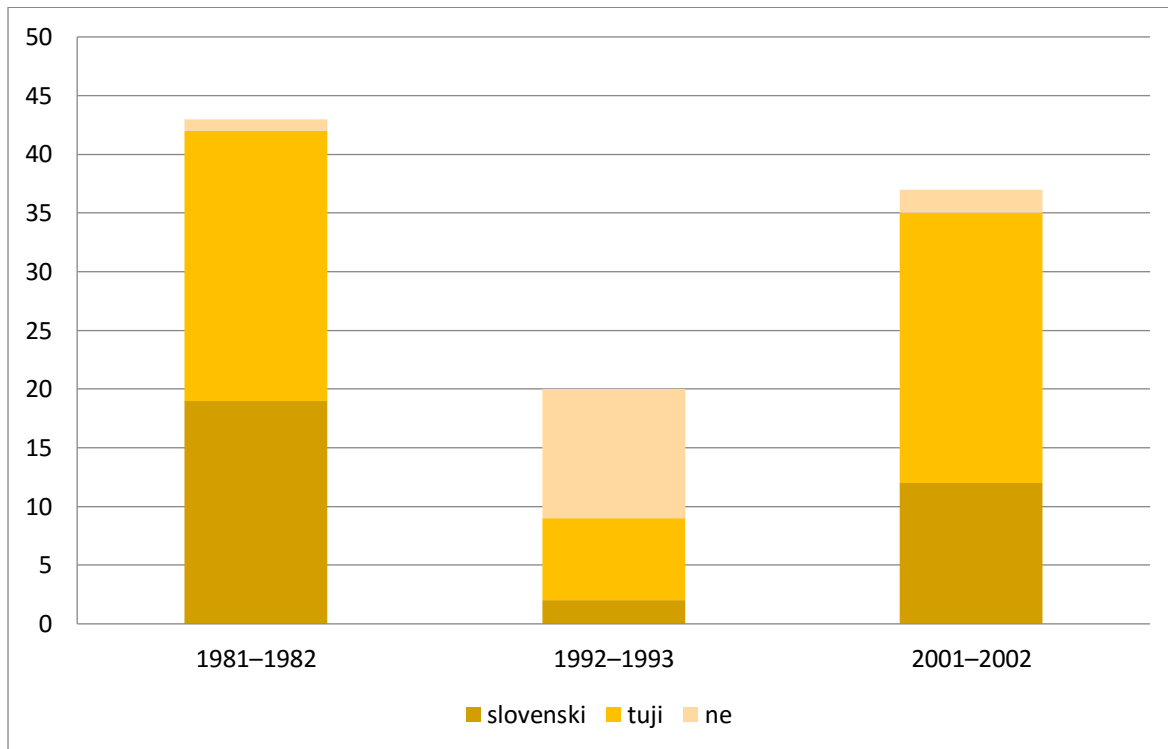
V analizi dinamike objavljanih podlistkov sem združila števili leposlovnih in polleposlovnih del, ker se slednja pojavljajo le v prvem desetletju. Zato je številka v letih 1981 in 1982 najvišja, ker so vanjo vključena tudi polleposlovna dela. V začetku devetdesetih število del opazno upade, deset let pozneje pa se spet precej poviša. V zadnjih letih se podlistki v Dnevniku ne objavljajo več. (Graf 8.8)

Graf 8.8: Obseg podlistkov v Dnevniku od 1981 do 2016

Slovenski in tuji avtorji¹⁷

Primerjalni graf, ki prikazuje število slovenskih in tujih avtorjev, kaže, da ves čas malo prednjačijo tuji avtorji; v osemdesetih, kjer so bili Slovenci predvsem avtorji polleposlovnih podlistkov, sta bili številki precej izenačeni, kasneje pa so razlike večje. Kar nekaj slovenskih avtorjev se v bibliografiji pojavi večkrat, kar kaže na tudi rednejše oblike sodelovanja časopisne hiše s pisci.

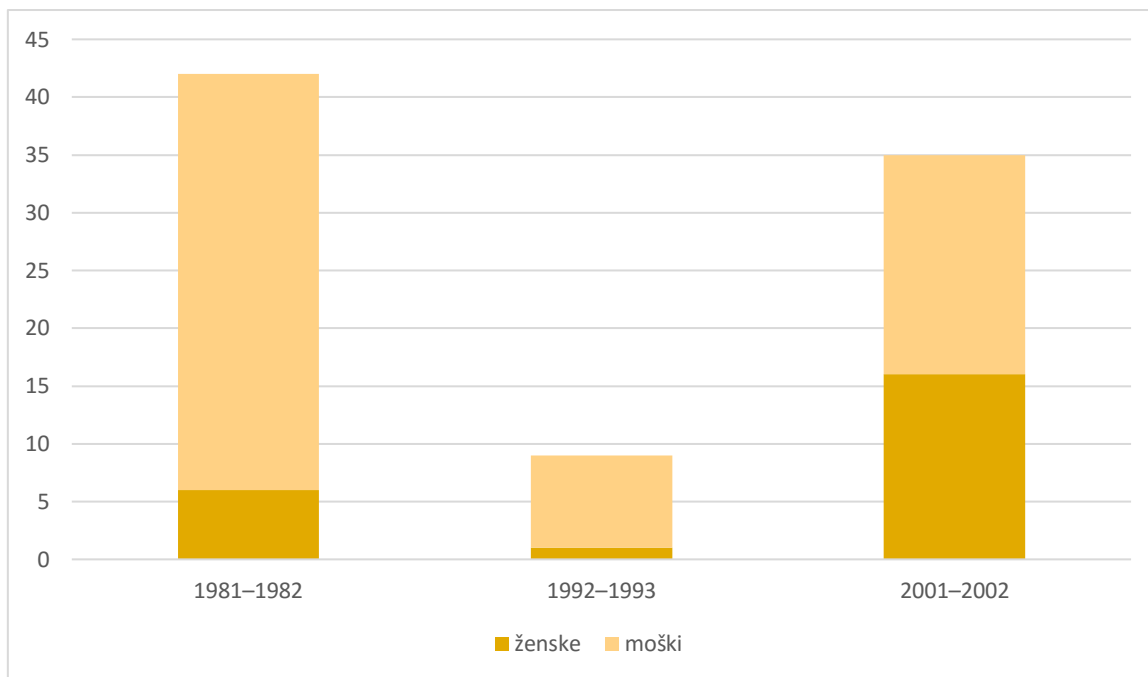

Graf 8.9: Obseg slovenskih, tujih in nepodpisanih avtorjev podlistkov v Dnevniku od 1981 do 2016

Ženski in moški avtorji

V vseh treh obdobjih, ko so v Dnevniku objavljali podlistke, je bilo med avtorji več moških kot žensk. V devetdesetih je bilo sicer še več nepodpisanih avtorjev, vendar glede na precej manjši delež ženskih avtorjev med podpisanimi lahko sklepamo, da jih tudi med anonimnimi ni bilo več od moških.

¹⁷ V devetdesetih polovici romanov ni bilo mogoče določiti avtorstva, zato je število avtorjev precej manjše kot število del.

Graf 8.10: Obseg ženskih in moških avtorjev podlistkov v Dnevniku od 1981 do 2016

9 PRIMERJAVA REZULTATOV ANALIZE DELA Z REZULTATI ANALIZE DNEVNIKA

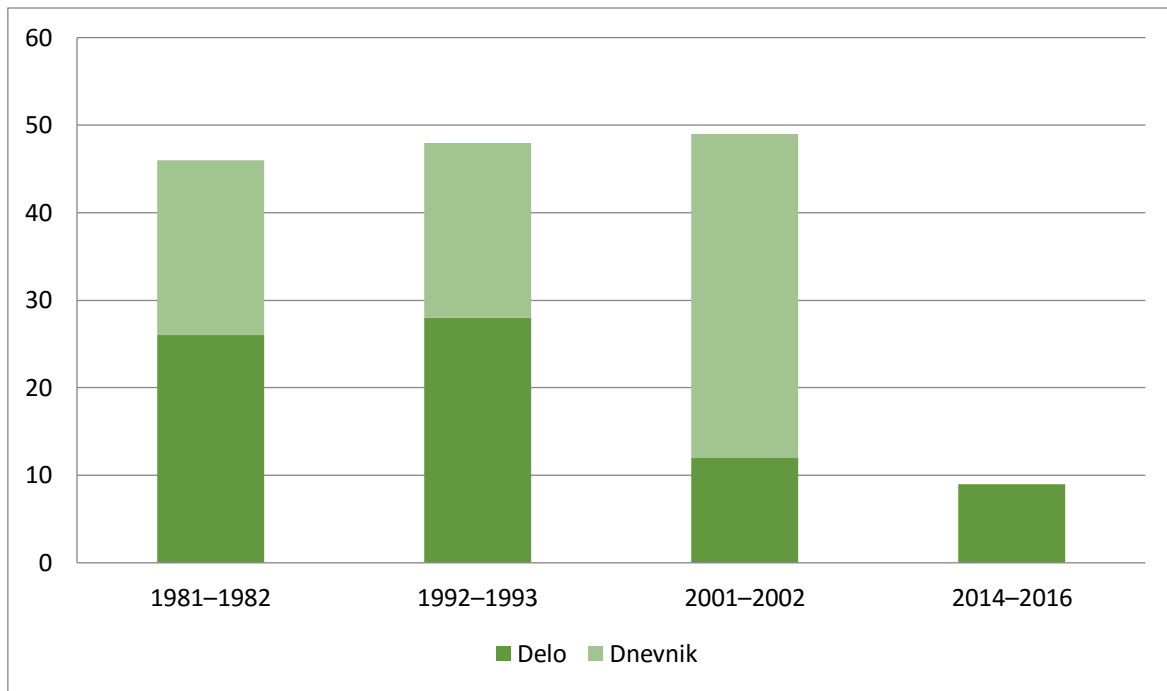
Po pregledu obeh časopisov v izbranih dvehletnih obdobjih štirih desetletij bi lahko rekla, da je Delo bolj zvesto objavljanju leposlovnega podlistka kot Dnevnik. Dnevnik ga namreč (z redkimi polleposlovnimi izjemami leta 2012 in 2013) že nekaj časa ne objavlja več. Res pa je, da je imelo tudi Delo »podlistkarski mrk«, in sicer med letoma 2002 in 2009. Pomembno pri tem je tudi to, da večje število podlistkov samo po sebi še ne pomeni večje naklonjenosti podlistkom – pomeni lahko samo to, da so podlistki krajši in jih je zato pač več.

Za razliko od Dela, ki v treh desetletjih svojim podlistkom ni namenjala stalne strani, ampak jih je selilo po časopisu, je imel Dnevnik v vseh obravnavanih obdobjih (dokler jih je objavljala) posebno uredniško stran, namenjeno podlistkom. Format Dnevnikovih podlistkov je bil torej takšen, da so bili vsi objavljeni na posebni uredniški strani, ki je bila namenjena branju. Podlistek v Delu pa je bil vedno (tudi leta 2016) objavljen na spodnjem robu različnih uredniških strani »pod črto«, ki ga je ločevala od ostale vsebine.

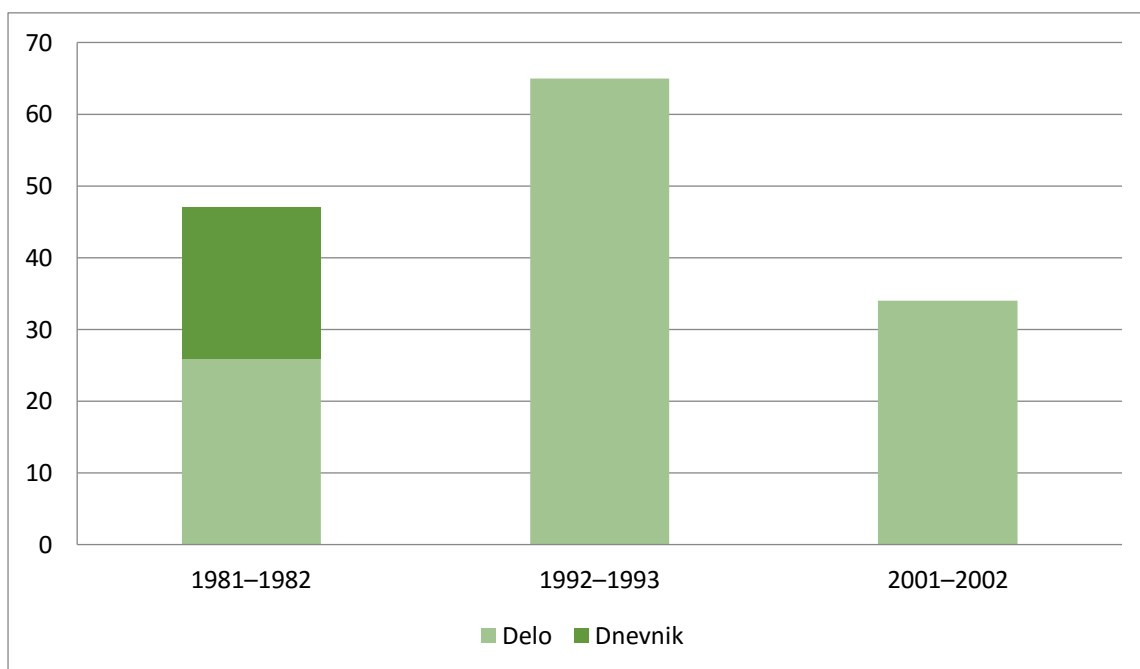
Največja Dnevnikova posebnost je bila kratka zgodba, ki je izhajala tri obravnavana desetletja. Nikoli sicer ni bila podpisana, zato ne vemo niti, ali je bila samo sproti prevajana iz tujih publikacij ali so jo pisali v uredništvu. Tudi njena bibliografija je brez navedb avtorjev močno okrnjena. Zanimivo je, da Delo ni v nobenem obravnavanem obdobju objavljalo nobene krajše prozne oblike in je še danes zvesto romanom, ki zapolnjujejo prostor več mesecev.

Dinamika objavljanja podlistkov v štirih desetletjih

Grafa 9.1 in 9.2 prikazujeta število objavljenih leposlovnih del po obdobjih v obeh časopisih, nato pa še objavo polleposlovnih del.

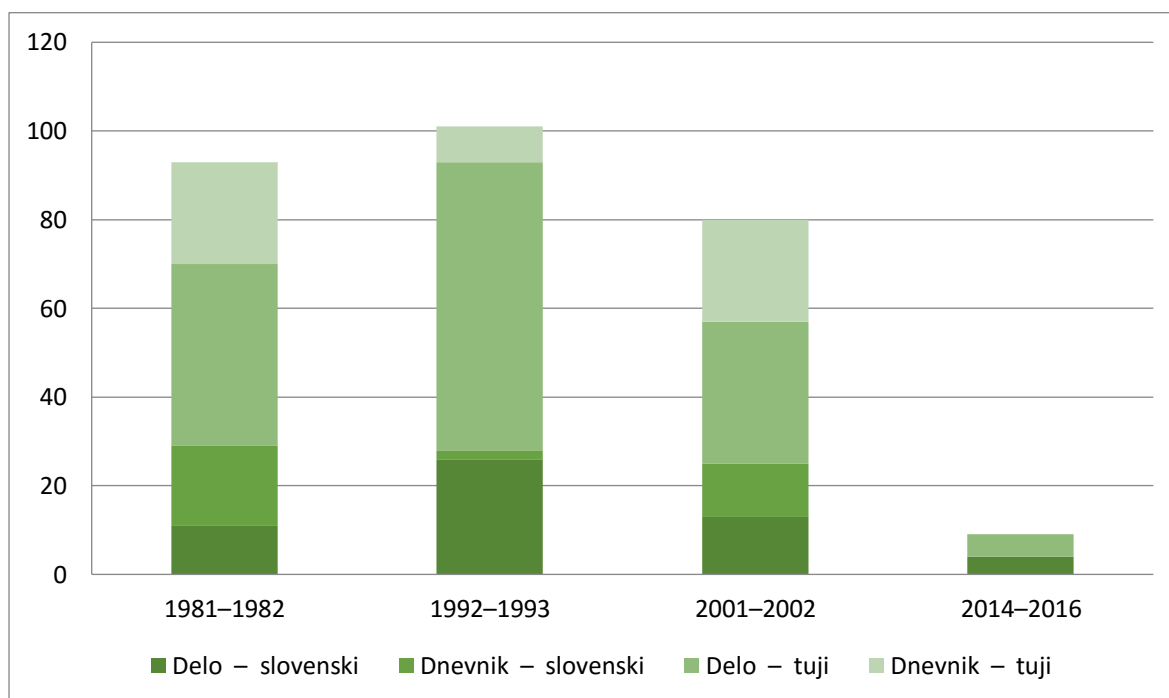
Graf 9.1: Obseg leposlovnih podlistkov v Delu in Dnevniku v obravnavanih obdobjih od 1981 do 2016

Graf 9.2: Obseg polleposlovnih podlistkov v Delu in Dnevniku v obravnavanih obdobjih od 1981 do 2016

Slovenski in tuji avtorji podlistkov v Delu in Dnevniku po obdobjih¹⁸

V vseh obdobjih je bilo v obeh časopisih objavljenih več podlistkov, ki so prihajali izpod peres tujih avtorjev (Graf 9.3), in to kljub večji naklonjenosti obeh aktualnih urednikov slovenskim avtorjem. Predvidevam, da je rezultat takšen tudi zato, ker v osemdesetih in devetdesetih letih, ko so bili najbolj popularni ljubezenski in kriminalni romani, založbe niso imele na voljo dovolj tovrstne literature domačih piscev. Ali pa je bilo cenejše in enostavneje objaviti prevod tujih del, ki jih je prevedel kar interni prevajalec. Kot sta povedala današnja urednika, pa so bila po njenem mnenju tuja dela tudi bolje sprejeta med bralci.

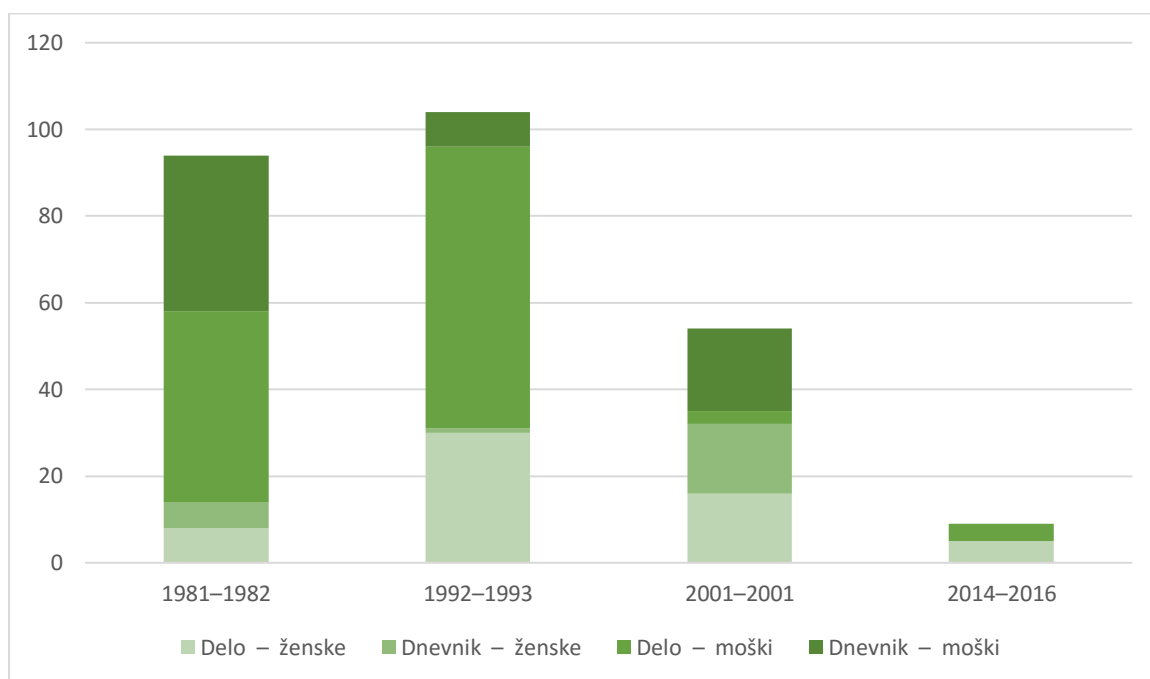

Graf 9.3: Število slovenskih in tujih avtorjev v Delu in Dnevniku v obdobju od 1981 do 2016

¹⁸ Številke avtorjev za Dnevnik v letih 1992 in 1993 sicer niso reprezentativne, saj je bila polovica del nepodpisanih, zaradi česar je avtorstvo nemogoče določiti

Ženski in moški avtorji podlistkov v Delu in Dnevniku po obdobjih

Z izjemo zadnjega obdobja, ko se je število ženskih avtorjev podlistkov v Delu izenačilo, je bilo v vseh obravnavanih obdobjih v obeh časopisih več moških avtorjev. Avtorice, ki so se pojavile večkrat, so Sonja Koranter, Zlata Volarič in Darinka Kladnik v Dnevniku ter Tita Kovač Artemis in Alenka Auersperger v Delu. Med moškimi pa so bili večkrat podpisani Janez Čuček in Bora Džordžević v Dnevniku ter Nikica Mihajlević, Zvone Šeruga in Bogomil Ferfila v Delu.

Graf 9.4: Obseg ženskih in moških avtorjev leposlovnih podlistkov v Delu in Dnevniku po obdobjih od 1981 do 2016

10 SKLEP

Delo in Dnevnik sta dva izmed štirih najbolj branih dnevnikov pri nas in zato namenjena široki množici ljudi. Oba časopisa sta – Delo že od svoje prve številke dalje, Dnevnik pa od leta 1953 – ves čas svojega izhajanja objavljala tudi leposlovne podlistke. Podlistki so bili v osemdesetih še zelo »popularni«, saj so bili vsakodnevno v Delu objavljeni kar trije romani v nadaljevanjih in dva polleposlovna podlistka, v Dnevniku pa dva romana v nadaljevanjih, kratka zgodba in en polleposlovni podlistek. V devetdesetih se je število vsakodnevno objavljenih podlistkov prepolovilo, postali pa so precej krajši, zato je končna številka vseh objavljenih višja kot v osemdesetih. Po letu 2002 je v Delu »pod črto« zevala praznina, podlistek se je spet »zbudil« šele leta 2009 s prihodom nove urednice. Od njenega nastopa dalje je podlistek spet dobil svoje mesto in podobo. Uredništvo Dnevnika pa motivacije za objavljanje podlistka v zadnjih letih ne najde več.

Glede na neustavljivi razvoj digitalnih vsebin, spremenjeno vlogo medijev, glede na vedno enostavnejši dostop do literature in tudi vedno enostavnejši način izdajanja knjig (knjigo lahko v samozaložbi ali prek spleta izda vsakdo) je postopno ukinjanje ali vsaj zmanjševanje pojavljanja podlistkov v dnevniškem tisku pravzaprav logično. Po analizi zato lahko pritrdim prvi hipotezi, ki je trdila, da se leposlovnemu podlistku namenjen prostor v Delu in Dnevniku skozi desetletja krči.

Drugo hipotezo, po kateri je Dnevnik v podlistkih obravnaval bolj publicistične teme, Delo pa je objavljalo romane, lahko le delno potrdim, saj sta oba časopisa celotno obdobje (razen zadnjega) pod črto objavljala tako leposlovje kot publicistiko. Razlika je le ta, da so publicistični podlistki v Delu bolj »obetali«, kar se tiče leposlovnih elementov, Dnevnik pa je že v devetdesetih v rubriki Feljton začel objavljati prevedene senzacionalistične prispevke, ki niso vsebovali prvin leposlovnega. Za resnično se je izkazalo tudi, da je Delo ostalo zvesto feljtonskemu romanu, ki ga objavlja še danes.

Tretja hipoteza se je navezovala na uredniško politiko, češ da naj bi se uredniki glede objavljanja podlistkov ravnali po željah bralcev. Te hipoteze ne morem v celoti potrditi, saj posebnih raziskav glede podlistkov v obeh osrednjih časopisnih hišah ne izvajajo. Uredniki na Delu se pri objavljanju ravnajo po občutku (poskušajo uganiti, kaj bi bilo bralcem všeč),

medtem ko na Dnevniku po besedah urednika upoštevajo kar rezultate rednega spremljanja branosti časopisa in njegovih rubrik v obliki telefonskih anket.

Četrta hipoteza, ki je predvidevala, da je bilo v celotnem obdobju od osemdesetih do danes objavljenih več prevedenih podlistkov kot izvirno slovenskih, se je izkazala za resnično. Izjema sta le zadnji dve leti, ko so slovenski avtorji podlistkov v Delu »ujeli« tuje, je pa obojih zelo malo.

Proučevanje podlistka v osrednjih dveh časopisih v tem obdobju nikakor ni dokončno, saj bi bilo treba za reprezentativno sliko sestaviti še bibliografijo ostalih let v teh desetletjih. Sama sem se sicer srečevala s kar nekaj težavami med pripravo bibliografije in analize. Prvo presenečenje je bilo to, da v časopisnih hišah nimajo nikakršnega popisa podlistkov (z izjemo seznama romanov v zadnjih letih – od leta 2009 dalje – v Delu). To je pomenilo, da je bilo treba vse popisati fizično. Drugo presenečenje je bilo, da vsebine izdaj Dela in Dnevnika v večjem delu niso dostopne v digitalizirani obliki. Pomagal ni niti dostop do spletnih arhivov na dnevnik.si in delo.si, saj podlistkov ne objavljajo v spletnih izdajah. Zato je bilo treba vse letnike (razen nekaj letnikov Dela) popisati ročno – to pomeni z listanjem vezanih letnikov oziroma vrtenjem mikrofilmov. Ure v knjižnici bi bile precej krajše, če Dnevnik ne bi tri desetletja vsakodnevno objavljaj kratke zgodbe, kar je pomenilo, da nisem mogla izpuščati dni. Še eno presenečenje pa me je čakalo med analizo, ko sem ugotovila, da je mnogo leposlovnih in polleposlovnih del, objavljenih v Delu in Dnevniku (nekatera od njih v več 150 nadaljevanjih, torej so izhajala skoraj pol leta), popolnoma neevidentiranih, kar pomeni, da jih ni moč najti v slovenskih bibliografijah. Ker so bila mnoga podpisana s psevdonimom ali pa sploh ne, ni bilo mogoče detektirati niti avtorjev. Zaradi pomanjkanja podatkov sem (v večini primerov) morala opustiti analizo glede na žanr romanov in na (ne)objavo v knjižni obliki. Najbolj me je pomanjkanje kakršnegakoli podatka presenetilo pri mladinskem romanu v sliki izpod rok (sicer uveljavljenih) slovenskih pisateljev in ilustratorjev, saj ta dela v večini primerov niso omenjena niti v njihovih osebnih bibliografijah. Te ugotovitve se skladajo s Hladnikovo navedbo, da je feljtonski roman vedno bremenila oznaka trivialnosti, zaradi česar je prišlo do pomanjkljivega evidentiranja v nacionalnih bibliografijah ter do ignoriranja literarnih kritikov in zgodovinarjev (Hladnik, 2014).

Dobra novica pa je, da podlistek kljub digitaliziranemu svetu, ki ima kratke slogane raje kot romane in ikone raje kot besede, še vedno živi. V manjši obliki in z manj bralci, ampak po

hitrem pregledu tudi drugih slovenskih dnevnikov in številnih pogovorih s prijatelji ugotavljam, da ga imajo še vedno radi tako uredniki kot bralci.¹⁹

¹⁹ Kljub vedno manjšemu odmerjenemu prostoru v slovenskem tisku podlistek pri nas še vedno živi. V Nemčiji na primer je bil zadnji objavljen leta 2009 v Frankfurter Allgemeine Zeitung. Že leta 1992 pa so se v drugem časopisu takole poslovili od njega: »Ta / konec / ima morda svojo otožno stran; vendar se bomo poskušali med solzami smehljati. Spominjajmo se našega romana z vedro ganjenostjo; ne pozabimo o njem pripovedovati svojim vnukom.« (Bachleitner, 2014: 103)

11 LITERATURA IN VIRI

11.1 Literatura

Norbert Bachleitner. Začetki evropskega feljtonskega romana. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2014.

Sandra Bašič Hrvat in Marko Milosavljević. Medijska politika v Sloveniji v devetdesetih. *Regulacija, privatizacija, koncentracija in komercializacija medijev*. Ljubljana: Mirovni inštitut, 2001.

Marijan Dovič. Slovenski pisatelj. Ljubljana: Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede pri ZRC SAZU, 2007.

Feljton. Leksikon CZ – Literatura. Ljubljana: Cankarjeva založba, 1987.

[Delo \(časopis\)](#). Wikipedija 19. 6. 2016.

[Dnevnik \(časopis\)](#). Wikipedija 19. 6. 2016.

Enciklopedija Slovenije, 3. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1989.

[Feljton](#). Wikipedija 16. 6. 2016.

Miran Hladnik. Trivialna literatura. Ljubljana: Državna založba Slovenije, 1983.

Miran Hladnik. Varianta pod naslovom Podlistek v Slavi III/1. Enciklopedija Slovenije 3, 1988/89.

Miran Hladnik. Začetki slovenskega feljtonskega romana. Ljubljana, 2014.

Gregor Kocijan. Knjiga in bralci. Ljubljana: Raziskovalni center za samoupravljanje RS ZSS. Kulturna skupnost Slovenije, 1974.

Gregor Kocijan, Martin Žnideršič. Knjiga in bralci II. Ljubljana: Raziskovalni center za samoupravljanje RS ZSS, 1980.

Gregor Kocijan idr. Knjiga in bralci III. Ljubljana: Univerza Edvarda Kardelja v Ljubljani, Raziskovalni inštitut, 1985.

Gregor Kocijan idr. Knjiga in bralci IV. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta. Oddelek za bibliotekarstvo, 1999.

Manca Košir. Surovi čas medijev. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, 2003.

Miha Kovač, Andrej Blatnik, Samo Rugelj, Patricia Rutar, Rok Gregorin. Knjiga in bralci V. *Bralna kultura in nakupovanje knjig v Sloveniji*. Ljubljana: Umco, d. d., 2015.

Lenart J. Kučič: Slovenski časopisi v treh slikah. Ljubljana: Pod črto, zavod za ustvarjanje kakovostnega novinarstva, 2014.

Sonja Merljak. »Na vse strani.« Ljubljana: Sobotna priloga Dela (str. 8), oktober 2005.

Sonja Merljak. »Prihodnost časopisov: temeljno poslanstvo časopisov, da pomagajo razumeti svet, bo še vedno v rokah novinarjev.« Ljubljana: Medijska preža 28 (str. 23), maj 2007.

Sonja Merljak Zdovc. Preteklost je prolog. *Pregled zgodovine novinarstva na Slovenskem in po svetu*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, 2007.

Andreja Ponikvar. Sodobni izvorni podlistkarski roman v časniku Delo zadnjih deset let. Diplomsko delo, april 1997.

Slovar slovenskega knjižnega jezika. Slovenska akademija znanosti in umetnosti. Ljubljana: Založba ZRC, 2008.

Slovenska oglaševalska zbornica. Nacionalna raziskava branosti. Dostopno na spletu 27. 6. 2016:

http://www.soz.si/projekti_soz/nrb_nacionalna_raziskava_branosti/valutni_podatki_nrb_2015

Peter Vodopivec, Peter Štih, Vasko Simoniti. Slovenska zgodovina. *Družba – politika – kultura*. Ljubljana: Inštitut za novejšo zgodovino, 2008. Dostopno na spletu 25. 6. 2016: <http://www.sistory.si/publikacije/pdf/zgodovina/Slovenska-zgodovina-SLO.pdf>

France Vreg. Feljton. *Novinarske, polliterarne in literarne oblike na Slovenskem*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, 2002.

[Zgodovina Dela](#). Dostopno na spletu 1. 7. 2016.

[Zgodovina Dnevnika](#). Dostopno na spletu 1. 7. 2016.

50 let Dnevnika. Ljubljana: Časopisna družba Dnevnik, d. d., 2000.

11.2 Viri

Delo (časopis): vse izdaje v letih 1981 in 1982 (mikrofilm),

1992 in 1993 (mikrofilm),

2001 in 2002 (mikrofilm in dLib),

2014, 2015, od januarja do junija 2016 (vezana knjiga, dLib).

Dnevnik (časopis): vse izdaje v letih 1981 in 1982 (vezana knjiga),

1992 in 1993 (vezana knjiga),

2001 in 2002 (mikrofilm),

2014, 2015 od januarja do junija 2016 (mikrofilm).

PRILOGA A

Bibliografija kratkih zgodb v Dnevniku v letih 1981 in 1982, 1991 in 1992, 2001 in 2002 ²⁰

Dnevnik 1981

Januar 1981

- 5: R. P.: Na jahti
- 6: R. Poppins: Nova verzija
- 7: R. Poppins: Lovec
- 8: R. Poppins: Točno opolnoči
- 9: R. Poppins: Prijateljstvo
- 10: Poppins: Usodna zmota
- 11: Poppins: Lester se vrača
- 13: Poppins: Odličen strelec
- 14: Poppins: Neuspela ugrabitev
- 15: Poppins: Nemirna tla
- 16: Poppins: Slab dan
- 17: Poppins: Pozabljivost
- 20: Poppins: Idealen zločin
- 21: Poppins: Prostovoljni prispevek
- 22: Poppins: Stava

- 23: Poppins: Moj prijatelj Denise
- 24: Poppins: Pot do resnice
- 26: Poppins: Zaupni razgovor
- 27: Poppins: Ugrabitev
- 28: Poppins: Druga vrata levo
- 29: Poppins: Jokal bom jutri
- 30: Poppins: Pisatelj
- 31: Poppins: Neprijetna noč

Februar 1981

- 2: Poppins: Lepa Mireille
- 3: Poppins: Tatvina
- 4: Poppins: Ljubimec
- 5: Poppins: Zaupanje
- 6: Poppins: Škarje
- 7: Poppins: Nočna zabava
- 9: Poppins: V zaporu
- 10: Poppins: Odločitev

- 11: Poppins: Večer v Raynu
- 12: Poppins: Hitro sklepanje
- 13: Poppins: Plavolasec
- 14: Poppins: Čudak
- 16: Poppins: List
- 17: Poppins: Past
- 18: Poppins: Oporoka
- 19: Poppins: V hotelu
- 20: Poppins: Slaba poteza
- 21: Poppins: Potres
- 23: Poppins: Vražja usoda!

- 24: Poppins: Majav alibi
- 25: Poppins: Stari hrast
- 26: Poppins: Nepričakovana ljubezen
- 27: Poppins: Sled
- 28: Poppins: V lastni zanki

Marec 1981

- 2: R. P.: Zgodba inšpektorja Lorenza
- 3: R. P.: Tragična noč

²⁰ Številka pred naslovom kratke zgodbe označuje dan v mesecu, ko je bila objavljena.

4: R. P.: Torta
5: Idealen soprog
6: R. P.: Nora dirka
7: R. P.: Napaka
9: R. P.: Lahko mi verjamete
10: R. P.: Moja draga Suzana
11: R. P.: Slika za veselje
12: R. P.: Alibi
13: R. P.: Velika ljubezen
14: R. P.: Šola
16: R. P.: Polnočno srečanje
17: R. P.: Dvom
18: R. P.: Družinsko srečanje
19: R. P.: Petrove težave
20: R. P.: Načrt je bil dober
21: R. P.: Domneva gospe Lanesonove
23: R. P.: Noč v hotelu
24: R. P.: Pogreb
25: R. P.: Usoda
26: R. P.: Na cesti
27: R. P.: Napaka
28: R. P.: Ljubimec
30: R. P.: Zavese
31: R. P.: Tudi to se dogaja

April 1981

1: R. P.: Odtenki modre barve
2: R. P.: Družinske navade
3: R. P.: Prisiljeno priznanje
4: R. P.: Zgodilo se je opolnoči
6: R. P.: Alibi
7: R. P.: Poslovilno pismo
8: R. P.: Poučen film
9: R. P.: Zaljubljena vdova
10: R. P.: Denar
11: R. P.: Ob koncu dni
13: R. P.: Najspretnjši lovec na svetu
14: R. P.: Zbogom, ljubezen moja
15: R. P.: Moja draga Sara
16: R. P.: Pisma
17: R. P.: Zamenjava
18: R. P.: Zanesljiva priča
20: R. P.: Primer Eme Phils
21: R. P.: Čarovnik iz Oza
22: R. P.: Noč resnice
23: R. P.: Nenavaden primer
24: R. P.: Radovedna Ema
25: R. P.: Točno opolnoči
28: R. P.: Orožje

29: R. P.: Solze za Evo Kent

30: R. P.: Pipa

Maj 1981

4: R. P.: Stari Bill
5: R. P.: Vroče poletje
6: R. P.: Invalidski voziček
7: R. P.: Nova oporoka
8: R. P.: Primer v hotelu
9: R. P.: Kiparjev kalup
11: R. P.: Nova šifra
12: R. P.: Izsiljevanje izsiljevalcev
13: R. P.: V nedeljo zjutraj
14: R. P.: Pogovor v troje
15: R. P.: Ljubezen je ljubezen
18: R. P.: Strel v ramo
19: R. P.: Primer Emme Lenston
20: R. P.: Za zaveso
21: R. P.: Ah, ljubezen
22: R. P.: Dober načrt
23: R. P.: Grenko spoznanje
24: R. P.: Pot proti Nolssenu
25: R. P.: Tetka Emma
27: R. P.: Sladka Shara
28: R. P.: Polnočno srečanje

29: R. P.: Mavrica

30: R. P.: Šifra

Junij 1981

1: S. Cale: Sledovi

2: Anthony Dargash:
Dvojni samomor

3: M. S. Petersen: Sončne
pege

4: D. Martin: Mozzarella

5: Flora Fletcher: Labodji
spev

6: Anthony Dargash:
Policistovo kljubovanje

8: M Miletzky: Figurice

9: Miletzky: Izdajalska
krsta

10: Jacinto Valentin: Stari
zajec

11: A. Dargash: Največja
vojna

12: A. Dargash: trud je bil
zaman

13: J. Marc: Maščevalno
cvetje

15: J. Millian: Archie
Cooper

16: R. P.: Umazana igra

17: R. P.: Na vlaku

19: R. P.: Umetniške
fotografije

20: R. P.: Izjeme
potrjujejo pravilo

22: R. P.: Parkirišče

23: R. P.: Eci beci pec

24: R. P.: resnica

25: R. P.: Usodni padec

26: R. P.: Minus dva

27: R. P.: Srečanje na vrtu

29: R. P.: Izdajalski jasmin

30: R. P.: Neznani
dobrotnik

Julij 1981

1: R. P.: Na sledi

2: R. P.: Trikotnik

3: R. P.: Spomini

6: R. P.: Srečanje

7: R. P.: Kopanje

8: R. P.: Noč ob morju

9: R. P.: To se zgodi samo

10: R. P.: Noč

11: R. P.: Zbirka

13: R. P.: Nesrečni dan

14: R. P.: Anonimni klic

15: R. P.: Smola

16: R. P.: Pustolovščina

17: R. P.: Priča

18: R. P.: Primer Vanesse
Smith

20: R. P.: Premagan

21: R. P.: Dokaz

23: R. P.: Moj beg

24: R. P.: Upanje

25: R. P.: Neke noči

27: R. P.: Strah

28: R. P.: Vlak

29: R. P.: Ugrabitev

30: R. P.: Nenavadno
izsiljevanje

31: R. P.: Nočno srečanje

Avgust 1981

1: R. P.: Sled

3: R. P.: Grenko spoznanje

4: R. P.: Noč na jahti

5: R. P.: Prepovedana
ljubezen

6: R. P.: Koraki

8: R. P.: Obletnica

10: R. P.: Skušnjava

11: R. P.: Zamujena tekma

12: R. P.: Sporočilo

13: R. P.: Ukradeni modeli

14: R. P.: Nesrečni pevec

15: R. P.: Marilyn

17: R. P.: Hiša smrti

18: R. P.: Dogodek ob reki

19: R. P.: Medaljon

20: R. P.: Modre vrtnice

21: R. P.: Sadna solata

22: R. P.: Razveza

24: R. P.: Oporoka

25: R. P.: Nakit
26: R. P.: Bungalov
27: R. P.: Lisice
28: R. P.: Raztreseni morilec
29: R. P.: Maščevanje
31: R. P.: Nesreča

September 1981

1: R. P.: Prepir
2: R. P.: Kraja
3: R. P.: Ženitna ponudba
4: R. P.: Mike in Kirk
5: R. P.: Prava priča
7: R. P.: Zelena nit
8: R. P.: Dežnik
9: R. P.: Lopovske zadeve
10: R. P.: Pred mnogimi leti
11: R. P.: Lažete, Pippis!
12: R. P.: Ljubo doma, kdor ga ima
14: R. P.: Ograja
15: R. P.: Spomini
16: R. P.: Ploščica
17: R. P.: Prijateljstvo
18: R. P.: Dolga noč
19: R. P.: Stari slikar
21: R. P.: Tiralica
22: R. P.: V bolnišnici

23: R. P.: Na plaži
24: R. P.: Načrt
26: R. P.: Deseta opeka
28: R. P.: Spomin
29: R. P.: Moderni časi
30: R. P.: Viharna noč

Oktober 1981

1: R. P.: Zadnja melodija
2: R. P.: Posebna vrsta
3: R. P.: Maščevalec
5: R. P.: Dobrosrčni lopov
6: R. P.: Obesek
7: R. P.: Zgovorni Lortin
8: R. P.: Ključ
9: R. P.: Čez mnogo let
10: R. P.: Zamujeno predavanje
12: R. P.: Stari naslanjač
13: R. P.: Očividec
14: R. P.: Preverjanje
15: R. P.: Noč na odprtem morju
16: R. P.: Tragedija v motelu
17: R. P.: Amater
19: R. P.: Spremembo
20: R. P.: Ljubezenska pisma
21: R. P.: Portret

22: R. P.: Nepričakovan razplet

23: R. P.: Nerazrešen primer
24: R. P.: Prva naloga
26: R. P.: Nočni izlet
27: R. P.: Milo za drago
28: R. P.: Nevsakdanja ženska

29: R. P.: Padec
30: R. P.: Za vsako ceno
31: R. P.: Podobnost

November 1981

2: R. P.: Zapuščeni mladenič
3: R. P.: Surova šala
4: R. P.: Ko bi vedel ...
5: R. P.: Družinska tragedija
6: R. P.: Dokončna odločitev
7: R. P.: Detektivski dokazi
9: R. P.: Zapleten primer
10: R. P.: Uspel beg
11: R. P.: Podrobnost
12: R. P.: Nezaželena vrnitev
13: R. P.: Kdor dela, tudi greši
14: R. P.: Skrivnostnost

17: R. P.: Nenavadna
sopotnica

18: R. P.: Hišna
pomočnica

19: R. P.: Priložnost

20: R. P.: Maščevanje

21: R. P.: Tovariša

23: R. P.: Nepozabna noč

24: R. P.: Cvetlični lonček

25: R. P.: Umor Elizabete
Sane

26: R. P.: Fotografija

28: R. P.: Aretta in fantje

December 1981

2: R. P.: Nočni razgovor

3: R. P.: Nevarna bolezen

4: R. P.: Mirna vest

5: R. P.: Poraz

7: R. P.: Smrtonosni korak

8: R. P.: Stari Mike

9: R. P.: V zadnjem
trenutku

10: R. P.: Sporočilo

11: R. P.: Zanka

12: R. P.: Noč na
taborjenju

14: R. P.: Priznanji

15: R. P.: Dediščina

16: R. P.: Pot do resnice

17: R. P.: Edini gost

18: R. P.: Prepir

19: R. P.: Nehvaležen
soproj

21: R. P.: Dopisnica

22: R. P.: Edina možnost

23: R. P.: Ah, ta ljubezen

24: R. P.: Nepričakovano
odkritje

25: R. P.: Krogla

26: R. P.: Skušnjava

28: R. P.: V središču
pozornosti

29: R. P.: Zabloda

30: R. P.: Ljubosumje

31: R. P.: Trčenje

Dnevnik 1982

Januar 1982

4: R. P.: Presenečenje

5: R. P.: Drama

6: R. P.: Gospa Lenton

7: R. P.: Lažno
prijateljstvo

8: R. P.: Umor v kinu

9: R. P.: Detektivska
zgodba

11: R. P.: Ljubil je jazz

12: R. P.: Požar

13: R. P.: Tudi to je
življenje

14: R. P.: Večerni spomini

15: R. P.: Past

16: R. P.: Noč ob reki

18: R. P.: Podrobnosti so
važne

19: R. P.: Strel v temi

20: R. P.: Amater

21: R. P.: Ograja

22: R. P.: Zamenjava

23: R. P.: Z usodo se ne
smeš igrati

25: R. P.: Skrivno
znamenje

27: R. P.: Šal

28: R. P.: Na pogrebu

29: R. P.: Primer Blun

30: R. P.: Črna torba

Februar 1982

1: R. P.: Prepozno za
resnico

2: R. P.: Zasluženi dopust

3: R. P.: Narkoza

4: R. P.: Nenavadna priča

5: R. P.: Zgodba
inšpektorja Raytona

6: R. P.: Deteljica

8: R. P.: Pot do resnice

9: R. P.: Smrt Eltona Keya

10: R. P.: Čuden lopov

11: R. P.: Kdo je morilec?

12: R. P.: Profesor
13: R. P.: Vse je bilo zaman
15: R. P.: Smola na kvadrat
16: R. P.: Želel je resnico
17: R. P.: Sodna zabloda
18: R. P.: V zadnjem trenutku
19: R. P.: Izdajalski glas
20: R. P.: Bilo je prepozno
22: R. P.: Trajekt
23: R. P.: Zgodba ob čaju
24: R. P.: Zvezde
26: R. P.: Ugrabitev
27: Nadarjenost ni dovolj

Marec 1982

1: R. P.: Kruta resnica
2: R. P.: Kapetan
3: R. P.: Primer starega Darsena
4: R. P.: Po krivem obdolžen
5: R. P.: Oče in sin
6: R. P.: Na mestu
8: R. P.: Priča
9: R. P.: Nauk
10: R. P.: Porotnica
11: R. P.: Nenavaden pogoj

12: R. P.: Sestanek
13: R. P.: Nova moda
15: R. P.: Preiskava
16: R. P.: Umazana igra
17: R. P.: Tobačnica
18: R. P.: Biseri
19: R. P.: Prva služba
20: R. P.: Veliki ljubimec
22: R. P.: Lopov in inšpektor
23: R. P.: Nenavadno znanstvo
24: R. P.: Primer detektiva Briana
25: R. P.: Ljubitelji živali
26: R. P.: Edina priča
27: R. P.: V plamenih
28: R. P.: Zaposneli klic
30: R. P.: Alibi Johna Miliona
31: R. P.: Ločitev

April 1982

1: R. P.: Za rešetkami
2: R. P.: Skrivnost
3: R. P.: Anonimni klic
5: R. P.: Stara gospa
6: R. P.: Podrobnost
7: R. P.: Skrivnostni grob
8: R. P.: Dragoceni plašč

9: R. P.: Če te sreča zapusti
10: R. P.: Dvojna zarota
12: R. P.: Črna beležka
13: R. P.: Ploščica
14: R. P.: Noč ob reki
15: R. P.: Skrivnost stare hiše
16: R. P.: Opozorilo
17: R. P.: Brez ljubezni
19: R. P.: Brezno smrti
20: R. P.: Dogodek pred svitanjem
21: R. P.: Ni mogel oprostiti
22: R. P.: Primer Nelly Killson
23: R. P.: Prekinjen počitek
24: R. P.: Taksist
26: R. P.: Stari Bill
28: R. P.: Zamenjava
29: R. P.: Morda, nekega dne ...
30: R. P.: Strel

Maj 1982

4: R. P.: Konec kariere
5: R. P.: Zmota
6: R. P.: Po pogrebu
7: R. P.: Domiselni šef
8: R. P.: Janice Piper

10: R. P.: Neuspešno
pričanje
11: R. P.: Truplo na
pločniku
12: R. P.: Prstni odtisi
13: R. P.: Senca
preteklosti
14: R. P.: Zaupni pogovori
15: R. P.: Sprejem pri
Maud
17: R. P.: Obsodba
18: R. P.: Sejal je smrt
19: R. P.: Težka noč
20: R. P.: Usodni izlet
21: R. P.: Smrt malega
Doriana
22: R. P.: Lahek beg
24: R. P.: Zaznala kazn
25: R. P.: Poslovlno
pismo
26: R. P.: Druga stran
medalje
27: R. P.: Dopustniška
zgodba
28: R. P.: Zadnja igra
29: R. P.: Napačna oseba
31: R. P.: V zadnjem
trenutku

Junij 1982

1: R. P.: Umrla je zaman
2: R. P.: Podrobnost

3: R. P.: V bolnišnici
4: R. P.: Zadnje dejanje
5: R. P.: Zakasnela priča
7: R. P.: Znamenje
8: R. P.: Sestri
9: R. P.: Poseben način
10: R. P.: Sled
11: R. P.: Zasledovanje
12: R. P.: Dober večer,
gospod Smith!
14: R. P.: Zadnje upanje
15: R. P.: Umor pred
turnejo
16: R. P.: Glavna priča
17: R. P.: Konec ljubezni
18: R. P.: Zadnje pismo
19: R. P.: Klubska
izkaznica
21: R. P.: Večerja
22: R. P.: Rešitev
23: R. P.: Bilo je temno
24: R. P.: Dobra poteza
25: R. P.: Sorodnica
26: R. P.: Polnočno
srečanje
28: R. P.: Resnica za vsako
ceno
29: R. P.: V muzeju
30: R. P.: Globoko na
morskem dnu

Julij 1982

1: R. P.: Izjalovljeni računi
2: R. P.: Propadla akcija
3: R. P.: Ljubitelj žensk
5: R. P.: Zobozdravnik
6: R. P.: Deževen dan
7: R. P.: Gospodar
8: R. P.: Zaključena
kariera
9: R. P.: Hiša strahov
10: R. P.: Neke noči
12: R. P.: Samo tega ne
13: R. P.: Nisem mogel
vedeti
14: R. P.: Nehvaležnost
15: R. P.: Krivica
16: R. P.: Neprijetna
resnica
17: R. P.: Človek z bombo
19: R. P.: Draga teta
20: R. P.: Nepredviden
zaplet
21: R. P.: Umor Ave Smith
23: R. P.: Zmota
24: R. P.: Priznanje
26: R. P.: Umor z napako
27: R. P.: Umor v motelu
28: R. P.: Slika
29: R. P.: Nazadnje
30: R. P.: Begunec
31: R. P.: Smrt po pošti

Avgust 1982

2: R. P.: Agent
3: R. P.: Morilski načrti
4: R. P.: Smrt doktorja Daviesa
5: R. P.: Dolg
6: R. P.: Strah
7: R. P.: Lepa ženska
9: R. P.: Nepričakovan preobrat
10: R. P.: Obsodba
11: R. P.: Poslovilno pismo
12: R. P.: Vse se mora končati
13: R. P.: Usodna igra
14: R. P.: Mrtvi ne govorijo
16: R. P.: Žalna črnina
17: R. P.: Darilca
18: R. P.: Poskus
19: R. P.: Neprijetna resnica
20: R. P.: Stari mojster
21: R. P.: Dolga noč
23: R. P.: Malenkost
24: R. P.: Jesenska zgodba
25: R. P.: Ugasla življenja
26: R. P.: Ali poznate Curterja?
27: R. P.: Smrt in devica

28: R. P.: Skrita napaka

30: R. P.: Stari hrast

31: R. P.: Srečanje v drevoredu

September 1982

1: R. P.: Klobuk v dvojniku

2: R. P.: Stari Queen

3: R. P.: Napačna številka

4: R. P.: Neuspela tatvina

6: R. P.: Stari motor

7: R. P.: Smrt v hiši

8: C. C. Underwood:
Izplačilo

9: R. P.: Razplet

10: R. P.: Posladek

11: R. P.: Vse vem o vas

13: R. P.: Stari kovanci

14: R. P.: Lopov in starec

15: R. P.: Leto upanja

16: R. P.: Na sprejemu

17: R. P.: Kariera

18: R. P.: Nenavaden bogataš

20: R. P.: Sla po dediščini

21: R. P.: Koraki

22: R. P.: Porušen alibi

23: R. P.: Umetnik

24: R. P.: Niso bile sanje

25: R. P.: Prijatelj

27: R. P.: Rešena uganka

28: R. P.: Dve verziji

29: R. P.: V zadnjem hipu

30: R. P.: Razplet

Oktober 1982

1: R. P.: Začetek kariere

2: R. P.: Škandal v hotelu

4: R. P.: Nova obleka

5: R. P.: Molčeča krivda

6: R. P.: Nadvoz

7: R. P.: Nova verzija

8: R. P.: Nenavaden dokaz

9: R. P.: Taysonov primer

11: R. P.: Na obali

12: R. P.: Lopovi med seboj

13: R. P.: Izsiljevanje

14: R. P.: Pismo inšpektorju

15: R. P.: Skrivnost

16: R. P.: Obesek

18: R. P.: Pozabljivost

19: R. P.: Smrt doktorja Poparda

20: R. P.: Občutek krivde

21: R. P.: Na začetku kariere

22: R. P.: V avtobusu

23: R. P.: Sentimentalnost

25: R. P.: V sodni dvorani

26: R. P.: Prevarant
27: R. P.: Obujeni spomni
28: R. P.: Ideja je važna
29: R. P.: Tatvina
30: R. P.: Grozne sanje

November 1982

2: R. P.: Upor
3: R. P.: Na odprtem morju
4: R. P.: Medaljon
5: B. H. S.: Moral sem ga rešiti
6: B. H. S.: Ob koncu kariere
8: B. H. S.: Smrt gospe Levin
9: Peter P.: Uganka
10: Peter P.: Obsesija
11: Peter P.: Izložba
12: Peter P.: Scenarij
13: B. H. S.: Usoda
15: B. H. S.: To niso bile sanje
16: B. H. S.: Kontrola
17: B. H. S.: Dvojnica
18: R. P.: Na vlaku
19: R. P.: Strah
20: R. P.: Dom za ostarele
22: R. P.: Zaupanje
23: R. P.: Nov obraz

24: E. T.: Čeveljček
25: E. T.: Sorodnik
26: E. T.: To ni bila ljubezen
27: E. T.: Naročena vožnja

December 1982

2: E. T.: Tragična noč
3: E. T.: Rop

Dnevnik 1992 – Zgodba za pet minut

Januar 1992

3: Pet sekund za morilca
4: Njegova žena
7: Točno ob polnoči
9: Prst pred nosom
10: Lasulja
11: Ničesar nisem vedel
14: P. R.: Moja draga Sara
16: Razkošni avto skorajda podarjen?
18: P. R.: Slovo
20: Plesalec
24: Lopov gre v pokoj
25: P. R.: Ljubezen je ljubezen
27: Sum
28: Novoletno presenečenje

29: P. R.: Resnica
30: Čokoladni prašek

Februar 1992

1: Razprodaja
3: Kdo je druga oseba?
4: P. R.: Priča
6: Izsiljevalčeva smrt
11: Kakšna sreča, Burch!
18: Zbogom, sladki denar
20: halo, tu morilec!
25: R. P.: Stari Bill
26: Slajšo kavo, gospod Haple?
27: Počasno umiranje
28: Lopovi potrebujejo rešetke

Marec 1992

1: Odkupnina za molk
4: Dokler je na verigi
5: Desno, prosim!
6: Osamljenec
7: R. P.: Čarovnik iz Oza
10: Zadnji poljub
11: R. P.: Vojna svetov
12: Na smučanju
13: Skrivnost njenega nasmeha
14: Sosedje

16: Ta človek mora umreti
17: R. P.: Noč resnice
18: Ženska, ki ni smela nositi rdeče barve
19: Past
20: Poračun za umor
21: R. P.: Naboj
24: Igrajmo se umor
25: R. P.: Polnočno srečanje
26: Mesec za pet centov
27: Gostoljubnost
28: Smrt v mojih sanjah

April 1992

1: Potemneli žamet
2: Molk je zlato
3: Odvečna priča
4: Žepni robec
8: Trden stisk
9: Slepč
11: P. R.: Pravica
14: Napitnina za morilca
15: Cena
16: Licitacija
17: Tvoja ljubeča te mati
18: Edina priča umora
21: P. R.: Sestre
22: Zaupnik
23: P. R.: Ogenj

25: Edina priča
29: Trije proti enemu
30: Ekran odkrije morilca

Maj 1992

5: Ob prihodu umor
6: Dama v strgani obleki
7: Morski pes
9: Ljubosumnost
12: R. P.: Maščevanje
13: Sosedje
14: Zadnji obrok
15: Sherlock Holmes
16: Igralka
20: Kako ubiti Romino
21: Dediščina
22: Pulover
23: Inteligenca
25: Njegov zadnji viski
26: Bumerang
27: Vlomilec
30: Detektiv Homes

Junij 1992

2: Kirurg
4: Matineja
5: R. P.: Spodletelo sodelovanje
6: V Morryjevem stilu
9: R. P.: Detektiv

10: Zaboj pomaranč
11: Magnetofonski trak
12: Pravica močvirja
13: Lin Ko, mala Kitajka
16: Ne ropaj stare dame
17: R. P.: Zlatar
20: Uro pred smrtjo
23: Popravljen napaka
27: Precejšnja vsota
29: Lastnik
30: Rada bi bila sama

Julij 1992

2: Dečkove sanje
4: CR-konstanta
6: Kakor kdo
7: Naivka
8: 200.000 lilij
10: Žrtev
11: Skrivnostna smrt
14: Dišeča krivda
15: Nihče ni kriv
16: Odličen alibi
17: Vegetarijanka
18: Modrijan
20: Žalostinka
21: R. P.: Ploščica
22: Mamina skrb
23: Hiša gospe Marble

27: Prosti pad v smrt
29: R. P.: Milo
30: Neverjetna tatvina
31: Ozonov koncentrat

Avgust 1992

6: R. P.: Zvezdni prah
7: Dedič
10: Zabavna oddaja
11: Brez razloga
12: R. P.: Po ločitvi
13: Rečeno – storjeno
14: Nov obraz
17: Milo za drago
18: R. P.: V bolnišnici
19: Dediščina
21: Tujec
22: R. P.: Priča
25: R. P.: Kapetan
26: Upokojenec
27: Pipe
28: Klavzula
29: R. P.: Stari slikar
31: Ura strahov

September 1992

1: R. P.: Prijatelji
2: Napačna pot na svobodo
3: R. P.: Ugrabitev

4: Tekma s smrtjo
5: Izpolnjena želja
8: Smrtna past za prekupčevalce
9: Morilčeva bilanca
10: Hrana za morske pse
11: Z zvijačo nad lopove
12: Srečnež
14: Past za poročnega goljufa
15: Nesporazum
16: Eksperiment
17: Odložen umor
18: Rdeča luč
22: Kolporterkinjo jutro
23: Planet – jabolko
24: Grobarjev pomočnik
28: R. P.: Tiralica
30: Sladki spomini

Oktober 1992

1: Radovedna zaročenka
2: Smrt v sanjah
3: Smrtonosna zapornica
5: V petek ponoči
6: Prosim, katera ulica?
7: Skrivnostni planet
8: Pravica
9: Duhovi
10: Središče pozornosti

12: Igra spomina
14: Moj Jim
15: Zamenjava v živalskem vrtu
16: Ponoči, ko se prikrađe strah
17: Igralec
21: Predujem za šest pravih
22: Mož, ki ga vsi poznajo
24: Registrske tablice
26: vedno isto
27: Lepi Ralph
28: Potni list
29: Previdnost
30: Idealni soprog

November 1992

2: Sestanek
3: Vse bo tako kot prej
4: Poslednji bančni rop
5: Cellinijeva solnica
9: Opazovalec
10: Tatvina
11: Nevaren človek
12: Kralj neba
13: Najboljši prijatelj
16: Osvetljeno okno
17: Profesor
18: Služba

20: Umor po notah
23: Madež na srajci
26: Nevaren človek
27: Sestri
30: Vse ostane v družini

December 1992

1: Nočni obisk
2: Zločinec
4: Morilec v gostilni
7: Novi član
8: Donovanova najtežja naloga
9: Nasilje
10: Nevidni grob
11: Umor ali samomor
14: Izsiljevalec
16: Zgodba za časopise
17: Konec jeseni
21: Ponedeljkovo presenečenje
22: Policisti nimajo kril
23: Zadnja beseda
24: Umor v operi
29: Kratka sreča bančnega roparja
31: Gorjanci

Dnevnik 1993

Januar 1993

5: Prijaznost
6: Bil je ob desetih
7: Dopoldanska ugrabitev
8: Mož, ki je ubil Dana Odemsa
13: Pogodba
14: Prav, Harry!
18: Umor nad oblaki
19: Kot s čarobno palico
20: Rešitev
21: Tretji umor
22: Največji spomenik
25: Denar kvari značaj
26: Tovariša
27: Mrtva, kaj ne veš?

Februar 1993

1: Dobra priložnost
2: Zadnja tableta
3: Maščevanje zapuščene ljubice
4: Policist – nasilnež
10: Privilegij
15: Obešanje
16: Njeno poslednje maščevanje
17: Deževna sreda

18: Sporočilo
22: Klopotača
23: V onostranstvo in nazaj
24: Klub 101
25: Če nimaš sreče

Marec 1993

1: Na račun firme
2: Mala pošast
3: Neplavalka
4: Umor v odsotnosti
9: Smrtonosna vožnja v ljubezensko gnezdo
10: Preferans z Mary
11: Alibi, dolg dve minuti
15: Mrtva v parku
16: Umor pred kinom
17: Morilec policista
18: Samica št. 1
19: Prikazni na Sorboni
22: Brata Worker
23: Nasprotnika
24: Državljan
25: Največji podvig v zgodovini
26: Kdo je usmrtil Backerja?
31: Odšel bom daleč

April 1993

5: Usodni diamanti

6: Tihotapec

7: Zima prihaja

8: Predor

13: Oporoka

14: Družabnik

19: Poskus se je obnesel

20: Ob osmih zjutraj

21: V neredu

22: Jaz, vohun

26: McKay išče službo

28: Neobrita žrtev

29: Zamenjava

Maj 1993

3: Lucienov voh

4: Usluga

5: Diamant

6: Limanice s podobnostjo

10: Gospodična ...

11: Priča

12: SOS

13: Nenavadna igra

18: Oleander

19: Rififi v mestu

20: Kralj živali

24: Mrtvaško križišče

25: Sekunda smrti

26: Biser med ženami

27: Izvrstno načrtovano

31: Slaba vest

Junij 1993

1: Povezava

2: Tudi upokojenci sanjarijo

3: Samoobramba

8: Edini izhod

9: Dokler živiš

10: Doživetje v vesolju

11: Če gospodinja preganja dolgčas

14: Duh

15: Dobra ženska

16: Portret

17: Rdeči avtomobil

18: Izguba časa

21: Dvoboj

22: Zdravnikova žena

23: Nikoli ni prepozno

28: Neplačani račun

29: Starka s puško

30: Medeni mesec

Julij 1993

6: Dekle z vlaka

7: Ne zapravi vsega naenkrat!

8: Snubljenje

9: Naslednik

13: Račun

14: Izdaja

15: Z mojega okna

16: Barbara

19: Priče

20: Ruska ruleta

23: Elenino srce

27: Nepredvideno

28: Stol za Decca

29: Vožnja

30: Znameniti primer inšpektorja Sguida

Avgust 1993

3: Dekle z medvedkom

4: Slab načrt z mamo

5: Med delom si žvižgaj

6: Opoldanski roparji

10: Skopuh

11: Odškodnina

12: Potrebno le malo poguma

13: Nemi kriki

17: Tekmovanje

18: Berečeva smrt

19: Podgana dr. Picarda

20: Vedno ista cena

24: Konkurenca ne spi

25: Pozabljivi profesor

27: Umor Georgea Washingtona

30: Usodna postrv

31: Kot sekira

September 1993

1: Mellthu

3: Mati in hči

7: Teta Lina

9: Večer

13: Stikalo

14: Račun brez naključja

15: Čevlji

17: Vse za Beate

21: Igralci

23: Postopač

24: Po programih

27: Nekaj zastonj

28: Dvigalo

Oktober 1993

1: Nedovršeno delo

4: Pomota

5: Mei Wong

6: Sestri

7: Tiha smrt

8: Odloženi umor

11: Izsiljevalec

12: V zvoniku

13: Mariana

15: Močno dekle

18: Mož v sivem

19: Izhod iz jame

20: Po svoji glavi ...

21: Dama v črnem

22: Florentinski zlatnik

25: Alibi ni vedno dovolj

26: Lahko delo

27: Pištola

28: Leopardove rokavice

29: Poslednji Alexandrovi pozdravi

November 1993

3: Pesniška duša

4: Ptičje gnezdo

5: Tudi morilci imajo srečo

8: Stvar okusa

9: Na pol poti

10: Godčeva mati

12: Šeri preveč

15: Stric in njegova oporoka

16: Odločitev

17: Umor v hotelu

19: Uspelo presenečenje

22: Ubil sem Gordona McNaghtena

23: Oveneke sanje

24: Zanesljiva sled

25: Most

26: Rop je tvegana stvar

30: Preplah

December 1993

1: Klub oboževalcev

3: Usodna zmeta

6: Velika vloga

7: Havajske pesmi

8: Dvojna smrt

10: Ne zaupaj stari prijateljici

13: Obračun

14: Standwickova je izginila

15: Zlo v hiši

17: Če zavre kri

20: Dediščina

21: Krik v temi

28: Trgovski svetnik

29: Čipkasti robec

Dnevnik 2001

Januar 2001

3: Obletnica poroke

4: Knjige po naročilu

10: Prometna nesreča

11: Majhne zadeve

15: Strupena čaša

17: Zadnja naloga

18: Denise je izginila

22: Modro pismo

24: Povprečni morilec

25: Jutranji pijanec

29: Elektronski možgani

31: Denar še ni vse

Februar 2001

1: Raztreseni profesor

5: Presenečenje za rojstni dan

7: Kdor zadnji zve

12: In ugasni luč ...

14: Dogovor za umor

15: Vse za ljubezen

19: Predanost

21: Stara ljubezen

22: Zapeljivec

26: Sanjavi ugrabitelj

28: Nedolžni krivec

Marec 2001

1: Obsodba

5: Junak z glavobolom

7: Nadštevilna ura

8: Nepredviden uboj

12: Cena modrosti

14: Slutnja

15: Delavnica na vogalu

19: Prst usode

21: Dobrodošli v naši banki

22: Drevo življenja

26: Četverica pravičnih

April 2001

2: Poezija svetlobe

5: Ugrabitev

9: Klepetulja

11: Korak za korakom

12: Begunec

18: Maščevanje

19: Strelji v noč

23: Pismo

25: Vsevedna tajnica

26: Spoznanje

Maj 2001

3: Sprememba

7: Prošnja

9: Popravek

10: Skodelica čaja

14: Trnje

16: Po krajšem razmišljanju

17: Beneške sanje

21: Vreča z denarjem

23: Šah mat

24: Osmo luknja

28: Tornado

30: Druga žena

31: Starki

Junij 2001

4: Dvojni umor

6: Šifra

7: Kjer se kadi ...

11: Nagrada

13: Sum

14: Kaj pravijo marjetice?

18: Idealna žena

20: Pogled na ženske

21: Oboževalec žensk

27: Kako napreduje vaš vrt?

28: Po krajšem razmišljanju

Julij 2001

2: Učiteljica

4: Prodajalec nožev

5: Donosen posel

11: Levičarka

12: To je zdaj vprašanje ...

16: Tatovi ne pridejo nikoli sami

18: Popolna ženska

19: Brezdelje

23: Mačka in miš
25: Modri Cigan
26: Častni gost
30: Zamrznjeni lopov

Avgust 2001

1: Srečanje ob polnoči
2: Srečanje
6: Izsiljajte mojo ženo
8: Krhka starka
9: Vrhunec ljubezni
13: Novi prebivalci Zemlje
16: Čas ne čaka
20: Zvoki
22: Šampion
23: Ni alibija
29: Valentin
30: Sreča

September 2001

3: Ločitev na doku
5: Na poti domov
6: Prerokovalka
10: Najstarejši motiv na svetu
12: Razbiti mozaik
13: Kariera
17: Nova zgodba
19: Preskus spomina
20: Divji lovec

22: Gustav G. Kolar: Kdor hoče krasti, pride najraje ponoči
26: Sladka smrt
27: Oporoka

Oktober 2001

1: Ljubosumnost
3: Detektiv na počitnicah
4: Zadnje priznanje
8: Pot v svobodo
10: Avtomobilski tat
11: Izsiljevalsko pismo
15: Sanje
17: Akviziter
18: Diagnoza
24: Kako zavarovati srebro?
25: Denar na denar
29: Samomor

November 2001

5: Ugrabitev v Deltih
7: Razpoka
8: Čuvaji Molicolta
12: Plešasti morilec
14: Kako pisati biografijo?
15: Metoda Blesington
19: Slepa ulica
21: Sopotnik

22: Dobra izbira
26: Poštene Abe
28: Izsiljevanje
29: Pisatelj išče

December 2001

3: Neumen način za zaslužek
5: Smrt pri toboganu
6: Ne kot tujca
10: Najemnik
12: Tetka Lina
13: Težka odločitev
19: O'Brienovi filmi
20: Človek tedna
27: Potovanje brez vrnitve
31: Plačani morilec

Dnevnik 2002

Januar 2002

3: Stava
7: Nemočna tajnica
9: Turistična atrakcija
10: Poslovilno pismo
14: izdajalec
15: Zadnja priložnost
16: Zaznamovan
17: Panika

18: Ključavničar
19: Ljubil je red
21: Ljubosumni trgovec
22: Moj prijatelj
23: V desetih minutah
24: Past
25: Dvoboj
26: Obsodba
28: Hiša naprodaj
29: Preprosti trik
30: Hiša naprodaj
31: Dvojna prevara

Februar 2002

1: Maščevanje
2: Stara miza
4: Klub vsevedov
5: Uspeti za vsako ceno
6: Par iz soseske
7: Razumevajoča žena
9: Svoje sreče kovač
11: Smaragdna vaba
12: To je naša skrb
13: Nesporni alibi
14: Igra z ognjem
15: Zlikovec
16: Le sanje?
18: Lopov
19: Zadeva z diamanti

20: Invazija
21: Fantom iz Chicaga
22: Dvojni umor
23: Prijatelj
25: Reklama
27: Pravi dedič
28: Boljša sem kot ti

Marec 2002:

1: Moja ura
2: Ljudje so drugačni
4: Nečista vest
5: Razumevajoča žena
6: Skrivnostna ženska
7: Umor na recept
8: Novi avtomobil
9: Lekcija
11: Žalost
12: Na obali
13: Grenka tableta
14: Šaljivec
15: Popolni ubijalec
16: Izbira
18: Zadnja žrtev
19: Ameriška tragedija
20: Humanist
21: Nesrečni primer
22: Dovoljenje za uboj
25: Spremenljiva sreča

26: Rdeči balon
27: Stari dolg
28: Plen
29: Zadnji naboj
30: Znamenje

April 2002

2: Zlate roke
3: Problem za problemom
4: Dvojni primer
5: Glavna priča
6: Zapleti okoli Mildred
8: Izsiljevalec
9: Nenavadna nesreča
10: Pusti pravila ...
11: Zadnje sporočilo
12: Prodana duša
13: Dekletovi prstni odtisi
15: Draga usluga
16: Prevarant
17: Zrno do zrna
18: Mali svet Georgea Palmerja
19: Naivnež
20: Brencelj
22: Pravici je zadoščeno
23: Dvigalo smrti
24: Tajno orožje
25: Srečanje na vlaku

26: Dolga roka zakona

29: Rdečelaska

Maj 2002

3: Usodna napaka

4: Srebrno mesto

5: Presenečena priča

7: V službi zakona

8: Človek bledih oči

9: Vzajemna pomoč

10: Izkoriščanje

11: Prijatelj v težavah

13: Lovci

14: Ne dotikaj se stare dame!

15: Načrt za likvidacijo

16: Metuljeva smrt

17: Nekdo je moral biti ...

18: Draga, želim ti nesrečen rojstni dan!

20: Stara škatla

21: Hotel za samomorilce

22: Smrt Joan Bellamy

23: Dokaz

24: Dolgočasen hotel

25: Nesporen dokaz

27: Rdečelaska

28: Vsevednica

29: Presenečena priča

30: Srečanje na vlaku

31: Sledovi v snegu

Junij 2002

1: Molj

3: Kolumbovi nasledniki

4: Veliki prevarant

5: Osamljena žena

6: Dolga roka zakona

7: Kri na snegu

8: Striženje in britje

10: Trio

11: Starka

12: Stari prijatelj

13: Zastrupljevalec

14: Naslednik

15: Mali Teddy

17: Beg

18: Tihotapec

19: Daleč na jugu

20: Norec

21: Materina logika

22: Človek, ki si je upal

26: Liftboy

27: Levičar

28: Stara hiša

29: Kitajska skrinjica

Julij 2002

1: Dober alibi

2: Dilema

3: Diamanti v raju

4: Popolna imitacija

5: Policistovo darilo

6: Obrambna priča

8: Muha

9: Žeparjeva dilema

10: Mat

11: Kontrapunkt

12: Planet smrti

13: Moj dedek

15: Zadosten razlog

16: Očetov planet

17: Drugi konec mostu

18: Ljudje kot mi ...

19: Popolna sprememba

20: Predpisi

22: Sanjač

23: Tri pisma ...

24: Sledovi pomladi

25: Nemi partner

26: Slaba pot

27: Rep

29: Moj dedek

30: Dekle iz sanj

31: Povabilo na čaj

Avgust 2002

1: Vsega je konec

2: Usodna pomota
5: Slovnična napaka
6: Nespečnost
7: Rop banke
8: Nepomembna sled
9: Izsiljevalec
10: Lutka
12: trenutek prilagajanja
13: Drugi konec mostu
14: primer, ki zbuja radovednost
16: Zadnja milja
17: Tiha smrt
19: Inšpektor v akciji
20: Darežljivi Caryl
21: Ponarejena pravila
22: Vonj po jagodah
23: Ti meni, jaz tebi
24: Zadostni razlog
26: Travnik
27: Ginsengov koren
28: Steklenički razstreliva
29: Umetnost pisanja
30: Sporazum

September 2002

2: Zaradi razvedrila
3: Porotniki
4: Košček krvi

5: Priznanje
6: Petelin
7: reklamacija
9: Vsi imajo čevlje
10: Tolpa nepridipravov
11: Čudež
12: Ropar je prišel
13: Jastreb
14: Groba pravica
16: Trije grobovi
17: Red mora biti
18: Sledi
19: Ognjeni krst
20: Povračilo
21: Rdečelasi morilec
23: Mirna soseščina
24: Opičja dela
25: Najtežji nasprotnik
26: Neprijeten tat
27: Mož v beli sobi
28: Jutri in spet jutri

Oktober 2002

1: Kdor se hvali
2: Pištola
3: Kdo je kdo
4: Usluga
5: Petrova druga žena
7: Zadnji trije meseci

8: Darila »njegovega veličanstva«
9: Nesporazum
10: Zaspanka
11: Zaman je gluhemu govoriti
12: Genij
14: Priča
15: Torbica
16: Oče Golob
17: Rdeča brazgotina
18: Requiem
19: Popoln rop
21: Ime ji je bilo Mary
22: Usodna napaka
23: Ni želel ubijati
24: Človek s problemom
25: Neparni nogavici
28: Gluhi morilec
29: Kdo umira za Deborah?
30: Umorili so Jonesa

November 2002

2: Kruta resničnost
4: Šibka točka
5: Tatvina v šoli
6: Teledirigirano maščevanje
7: Smrtonosna kombinacija

8: Grobar	12: Zakonska
pustolovščina
9: Kolo nesreče	13: Nora Betty
11: Na plaži	14: Izgubljeni plašč
12: Salabrino	16: Prisluskovanje
13: Nove karte	17: Prevelika nagrada
14: Srečni torek	19: Okus po maščevanju
15: Zločinec brez zločina	20: Pojasnilo
16: Poučen rop	21: Nevarna dieta
18: Smrt in osamljeno
dekle	23: Mačka
19: Na pustem otoku	24: Poljub za slovo
20: Steklenički razstreliva	25: Maščevalci
21: Presenečenje	28: Preuranjeni sum
22: Serija povelj	
23: Stava	
25: Samopostrežba	
26: Poslovilno pismo	
27: Grozilna pisma	
28: Virtuoz	
29: Zdravilni pulki	

December 2002

- 3: Še en strel
- 4: Bršljan
- 5: Med čakanjem
- 7: Popolna tajnica
- 10: Pomoč
- 11: Pomota

